

พันธกรณีของประเทศไทยภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า
เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย
ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

โดย

นายวัฒน์ชนะ วงศ์สินนาค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พันธกรณีของประเทศไทยภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า
เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย
ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

โดย

นายวัฒนชะ วงศ์สินนาค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

OBLIGATIONS OF THAILAND UNDER THE AGREEMENT ON
PORT STATE MEASURES TO PREVENT, DETER AND
ELIMINATE ILLEGAL, UNREPORTED
AND UNREGULATED FISHING

BY

MR. WATCHANA WONGSINNAK

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS
NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENTAL LAW
FACULTY OF LAW
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2018
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะนิติศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นายวัฒน์ วงศ์สินนาค

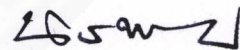
เรื่อง

พันธกรณีของประเทศไทยภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง
และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิติศาสตรมหาบัณฑิต

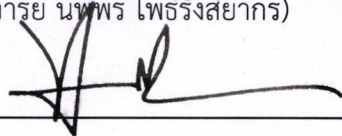
เมื่อ วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2562

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

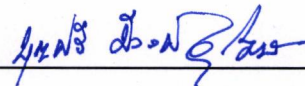
(อาจารย์ นพพร โพธิ์รังสิยากร)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร. จุมพต สายสุนทร)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร. บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ)

คณบดี

(ศาสตราจารย์ ดร. อุดม รัฐอมฤต)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พันธกรณีของประเทศไทยภายใต้ความตกลงว่าด้วย มาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม
ชื่อผู้เขียน	นายวัฒน์ วงศ์สินนาค
ชื่อปริญญา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร. จุมพต สายสุนทร
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

ปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) เป็นภัยคุกคามความมั่นคงของทรัพยากรทางทะเลซึ่งเป็นแหล่งอาหารสำคัญของโลก เนื่องจากการทำประมงที่มีลักษณะขาดความรับผิดชอบ ขาดการตรวจสอบ และมักใช้เครื่องมือการทำประมงที่ทำลายล้างทรัพยากรใต้ทะเล องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และประเทศสมาชิกจึงมีความพยายามสร้างมาตรการต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำทางทะเลอย่างยั่งยืน มาตรการหนึ่งที่สำคัญและเน้นบทบาทของรัฐเจ้าของท่าเรือในการควบคุมและจัดการทำประมงผิดกฎหมาย คือ “ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม” โดย FAO และประเทศสมาชิกได้ร่วมกันร่างขึ้นโดยตั้งใจที่จะจัดทำขึ้นเป็นตราสารระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย ได้รับความเห็นชอบเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2552 สำหรับประเทศไทยในฐานะสมาชิกขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ ได้ยื่นภาคยานุวัติสารเพื่อเข้าเป็นภาคีความตกลงฯ แล้ว เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2559 ประเทศไทยจึงมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามความตกลงดังกล่าวอย่างเคร่งครัด จึงมีความจำเป็นต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการประมง ให้สอดคล้องและครอบคลุมพันธกรณีของความตกลงฯ อย่างครบถ้วน จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยยังดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการประมง ไม่ครบถ้วนและครอบคลุม

พันธกรณีของความตกลง โดยเฉพาะมาตรการด้านการส่งเสริม และความร่วมมือระหว่างประเทศ
ในการแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย

คำสำคัญ: ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมง
ที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม, การทำประมงผิดกฎหมาย,
กฎหมายประมง

Thesis Title	OBLIGATIONS OF THAILAND UNDER THE AGREEMENT ON PORT STATE MEASURES TO PREVENT, DETER AND ELIMINATE ILLEGAL, UNREPORTED AND UNREGULATED FISHING
Author	Mr. Watchana Wongsinnak
Degree	Master of Laws
Major Field/Faculty/University	Natural Resource and Environmental Law Law Thammasat University
Thesis Advisor	Professor Jumphot Saisoonthorn, Ph.D
Academic Years	2018

ABSTRACT

Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (IUU Fishing) is the treat to the security of marine resources that are the important food sources of the world. This IUU fishing is irresponsible, not subject to strict inspections and uses fishery equipment that destroy marine resources. Therefore, the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) and its members are trying to formulate measures as guidelines for the conservative and sustainable use of the marine resources. An important measure focusing on the roles of port states to control and eliminate IUU fishing is the “Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing”. The Agreement was approved on 22nd November 2009. As a member of FAO, Thailand deposited an instrument of accession to become a party of the Agreement on 6th May 2016. Hence, Thailand must strictly comply with the mentioned agreement. Thus, the laws on fishery must be amended according to the agreement. It was found that Thailand did not completely amend the laws on fishery. The laws also did not cover the agreement, especially for promotion measures and international co-operations for solving IUU fishing.

Keywords: Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing, Illegal fishery, Laws of fishery

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะได้รับความกรุณาจากศาสตราจารย์ ดร. จุมพต สายสุนทร ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่ผู้เขียน และสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากนี้ต้องขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ นพพร โพธิ์รังสิยากร และศาสตราจารย์ ดร. บุญศรี มีวงศ์โสมข เป็นอย่างยิ่งที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และเสียสละเวลาอันมีค่าในการช่วยตรวจสอบ และให้คำชี้แนะในการเขียนและวิเคราะห์ปัญหา อันเป็นประโยชน์สูงสุดในการจัดทำวิทยานิพนธ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ขึ้นมาได้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ในสาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และได้ให้คำแนะนำวิธีการค้นคว้าหาความรู้ ชี้แนะวิธีคิดและวิเคราะห์ปัญหาในทางกฎหมาย ซึ่งถือได้ว่าเป็นพื้นฐานในการเขียนวิทยานิพนธ์

ที่สำคัญที่สุด ขอขอบคุณครอบครัว ขอขอบคุณพ่อ แม่ พี่ชาย พี่สาว และนางสาวศิริลดา ผิวหอม ที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์ไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง ผู้เขียนขอยกความดีทั้งหลายให้ผู้มีพระคุณทุกท่านที่กล่าวข้างต้น แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และขออภัยในสิ่งที่บกพร่องมา ณ โอกาสนี้

นายวัฒนชะ วงศ์สินนาค

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 ขอบเขตการศึกษา	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.4 สมมติฐานการศึกษา	5
1.5 วิธีการศึกษา	5
บทที่ 2 การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing)	6
2.1 สถานการณ์และสถิติการจับสัตว์น้ำและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของโลก ปี 2554-2558	6
2.2 สถานการณ์และสถิติการจับสัตว์น้ำของประเทศไทย ปี 2540 – 2559	7
2.3 ความหมายการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing)	8
2.4 ผลกระทบของการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing)	11

2.4.1 ผลกระทบต่อมาตรการอนุรักษ์	11
2.4.2 ผลกระทบต่อนิเวศทางทะเล	12
2.4.3 ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	12
2.4.4 ผลกระทบทางสังคม	12
2.4.5 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ	13
2.4.5.1 ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมหภาค	13
2.4.5.2 ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจจุลภาค	13
บทที่ 3 ความตกลงความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement)	15
3.1 แนวคิด มาตรการ และความพยายามในการแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุมของโลก	15
3.1.1 การกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลหลวง	15
3.1.1.1 อนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวง (Convention on the High Seas)	16
3.1.1.2 อนุสัญญาว่าด้วยการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลหลวง (Convention of Fishing and Conservation of Living Resources of the High Sea)	16
3.1.2 มาตรการในการแก้ไขปัญหาเรือประมงที่เปลี่ยนธงเป็นนิจสิน (Reflagging)	17
3.1.2.1 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982)	17
3.1.2.2 ความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง ค.ศ. 1993 (Agreement to Promote Compliance with International Conservation and Management Measure by Fishing Vessel on the High Seas, 1993 or 1993 Compliance Agreement)	19

3.1.3 แนวความคิดใหม่ว่าด้วยเรื่องการทำประมงอย่างรับผิดชอบ	20
3.1.3.1 ปฏิญญาแคนคูน ค.ศ.1992 (Cancun Declaration 1992)	20
3.1.3.2 จรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ (The Code of Conduct for Responsible Fisheries: CCRF)	21
3.1.4 การใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลหลวง ภายใต้แนวคิดว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืน	21
3.1.5 แนวทางการจัดการทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลโดยวิธีการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Approach)	23
3.1.6 มาตรการของรัฐเจ้าของธงเรือ รัฐชายฝั่ง และรัฐเจ้าของท่า	24
3.1.6.1 ความรับผิดชอบของรัฐทั้งปวง	25
3.1.6.2 ความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของธง	26
3.1.6.3 ความรับผิดชอบของรัฐชายฝั่ง	27
3.1.6.4 ความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของท่าเรือ	27
3.2 ความตกลงความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement)	29
3.2.1 บททั่วไป	29
3.2.1.1 ประวัติและความเป็นมาของความตกลงฯ	29
3.2.1.2 วัตถุประสงค์ของความตกลง	32
3.2.1.3 ขอบเขตและข้อยกเว้นการบังคับใช้ของความตกลง	32
3.2.1.4 การมีผลบังคับใช้ของความตกลง	34
3.2.1.5 การถอนตัวจากความตกลง	35
3.2.1.6 หน่วยงานภายใต้ความตกลง	36
3.2.1.7 การตั้งข้อสงวน	36
3.2.2 มาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม	36
3.2.2.1 บทบัญญัติทั่วไป	36
3.2.2.2 แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าเทียบท่า (ENTRY INTO PORT)	38
3.2.2.2.1 การกำหนดท่าเทียบเรือ	38

3.2.2.2.2 ขั้นตอนการตรวจสอบของรัฐเจ้าของท่าเรือที่สำคัญ	38
(1) การแจ้งขอเข้าเทียบท่าล่วงหน้า	38
(2) การเข้าเทียบท่า การอนุญาต หรือการปฏิเสธคำขอ	38
3.2.2.3 การใช้ท่าเทียบเรือ	39
3.2.2.4 การตรวจสอบและการปฏิบัติการต่อเนื่อง	40
3.2.2.4.1 ระดับและการจัดลำดับความสำคัญของการตรวจสอบ	40
3.2.2.4.2 การปฏิบัติการตรวจสอบ	41
3.2.2.4.3 ผลการตรวจสอบ	42
(1) แบบรายงานผลการตรวจสอบ	42
(2) การส่งมอบผลการตรวจสอบ	42
(3) การแจ้งผลการตรวจสอบ	43
3.2.2.5 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางอิเล็กทรอนิกส์	43
3.2.2.6 การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ	44
3.2.2.7 การระงับข้อพิพาท	45
3.3 บทบาทของรัฐเจ้าของธง	45
3.4 กฎหมายประมงประเทศแคนาดา	46
บทที่ 4 นโยบาย และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขจัดและยับยั้งการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุมของประเทศไทย	48
4.1 สถานะของประเทศไทยต่อความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม	48
4.2 การดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการขจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม	49
4.3 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ตามความตกลงฯ	53
4.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	53

4.3.2	มาตรการควบคุมการทำการประมงโดยใช้ระบบใบอนุญาตและการขึ้นทะเบียน	55
4.3.3	มาตรการควบคุมการทำการประมงโดยการกำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าท่าเทียบเรือ (ENTRY INTO PORT)	59
4.3.3.1	การกำหนดท่าเทียบเรือ	59
4.3.3.2	การแจ้งขอเข้าท่าเทียบเรือล่วงหน้า	63
4.3.3.3	การใช้ท่าเทียบเรือ	64
4.3.3.4	การปฏิบัติการตรวจสอบ	67
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	74
5.1	สรุปผลการวิจัย	74
5.1.1	ปัญหาทางนโยบาย	74
5.1.2	ปัญหาด้านมาตรการทางกฎหมาย	75
5.2	ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม		81
ภาคผนวก		83
ภาคผนวก ก	AGREEMENT ON PORT STATE MEASURES TO PREVENT, DETER AND ELIMINATE ILLEGAL, UNREPORTED AND UNREGULATED FISHING	84
ภาคผนวก ข	แบบคำร้องขอนำเรือประมงต่างประเทศเข้าเทียบท่าทำประมง ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การแจ้งข้อมูล ล่วงหน้าและกำหนดท่าเทียบเรือของเรือประมงที่มีใช้เรือประมง ไทยที่ประสงค์จะเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560	124

ภาคผนวก ค บัญชีรายชื่อทำเทียบเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยที่ประสงค์จะ เข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560 ทำยประกาศกระทรวง เกษตรและสหกรณ์เรื่อง การแจ้งข้อมูลล่วงหน้าและกำหนดทำ เทียบเรือของเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยที่ประสงค์จะเข้ามา ในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560	128
ภาคผนวก จ คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 907/2559 เรื่อง แต่งตั้ง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558	129
ภาคผนวก ฉ สถิติการทำประมงของโลก ปี 2554-2558	131
ภาคผนวก ช สถิติการทำประมงของประเทศไทย ปี 2540 – 2559	135
ประวัติผู้เขียน	141

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	61
บัญชีรายชื่อท่าเทียบเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยที่ประสงค์จะเข้ามา ในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560 ท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การแจ้งข้อมูลล่วงหน้าและกำหนดท่าเทียบเรือของเรือประมงที่มีใช้เรือประมง ไทยที่ประสงค์จะเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ทรัพยากรสัตว์น้ำทะเลนับได้ว่าเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของโลก เนื่องจากเป็นแหล่งโปรตีนคุณภาพสูงที่มีคุณค่าและจำเป็นต่อร่างกายมนุษย์ สามารถหาได้ง่ายและเกิดขึ้นทดแทนตามธรรมชาติโดยไม่ต้องลงทุนในการผลิต ทำให้การบริโภคสัตว์น้ำเป็นที่นิยมของประชากรมนุษย์ทั่วโลก ขณะเดียวกันปริมาณการบริโภคก็มากขึ้นตามจำนวนประชากรของโลก ในเวลาต่อมามนุษย์จึงมีวิวัฒนาการในการจัดการด้านการจับสัตว์น้ำทะเลหรือที่เรียกว่า “การทำประมง” ที่มีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการพาณิชย์ทั้งเพื่อบริโภคภายในประเทศและเพื่อส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าต่างๆ ทั่วโลก

จากรายงานสถิติการจับสัตว์น้ำของประเทศต่างๆ ที่สำคัญทั่วโลก ปี 2554-2558 (FAO yearbook. Fishery and Aquaculture Statistics.2015) ¹ ได้รายงานว่ ปริมาณการจับสัตว์น้ำทางทะเลรวมทั่วโลก ในปี พ.ศ. 2554 มีปริมาณการจับ จำนวน 92,044,200 ตัน ปี พ.ศ. 2555 มีปริมาณการจับ จำนวน 89,364,900 ตัน ปี พ.ศ. 2556 มีปริมาณการจับ จำนวน 90,442,800 ตัน ปี พ.ศ. 2557 มีปริมาณการจับ จำนวน 91,141,400 ตัน และปี พ.ศ. 2558 มีปริมาณการจับ จำนวน 92,630,500 ตัน แสดงให้เห็นว่า มีปริมาณการจับสัตว์น้ำทางทะเลจำนวนมหาศาลและมีปริมาณการจับที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี อย่างไรก็ตาม สถิติดังกล่าวเป็นการแสดงถึงปริมาณการจับสัตว์น้ำทางทะเล แต่ไม่ใช่สถิติที่แสดงถึงจำนวนคงเหลือของสัตว์น้ำ (fish stock) ในทางตรงกันข้าม จากการประเมินขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ในปี พ.ศ. 2555 พบว่าปริมาณสัตว์น้ำคงเหลือ (fish stock) ทั่วโลก ที่อยู่ในภาวะที่มีการทำประมงต่ำกว่าศักยภาพการเกิดทดแทน (under fished) มีอยู่เพียงร้อยละ 10 เท่านั้น ส่วนที่เหลือร้อยละ 61 อยู่ในภาวะที่มีการทำการประมงเต็มศักยภาพ (fully fished) และร้อยละ 29 อยู่ในภาวะที่มีการทำประมงเกินขนาด (over fished) ²

¹ กรมประมง, “หนังสือสถิติการประมงแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2554-2558”, กรกฎาคม 2561, สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2561, จาก https://www.fisheries.go.th/strategy-stat/themeWeb/books/2559/1/yearbook_2559.pdf.

² อรุณฯ แสงจารีก , “ปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม : โอกาสในการปฏิรูปภาคการประมงไทย”, 2559, สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2560, จาก <https://thaipublica.org/2016/01/iuu-reform-opportunities-2/>.

ซึ่งทำให้เห็นว่า ปริมาณสัตว์น้ำคงเหลืออยู่ในภาวะวิกฤต ขณะเดียวกันสถานะการทำประมงเกินขนาด หรือเกินศักยภาพการเกิดทดแทน (over fishing) ก็มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น และเป็นสาเหตุหลักในการทำลายล้างทรัพยากรทางทะเลซึ่งเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของโลก สังคมระหว่างประเทศนำโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งประชาชาติ และประเทศสมาชิกทั้งหลายทั่วโลกต่างตระหนักดีว่า ปัญหาการทำลายล้างทรัพยากรทางทะเลที่สำคัญหนึ่งในนั้นคือ การทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (illegal, unreported and unregulated fishing หรือเรียกสั้นๆ ว่า IUU Fishing) จึงมีความพยายามสร้างแนวทาง มาตรการ หรือแผนปฏิบัติการต่างๆ เพื่อขจัดยับยั้ง การทำประมงแบบ IUU ให้หมดไป

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization หรือ FAO) เป็นองค์การหลักที่เล็งเห็นความสำคัญในปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำทางทะเล ในฐานะที่เป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของโลก จึงมีความพยายามในการสร้างมาตรการต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำทางทะเลอย่างยั่งยืน มาตรการที่สำคัญซึ่งเป็นผลงานขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) คือ แผนปฏิบัติการสากลเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing หรือ IPOA-IUU) ซึ่งถูกจัดทำตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นแผนปฏิบัติการสากลที่ใช้เป็นแนวทางให้แก่ทุกประเทศนำไปปรับใช้บนพื้นฐานความสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันต่อต้าน และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม โดยกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพ และโปร่งใสให้แต่ละประเทศ รวมทั้งองค์การบริหารจัดการประมงในภูมิภาคต่าง ๆ นำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นในเรื่องมาตรการ สำหรับรัฐเจ้าของธง (Flag State Measures) มาตรการรัฐเจ้าของท่า (Port State Measures) รัฐชายฝั่ง เจ้าของทรัพยากร (Coastal State Measures) และมาตรการที่เกี่ยวข้องในด้านการค้าระหว่างประเทศ (Internationally Agreed Marketing-Related Measures) ³

เนื่องจากแผนปฏิบัติการสากลเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing หรือ IPOA-IUU) เน้นบทบาทของรัฐ

³ จงกลณี แซ่มช้าง, การปรับตัวของประเทศไทยตามความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม, (กรุงเทพมหานคร : กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2558), น.8.

เจ้าของธง ซึ่งจากการประเมินผลการปฏิบัติการตามแผนพบว่า มาตรการของรัฐเจ้าของธงไม่สามารถแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงมีการสร้างมาตรการใหม่ซึ่งเน้นบทบาทของรัฐเจ้าของท่า ในรูปของความตกลงที่มีผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างรัฐที่เป็นภาคี นั่นก็คือ The FAO Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (PSM Agreement) ซึ่งมีชื่อภาษาไทยว่า **“ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม”** ซึ่งแปลโดย พวงทอง อ่อนอุระ นักวิชาการของกรมประมง ความตกลงดังกล่าวเกิดจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization :FAO) และประเทศสมาชิกต่างๆ ได้ร่วมกันร่างขึ้นโดยตั้งใจที่จะจัดทำขึ้นเป็นตราสารระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย (Legally-binding Instrument) และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติได้ให้ความเห็นชอบแล้วในการประชุมสมัชชาใหญ่ สมัยที่ 36 เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2552 ในการร่างความตกลงฉบับนี้อาศัยหลักการของจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ (Code of Conduct for Responsible Fisheries 1995 หรือ CCRF), แผนปฏิบัติการสากลว่าด้วยการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (International Plan of Action on Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing 2001 หรือ IPOA-IUU) และแผนตัวอย่างของมาตรการต่อต้านการทำการประมง ที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุมของรัฐเจ้าของท่า (FAO Model Scheme on Port State Measures 2005) รวมทั้งหลักกฎหมายจากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 หรือ UNCLOS), ความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงที่ทำการประมงในทะเลหลวง ปฏิบัติตามมาตรการสากลเพื่อการอนุรักษ์และจัดการประมงของ FAO (Agreement to Promote Compliance with International Cooperation and Management Measures by Fishing Vessels on the High Seas, 1993 หรือ FAO Compliance Agreement) และความตกลงว่าด้วยการปฏิบัติตามบทบัญญัติของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ลงวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2525 เกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการประชากรของสัตว์น้ำ ชนิดพันธุ์ที่ครอบคลุมเขตและอพยพย้ายถิ่นไกล (Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 Relating to the Conservation and Management of

Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks in 1995 หรือ UN Fish Stocks Agreement)⁴

ประเทศไทยในฐานะสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และสมาชิกลำดับที่ 45 ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ได้ยื่นภาคยานุวัติสารเพื่อเข้าเป็นภาคีความตกลงฯ แล้ว เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2559⁵ ประเทศไทยจึงมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามความตกลงดังกล่าวอย่างเคร่งครัด จึงต้องมีการศึกษาว่าประเทศไทยได้มีการปฏิบัติการให้เป็นไปตามความตกลงฯ และมีการอนุวัติการหรือแก้ไขมาตรการต่างๆ ทั้งด้านกฎหมายและด้านนโยบายเป็นไปโดยสอดคล้องกับความตกลงฯ หรือไม่ อย่างไร เพื่อหาข้อสาระในการนำเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะแก้ไขต่อไป

1.2 ขอบเขตการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์พันธกรณีของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในการจัดการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) โดยศึกษามาตรการทางกฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุมของประเทศไทย เปรียบเทียบกับหลักการภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือเรียกสั้นๆ ว่า “Port State Measures Agreement”

⁴ จงกลณี แซ่มช้าง, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 3*.

⁵ The Food and Agriculture Organization (FAO). The Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing. 2018, สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2561, จาก http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/legal/docs/037s-e.pdf.

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.3.1 เพื่อศึกษาปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

1.3.2 ศึกษาหลักการแห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

1.3.3 เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างมาตรการและหลักการของความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม กับนโยบาย และมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย

1.4 สมมติฐานการศึกษา

ประเทศไทยมีปัญหาการทำลายทรัพยากรทางประมงมาช้านาน จนนำไปสู่ปัญหาการถูกเตือน (ให้ใบเหลือง) จาก EU เกี่ยวกับการส่งออกสัตว์น้ำในยังประเทศสมาชิก EU ประเทศไทยจึงอาจสูญเสียรายได้มหาศาลจากการกีดกันทางการค้าดังกล่าว ประเทศไทยจึงกำหนดให้การแก้ไขปัญหาการประมงเป็นวาระแห่งชาติ โดยการแก้ไขและเพิ่มมาตรการต่างๆ ทั้งด้านกฎหมาย และด้านนโยบาย รวมถึงการเข้าเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ซึ่งเป็นมาตรการระดับสากลในการแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมายและทำลายทรัพยากรสัตว์น้ำ ประเทศไทยเข้ายื่นภาคยานุวัติสารเพื่อเข้าเป็นภาคีความตกลงดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว แต่ในการดำเนินการของประเทศไทยในส่วนของการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับบทบาทของรัฐเจ้าของท่าตามความตกลงดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมและครบถ้วนตามความตกลง

1.5 วิธีการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เน้นการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) คือ ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ ตำรา บทความ งานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการทำประมง พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ตลอดจนอนุบัญญัติทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมายของประเทศไทย

บทที่ 2

การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing)

2.1 สถานการณ์และสถิติการจับสัตว์น้ำและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของโลก ปี 2554-2558

จากการศึกษาพบว่า ปริมาณการจับสัตว์ของประเทศไทยที่สำคัญทั่วโลก ระหว่างปี 2554-2558 มีปริมาณที่เพิ่มขึ้นและลดลงสลับกัน แต่หากเทียบจากปี พ.ศ. เริ่มต้น (2554) กับปี พ.ศ. สุดท้ายของการเก็บสถิติ (2558) ก็จะพบว่ามีปริมาณการจับสัตว์น้ำรวมทั่วโลกเพิ่มสูงขึ้นกว่า 625,300 ตัน ซึ่งเป็นปริมาณที่เพิ่มขึ้นจำนวนมหาศาล ขณะเดียวกันในแต่ละประเทศก็มีปริมาณการจับสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นเช่นกันแสดงให้เห็นว่าในช่วงระยะเวลาเพียง 5 ปี มีปริมาณการจับสัตว์น้ำเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก¹ (ภาคผนวก ฉ) แต่ที่น่าคิดก็คือ สถิติการจับสัตว์น้ำดังกล่าว มิได้แสดงถึงปริมาณของสัตว์น้ำคงเหลือ ทำให้น่าวิตกว่าปริมาณสัตว์น้ำปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลสถิติที่ชัดเจนว่า มีปริมาณลดลงหรือเพิ่มขึ้น หรือมีปริมาณที่สามารถเกิดทดแทนได้เพียงพอตามความต้องการของมนุษย์ทั่วโลกหรือไม่ ในขณะที่ปริมาณการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำรวมทั่วโลก กลับมีปริมาณที่น้อยกว่าการจับในแหล่งตามธรรมชาติในปีเดียวกันอยู่ถึงประมาณ 30,247,600 ตัน ในปี พ.ศ. 2554 และ 16,030,600 ตัน ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นปริมาณส่วนต่างมหาศาล แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ยังคงต้องอาศัยการจับสัตว์น้ำตามแหล่งธรรมชาติในสัดส่วนที่มากกว่าการเพาะเลี้ยง อย่างไรก็ตามจากข้อมูลสถิติการเพาะเลี้ยงสัตว์ดังกล่าว ก็มีข้อมูลที่เป็นไปในทางที่ดี คือ มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้นจากในปี พ.ศ. 2554 มีการเพาะเลี้ยงอยู่ที่ 61,796,600 ตัน และเพิ่มมากขึ้นเป็น 76,599,900 ตัน ในปี พ.ศ. 2558² (ภาคผนวก ช)

¹ กรมประมง, หนังสือสถิติการประมงแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2554-2558, (กรุงเทพมหานคร : กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง, 2561), น. 86.

² เพ็งอ้วน, น. 87.

2.2 สถานการณ์และสถิติการจับสัตว์น้ำของประเทศไทย ปี 2540 – 2559

สำหรับประเทศไทย จากการศึกษาพบว่าปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มตามธรรมชาติของประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2540 จนถึงปี พ.ศ. 2559 มีปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มตามธรรมชาติลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2540 มีปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มตามธรรมชาติถึง 2,679.5 พันล้านตัน ในขณะที่ปี พ.ศ. 2559 มีปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มตามธรรมชาติลดลงเหลือเพียง 1,343.3 พันล้านตัน ซึ่งถือว่าปริมาณลดลงอย่างมากในเวลาเพียง 19 ปี³ (ภาคผนวก ข) สาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้ปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มลดลง น่าจะมาจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณสัตว์น้ำที่มีจำนวนลดลงและไม่สามารถฟื้นตัวและผลิตได้ทันต่อความต้องการของมนุษย์ จากข้อมูลของกรมประมง พบว่าในปี พ.ศ. 2558 มีเรือประมงไทยที่ทำการประมงทั้งสิ้นประมาณ 42,512 ลำ โดย 9,370 ลำเป็นเรือประมงพาณิชย์ และอีก 33,205 ลำเป็นเรือประมงพื้นบ้าน จากจำนวนเรือประมงที่พุ่งสูงขึ้นมากประกอบกับจำนวนสัตว์น้ำที่ลดลง ส่งผลให้ปัจจุบันประเทศไทยต้องตกอยู่ในสถานการณ์การทำประมงเกินขีดความสามารถการผลิตของทรัพยากรหรือ Over Fishing⁴

³ เพ็งอ้าง, น. 13.

⁴ “Over Fishing เรือล้นทะเล สัตว์น้ำขนาดเล็กสูญ 3 แสนตัน/ปี – อัดบ 2,000 ล้าน ลู่น EU ปลดใบเหลือง”, สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2560, จาก <http://thaipublica.org/2016/03/over-fishing-7-3-2559/>.

2.3 ความหมายการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing)

ตามบทบัญญัติทั่วไป (GENERAL PROVISIONS) ของความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) มาตรา 1 ว่าด้วยเรื่องนิยามความหมาย หรือ การใช้คำเฉพาะ ข้อ (e) กำหนดความหมายของคำว่า “ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม” ให้เป็นไปตามที่นิยามความหมายไว้ในแผนปฏิบัติการสากลว่าด้วยการป้องกันลดและเลิกการประมงที่ผิดกฎหมาย การประมงที่ไม่ปรากฏรายงาน และการประมงที่ไร้กฎเกณฑ์ (IPOA-IUU)

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ได้ให้นิยามของคำว่า การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) ไว้ในแผนปฏิบัติการสากลว่าด้วยการป้องกันลดและเลิกการประมงที่ผิดกฎหมาย การประมงที่ไม่ปรากฏรายงาน และการประมงที่ไร้กฎเกณฑ์ (IPOA-IUU) ⁵ โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

⁵ II. NATURE AND SCOPE OF IUU FISHING AND THE INTERNATIONAL PLAN OF ACTION

3. In this document:

3.1 Illegal fishing refers to activities:

3.1.1 conducted by national or foreign vessels in waters under the jurisdiction of a State, without the permission of that State, or in contravention of its laws and regulations;

3.1.2 conducted by vessels flying the flag of States that are parties to a relevant regional fisheries management organization but operate in contravention of the conservation and management measures adopted by that organization and by which the States are bound, or relevant provisions of the applicable international law; or

3.1.3 in violation of national laws or international obligations, including those undertaken by cooperating States to a relevant regional fisheries management organization.

3.2 Unreported fishing refers to fishing activities:

1. การทำประมงที่ผิดกฎหมาย (Illegal fishing) หมายถึง

1.1 การทำประมงโดยเรือของรัฐชายฝั่ง หรือรัฐเจ้าของแหล่งทำการประมงเอง หรือโดยเรือต่างชาติในเขตอำนาจของรัฐใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือขัดต่อกฎหมาย หรือระเบียบของรัฐเจ้าของแหล่งประมง หรือ

1.2 การทำประมงโดยเรือของประเทศที่เป็นภาคีสมาชิกขององค์การจัดการประมงระดับภูมิภาค (Regional Fisheries Management Organization: RFMO) แต่ขัดต่อมาตรการอนุรักษ์และการจัดการตามมติขององค์การจัดการประมงระดับภูมิภาค (RFMO) ซึ่งประเทศนั้นมีข้อผูกพัน หรือขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือ

1.3 การทำประมงที่ฝ่าฝืนกฎหมายของประเทศหรือข้อผูกพันระหว่างประเทศ โดยครอบคลุมถึงการกระทำของรัฐที่ให้ความร่วมมือกับองค์การจัดการประมงระดับภูมิภาค (RFMO) ที่เกี่ยวข้อง

3.2.1 which have not been reported, or have been is reported, to the relevant national authority, in contravention of national laws and regulations; or

3.2.2 undertaken in the area of competence of a relevant regional fisheries management organization which have not been reported or have been misreported, in contravention of the reporting procedures of that organization.

3.3 Unregulated fishing refers to fishing activities:

3.3.1 in the area of application of a relevant regional fisheries management organization that are conducted by vessels without nationality, or by those flying the flag of a State not party to that organization, or by a fishing entity, in a manner that is not consistent with or contravenes the conservation and management measures of that organization; or

3.3.2 in areas or for fish stocks in relation to which there are no applicable conservation or management measures and where such fishing activities are conducted in a manner inconsistent with State responsibilities for the conservation of living marine resources under international law.

2. การทำประมงโดยขาดการรายงาน (Unreported Fishing) หมายถึง

2.1 การทำประมงโดยไม่ได้แจ้ง หรือไม่รายงาน หรือรายงานเท็จต่อหน่วยงานของรัฐ อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบของรัฐนั้น หรือ

2.2 การทำประมงในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค (RFMO) โดยไม่แจ้ง หรือไม่รายงาน หรือรายงานข้อมูลเท็จ อันเป็นการขัดต่อวิธีปฏิบัติขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค (RFMO) นั้น ทั้งนี้ ข้อมูลที่เรือประมงจะต้องรายงานต่อรัฐ หรือองค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค (RFMO) จะมีกำหนดไว้ในกฎหมาย หรือกฎระเบียบของประเทศที่เรือประมงนั้นจดทะเบียน หรือขออนุญาตเข้าทำการประมง โดยการรายงานจะครอบคลุมทุกกิจกรรมในกระบวนการทำประมง เริ่มตั้งแต่การจดทะเบียนเรือ การขออาชญาบัตร ฯลฯ ไปจนกระทั่งสินค้าสัตว์น้ำ หรือผลิตภัณฑ์ประมงแปรรูปนั้นถึงมือผู้บริโภค

3. การทำประมงที่ไร้การควบคุม (Unregulated Fishing) หมายถึง

3.1 การเข้าทำประมงในเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์ขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค (RFMO) โดยเรือที่ไม่แสดงสัญชาติ (ไม่ชักธง) หรือเรือชักธงของชาติใด ๆ ที่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค (RFMO) หรือการทำประมงในลักษณะที่ไม่สอดคล้อง หรือฝ่าฝืนมาตรการอนุรักษ์และการจัดการขององค์การบริหารจัดการทรัพยากรระดับภูมิภาค (RFMO) นั้น หรือ

3.2 การเข้าทำประมงในพื้นที่ หรือจับสัตว์น้ำประเภทที่ยังไม่มีมาตรการอนุรักษ์หรือมาตรการในการจัดการรองรับ และการทำกิจกรรมการประมงในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับความรับผิดชอบของรัฐในการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตทางทะเล ตามข้อผูกพันภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ

กล่าวโดยสรุป การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) หมายถึง การทำประมงที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย กฎระเบียบ หรือมาตรการในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำทั้งของรัฐเจ้าของแหล่งประมง และข้อตกลงระหว่างประเทศ ในแหล่งประมงใดๆ หรือการทำประมงที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในการรวบรวมข้อมูล การรายงานการทำประมง ทั้งกรณีไม่มีการรายงาน หรือรายงานข้อมูลอันเป็นเท็จ แก่หน่วยงานผู้รับผิดชอบของรัฐเจ้าของธง รัฐเจ้าของแหล่งประมง และองค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค (RFMO) ⁶

⁶ อรุณฯ แสงจารีก, “ปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม : โอกาสใน การปฏิรูปภาคการประมงไทย (ตอนที่ 1),” สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2560, จาก <https://thaipublica.org/2016/01/iuu-reform-opportunities-1/>.

2.4 ผลกระทบของการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing)

จากรายงานการศึกษาเรื่อง การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) โดยศูนย์พัฒนาการประมงแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ SEAFDEC⁷ พบว่า ผลกระทบของการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) เป็นปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร เศรษฐกิจและสังคม และสิ่งแวดล้อมของโลก ในวงกว้าง การประมง IUU สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งกับการประมงขนาดเล็กหรือการประมงเชิงพาณิชย์ ในทะเล ในมหาสมุทร หรือแม้แต่ในแหล่งน้ำจืดและสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและในเขตทะเลหลวง ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่

2.4.1 ผลกระทบต่อมาตรการอนุรักษ์

การทำประมง IUU เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อมาตรการในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางการประมงและส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของทรัพยากรประมง เนื่องจากส่วนหนึ่งของการทำประมง IUU คือการทำประมงที่เกินขนาด (over fishing) และใช้เครื่องมือแบบทำลายล้าง ซึ่งเป็นต้นเหตุของปัญหาต่างๆ อาทิ จำนวนปลาที่น้อยลงและปัญหาการทำลายระบบนิเวศทางทะเล ในอัตราเกินกว่าที่ธรรมชาติจะสามารถฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำได้ทัน ตัวอย่างเครื่องมือประมงที่มักทำลายล้างระบบนิเวศท้องทะเล เช่น อวนลากซึ่งเป็นตัวการสำคัญทำลายระบบนิเวศทางทะเล โดยเครื่องมือประมงจะมีลักษณะคล้ายถุง โดยจะใช้เรือลากอวนให้เคลื่อนที่ไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ลากตั้งแต่พื้นทะเลไปจนถึงผิวน้ำ ซึ่งปริมาณของสัตว์น้ำที่จับมาได้จำนวนไม่น้อยไม่ใช่สัตว์น้ำเป้าหมาย และยังไม่โตเต็มวัยทำให้เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ได้ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) ได้เคยประมาณการว่าผลผลิตการประมงทะเลเกือบร้อยละ 30 ของผลผลิตทั้งหมดอาจมาจากการทำประมงแบบ IUU ทำให้ปลาที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจสูงบางชนิดถูกจับไปเกินกว่าระดับที่อนุญาตถึง 3 เท่า⁸

⁷ อิศระ ชาญราชกิจ และคณะ, “การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing)”, 2550, น. 4-6, สืบค้นเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2560, จาก http://map.seafdec.org/downloads/pdf/IUU_thai.pdf.

⁸ วิมล จันทโรทัย, ปัญหาการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และควบคุมของโลกและผลกระทบต่อประมงของไทย, (กรุงเทพมหานคร: กลุ่มอำนวยการและประสานงานวิชาการ กรมประมง, 2547), น. 9.

2.4.2 ผลกระทบต่อนิเวศทางทะเล

การทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม นอกจากจะทำให้ทรัพยากรประมงแล้ว ยังมีผลกระทบต่อระบบนิเวศ เนื่องจากการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม มุ่งจับปลาที่ล่าเหยื่อขนาดใหญ่ (large predatory fish) เป็นหลัก ทำให้ประชากรของปลาเหล่านี้ลดลงอย่างมาก เป็นเหตุให้เสียสมดุลของห่วงโซ่อาหารในระบบนิเวศ เมื่อปลาขนาดใหญ่ลดลงทำให้เรือประมงที่ทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หันไปจับปลาขนาดเล็กมากขึ้น ทรัพยากรจึงถูกนำไปใช้อย่างรวดเร็วกว่าที่จะผลิตขึ้นมาทดแทนได้ทัน

2.4.3 ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

การทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม มุ่งทำการประมงเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยไม่สนใจต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง และมักจะหลบเลี่ยงการควบคุมของรัฐ ดังนั้น จึงมีอิสระในการใช้เรือประมง เครื่องมือประมง และวิธีการทำการประมงโดยไม่คำนึงถึงพื้นที่หรือฤดูกาล ทำให้มีสัตว์น้ำจำนวนมากที่ไม่ใช่สัตว์น้ำเป้าหมาย (by-catches) ถูกจับไปใช้อย่างไม่คุ้มค่า หรือถูกทิ้งลงสู่ทะเล องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) รายงานว่ามีการทิ้งกลับสัตว์น้ำลงสู่ทะเลไม่ต่ำกว่า 20 ล้านตันต่อปี หรือเทียบเท่าหนึ่งในสี่ของผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำทั่วโลก

2.4.4 ผลกระทบทางสังคม

การประมงคือผลผลิตที่เป็นแหล่งอาหารและเป็นแหล่งรายได้ของชุมชน โดยเฉพาะชุมชนของรัฐชายฝั่ง ผลกระทบการทำประมงแบบ IUU จึงส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังสภาพสังคมชาวประมงโดยจะมีผลกระทบต่อตัวชาวประมงเอง ครอบครัวของชาวประมงและกองเรือประมงในท้องถิ่นจากการทำการประมงเกินศักยภาพการผลิต กลุ่มชาวประมง IUU เหล่านี้ไม่สนใจมาตรการจัดการใด ๆ ซึ่งรัฐหรือองค์การจัดการทรัพยากรประมงระดับภูมิภาค (Regional Fisheries Management Organization: RFMO) กำหนด⁹ ทำให้รายได้ของครัวเรือนชาวประมงพื้นบ้านลดลง เพิ่มปัญหาความยากจนให้รุนแรงมากขึ้น และยังมีผลในทางลบต่อการกระจายรายได้ในชุมชนชาวประมง ลดโอกาสของคนรุ่นลูกหลานในการสืบทอดอาชีพทางการประมง การประมง IUU ยังส่งผลกระทบในมุมกลับต่อแนวคิดของสังคมชาวประมงขนาดเล็กในการทำการประมงอย่างยั่งยืน

⁹ เฟิงอ้าง , น. 19.

เป็น “วิกฤตทางศีลธรรม (Moral Dangerous)” โดยอาจทำให้ชาวประมงขนาดเล็กและชาวประมงพื้นบ้านทำการประมงโดยมุ่งเน้นปริมาณสัตว์น้ำให้เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้มองข้ามหลักการทำประมงอย่างรับผิดชอบ¹⁰

2.4.5 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ¹¹

2.4.5.1 ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมหภาค

การประมง IUU สามารถส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในทั้งระดับประเทศและระดับภูมิภาค โดยจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงทางเศรษฐกิจและรายได้ประชาชาติของประเทศกำลังพัฒนาที่มีความมั่งคั่งขนาดกลาง รวมทั้งกลุ่มประเทศยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีรายได้หลักจากการประมงและอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมประมง ผลเสียหายจากการประมง IUU ทำให้รัฐมีและหมุนเวียนของรายได้ในประเทศจากสัตว์น้ำที่ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น รวมทั้งการเก็บภาษีเงินได้ที่ต่ำกว่าที่มีกิจกรรมการประมงจริง อีกทั้งยังทำให้รัฐต้องสูญเสียทรัพยากรซึ่งเป็นเครื่องสร้างรายได้แก่ประเทศ การทำประมง IUU จากเรือที่ลักลอบเข้ามาทำการประมงทั้งในเขตน่านน้ำหรือลักลอบทำการประมงในทะเลหลวง และจะส่งผลกระทบต่อการจ้างงานของรัฐชายฝั่งหรือประเทศเจ้าของน่านน้ำ เพราะเรือที่ลักลอบเข้ามาทำประมงจะใช้ชาวประมงที่มีใช้ชาวประมงของรัฐชายฝั่งและเรือประมงที่ทำการประมงในเขตทะเลหลวงมักจะเป็นเรือประมงที่ทันสมัย ลูกเรือจำนวนน้อยและมักมีการขนถ่ายสัตว์น้ำกลางทะเล และส่งสัตว์น้ำเหล่านั้นไปประเทศที่สามโดยไม่ผ่านประเทศเจ้าของพื้นที่ทำประมงหรือประเทศที่เรือลำนั้นจดทะเบียน ซึ่งทั้งสองกรณีส่งผลให้ ไม่มีการจ้างแรงงานการประมงทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมจากการจ้างแรงงานในอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมงในประเทศเจ้าของน่านน้ำ

2.4.5.2 ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจจุลภาค

การทำประมง IUU จะส่งผลกระทบต่อรายได้ของชาวประมงในชุมชนประมงขนาดเล็ก กลุ่มประมงพื้นบ้านในประเทศกำลังพัฒนา โดยการประมง IUU ส่งผลกระทบต่อรายได้ที่จะลดลง สวนรายจ่ายและต้นทุนการทำประมงจะมากขึ้นจากการที่ประชากรสัตว์น้ำลดลงคุณภาพของสัตว์น้ำลดลง โดยอาจมีสัดส่วนสัตว์น้ำขนาดเล็กกว่าขนาดมาตรฐานตลาดมากขึ้น

¹⁰ อิศระ ชาญราชกิจ และคณะ , *อ่าวแล้ว เชิงอรรถที่ 7*, น. 7.

¹¹ วิมล จันทรโรทัย, *อ่าวแล้ว เชิงอรรถที่ 8*, น. 5-6, 9.

ตัวอย่าง เช่น ประเทศโมซัมบิก ซึ่งการทำประมง IUU ส่งผลให้ประชากรสัตว์น้ำลดลง อีกทั้งได้ทำลายเครื่องมือประมงของชาวประมงพื้นบ้านและชาวประมงขนาดเล็ก ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตชาวประมงรวมทั้งชุมชนของชาวประมงท้องถิ่น

บทที่ 3

ความตกลงความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement)

3.1 แนวคิด มาตรการ และความพยายามในการแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุมของโลก

กฎหมายระหว่างประเทศ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับความพยายามในการแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และการควบคุม มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง แต่ในช่วงแรกๆ มิได้ระบุถึงการแก้ไขปัญหาการทำประมงแบบ IUU อย่างชัดเจน แต่ก็เป็นแนวทางที่ปัจจุบันได้มีการนำมาพัฒนาเป็นมาตรการแก้ไขปัญหาการทำประมงแบบ IUU ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และนำมาขยายขอบเขตจนสามารถสร้างกฎระเบียบต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาการทำประมงแบบ IUU ซึ่งในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีพัฒนาการทางความคิดและมาตรการที่สำคัญ ดังนี้

3.1.1 การกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลหลวง

ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลนับเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของโลก โดยเฉพาะในเขตทะเลหลวงซึ่งทุกประเทศมีเสรีภาพในการแสวงหาประโยชน์ แต่เนื่องจากขาดแนวทางความร่วมมือ และมาตรการในการจัดระเบียบในการแสวงหาประโยชน์ดังกล่าว ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลจึงอยู่ในภาวะอันตรายอันเกิดจากการแสวงหาประโยชน์จากมนุษย์มากเกินไป ประชาคมโลกจึงเริ่มตระถึงปัญหาความมั่นคงของทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเล และเห็นตรงกันว่าควรมีการกำหนดแนวทางร่วมกันเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลหลวง จึงเป็นที่มาของการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 1 (The First United Nations Conference on the Law of the Sea – UNCLOS จัดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1958 ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบอนุสัญญา 4 ฉบับที่รวมเรียกว่า “อนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1958 (United Nations Convention on the Law of the Sea of 1958)” ซึ่งประกอบด้วยอนุสัญญาดังนี้

- อนุสัญญาว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง (Convention on the Territorial Sea and the Contiguous Zone)
- อนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวง (Convention on the High Seas)

- อนุสัญญาว่าด้วยการทำประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง (Convention on Fishing and Conservation of the Living Resources of the High Seas)

- อนุสัญญาว่าด้วยไหล่ทวีป (Convention on the Continental Shelf)

สำหรับอนุสัญญาที่ปรากฏแนวทางเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลหลวง คือ อนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวง (Convention on the High Seas) และอนุสัญญาว่าด้วยการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง (Convention on Fishing and Conservation of Living Resources of the High Sea) ซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการทำการประมง พอสรุปได้ดังนี้

3.1.1.1 อนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวง (Convention on the High Seas) ปรากฏสาระที่เกี่ยวข้องต่อการควบคุมการทำประมง ในหัวข้อเสรีภาพในการเดินเรือ (Freedom of Navigation) มีเนื้อหาเป็นการป้องกันเรือที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนธงเป็นนิจสิน (Reflagging) และประเทศที่รับจดทะเบียนเรือโดยสะดวก (Flag of Convenient: FOC) โดยใช้วิธีการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้สัญชาติเรือ และเรือจะชักธงชาติใดจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับระหว่างเรือและรัฐเจ้าของธง¹

3.1.1.2 อนุสัญญาว่าด้วยการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง (Convention of Fishing and Conservation of Living Resources of the High Sea) เป็นผลมาจากความตระหนักถึงปัญหาทรัพยากรมีชีวิตรวมอยู่ในภาวะอันตรายอันเกิดจากการแสวงหาผลประโยชน์ของมนุษย์มากเกินไป อนุสัญญานี้เรียกร้องความร่วมมือระหว่างประเทศโดยรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกัน เพื่อออกมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรในทะเลหลวงสำหรับคนชาติของตนที่ทำการประมงชนิดเดียวกันในบริเวณเดียวกัน และเน้นย้ำให้รัฐทั้งปวงมีหน้าที่กำหนดมาตรการสำหรับคนชาติตนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรในทะเลหลวง โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

(1) รัฐซึ่งชาติของตนจับปลาหรือทรัพยากรทางทะเลที่มีชีวิตชนิดอื่นใดในบริเวณทะเลหลวง ณ ที่ซึ่งคนรัฐอื่นมิได้ประกอบการณ์เช่นนั้น จะกำหนดมาตรการสำหรับคนชาติของตนในบริเวณนั้นเมื่อจำเป็นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตซึ่งถูกระทบกระเทือน (ข้อ 3)

(2) ถ้าคนชาติของรัฐสองรัฐหรือมากกว่า ทำการจับปลาหรือทรัพยากรทางทะเลที่มีชีวิตชนิดอื่นใดที่เป็นชนิดเดียวกัน ในบริเวณทะเลหลวงเดียวกัน เมื่อมีรัฐหนึ่งรัฐใดขอร้อง รัฐเหล่านี้จะเจรจาเพื่อทำความตกลงกำหนดมาตรการที่จำเป็นสำหรับคนชาติของตนเพื่อการอนุรักษ์ (ข้อ 4)

¹ ศรัณย์ เพ็ชรพิรุณ, สมุทรภรณ์ (Marine affairs), พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549), น. 106.

(3) หากได้มีการตกลงกำหนดมาตรการกันตามข้อ 3 และข้อ 4 แล้ว ภายหลังจากมีคนชาติของรัฐอื่นเข้ามาทำการจับปลาหรือทรัพยากรทางทะเลที่มีชีวิตชนิดเดียวกันนั้น รัฐอื่นได้นั้นจะต้องยอมปฏิบัติตามมาตรการที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น หรืออาจขอร้องให้มีการกำหนดมาตรการกันใหม่ (ข้อ 5)²

3.1.2 มาตรการในการแก้ไขปัญหาเรือประมงที่เปลี่ยนธงเป็นนิจสิน (Reflagging)

เรือประมงที่เปลี่ยนธงเป็นนิจสิน (Reflagging) หมายถึงเรือประมงต่างชาติที่ชักธงของรัฐที่อนุญาตให้จดทะเบียนอย่างสะดวกและง่ายดาย โดยเจ้าของเรือไม่มีความเกี่ยวข้องกับรัฐนั้นอย่างแท้จริงและรัฐนั้นไม่รับผิดชอบหรือไม่สามารถควบคุมการทำประมงของเรือนั้นให้เป็นไปตามกฎระเบียบของรัฐเจ้าของธง หรือกฎระเบียบระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ถึงแม้ว่ากฎหมายทะเลได้บัญญัติความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของธงไว้อย่างชัดเจนก็ตาม รัฐเช่นนี้เรียกว่ารัฐรับจดทะเบียนเรือโดยสะดวก (Flag of convenient state: FOC state) หรืออาจเรียกว่ารัฐที่รับจดทะเบียนในระบบเปิด (Open-registries state)³ และผลของการที่รัฐเจ้าของธงไม่รับผิดชอบหรือไม่สามารถควบคุมการทำประมงของเรือที่ถือธงของตนได้นั้น จึงทำให้เกิดการทำประมงที่ไร้กฎเกณฑ์ ส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลที่รุนแรงขึ้น ประชาคมโลกจึงตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและพยายามร่วมกันหาแนวทางในการจัดปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง ดังนี้

3.1.2.1 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982)

จุดเริ่มต้นในการพยายามต่อสู้เพื่อแก้ไขปัญหาเรือประมงที่เปลี่ยนธงเป็นนิจสิน (Reflagging) ปรากฏในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 (The Third United Nations on Law of the Sea: UNCLOS III) ซึ่งที่ประชุมได้มีการรับรองอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982) ซึ่งมีพื้นฐานมาจากอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1958 (The United Nations Convention on the Law of the Sea of 1958) และถือได้ว่าเป็นกฎหมายแม่บททางการประมงที่มีสาระเกี่ยวข้องกับการประมงทั้งสิ้น 11 ภาค จำนวน 41 ข้อบัญญัติ โดยมาตรการในการแก้ไขปัญหาเรือประมงที่เปลี่ยนธงเป็นนิจสิน (Reflagging) ปรากฏในภาคที่ 7 ว่าด้วยทะเลหลวง (Part VII: High Seas) ตอนที่ 1 ว่าด้วยบทบัญญัติทั่วไป ซึ่งมีสาระสำคัญอยู่ในข้อบัญญัติดังนี้

² เพิ่งอ้าง, น. 120,121.

³ วิมล จันทรโรทัย, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 8, น. 9.

ข้อบัญญัติที่ 91 สัญชาติของเรือ (Nationality of ships) กำหนดให้รัฐทุกรัฐจะต้องมีการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้เรือต่างชาติถือธงของตนหรือการให้สัญชาติของตนแก่เรือต่างชาติ และการใช้สิทธิชักธงของตน โดยการอนุญาตหรือการให้สัญชาติแก่เรือดังกล่าวต้องปรากฏว่ามีความเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงระหว่างรัฐกับเรือนั้น

ข้อบัญญัติที่ 92 สถานะของเรือ (Status of ships)

1. ให้เดินเรือโดยชักธงของรัฐเพียงรัฐเดียวเท่านั้น และให้เรืออยู่ภายใต้บังคับแห่งสนธิสัญญาระหว่างประเทศหรือในอนุสัญญานี้ เรือมีอาจเปลี่ยนธงของตนในระหว่างการเดินทางหรือในขณะที่แวะยังเมืองท่า เว้นแต่ในกรณีการโอนกรรมสิทธิ์อย่างแท้จริงหรือการเปลี่ยนการจดทะเบียน
2. เรือซึ่งออกทะเลโดยชักธงของรัฐสองรัฐหรือกว่านั้นตามความสะดวก มีอาจอ้างสัญชาติหนึ่งสัญชาติใดต่อรัฐอื่นใดได้ และอาจถูกถือเสมือนเป็นเรือไร้สัญชาติ

ข้อบัญญัติที่ 94 หน้าที่ของรัฐเจ้าของธง (Duties of the flag State)

1. รัฐทุกรัฐจะต้องใช้เขตอำนาจและดำเนินการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องการบริหารเทคนิค และสังคม เหนือเรือที่ชักธงของตน
2. โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐทุกรัฐจะต้อง
 - (เอ) มีทะเบียนเรือซึ่งระบุชื่อหรือรายละเอียดของเรือที่ชักธงของตน ยกเว้นเรือที่อยู่นอกข้อบังคับระหว่างประเทศที่ยอมรับกันโดยทั่วไปเนื่องจากมีขนาดเล็ก และ
 - (บี) ใช้เขตอำนาจภายใต้กฎหมายภายในบังคับแก่เรือแต่ละลำซึ่งชักธงของตน และนายเรือเจ้าหน้าที่เรือ และลูกเรือของเรือ นั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องการบริหาร เทคนิคและสังคมเกี่ยวกับเรือ นั้น
3. รัฐทุกรัฐจะใช้มาตรการสำหรับเรือที่ชักธงของตนเช่นที่จำเป็น เพื่อประกันความปลอดภัยในทะเลด้านต่างๆ อาทิเช่น
 - (เอ) การต่อเรือ อุปกรณ์ และสภาพพร้อมออกทะเลของเรือ
 - (บี) การจัดบุคลากรประจำเรือ สภาพแรงงาน และการฝึกอบรมลูกเรือโดยคำนึงถึงตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
 - (ซี) การใช้สัญญาณ การบำรุงรักษาเครื่องมือสื่อสาร และการป้องกันการโดนกัน
4. มาตรการดังกล่าวให้รวมสิ่งที่จำเป็นเพื่อประกันว่า
 - (เอ) ก่อการจดทะเบียนและหลังจากนั้นในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม เรือแต่ละลำจะต้องได้รับการตรวจโดยผู้ตรวจที่มีคุณสมบัติ และบนเรือให้มีแผนที่ สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับทะเลและอุปกรณ์เครื่องมือในการเดินเรือเท่าที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือของเรือ นั้น

(ปี) เรือแต่ละลำอยู่ในความรับผิดชอบของนายเรือและเจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการเดินเรือทะเล การเดินเรือ การสื่อสารและวิศวกรรม นาวี และลูกเรือมีคุณสมบัติและจำนวนที่เหมาะสมสำหรับประเภท ขนาดเครื่องจักรกล และอุปกรณ์ของเรือนั้น

(ซี) นายเรือ เจ้าหน้าที่ และในขอบเขตที่เหมาะสม ลูกเรือ มีความรอบรู้และต้องปฏิบัติตามข้อบังคับระหว่างประเทศที่ใช้บังคับอยู่เกี่ยวกับความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล

การป้องกันการโดนกัน การป้องกัน การลด และการควบคุมภาวะมลพิษทางทะเลและการบำรุงรักษาเครื่องมือสื่อสารทางวิทยุ

5. ในการใช้มาตรการตามวรรค 3 และ 4 รัฐแต่ละรัฐจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อบังคับวิธีดำเนินการและวิธีปฏิบัติระหว่างประเทศ ที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และจะต้องดำเนินขั้นตอนใดๆ ที่จำเป็นเพื่อให้มีการปฏิบัติตาม

6. รัฐซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะไม่ได้มีการใช้เขตอำนาจและการดำเนินการควบคุมอันสมควรในส่วนที่เกี่ยวกับเรือลำใด อาจรายงานข้อเท็จจริงให้แก่รัฐเจ้าของธง เมื่อได้รับรายงานเช่นว่า รัฐเจ้าของธงจะต้องทำการสืบสวนเรื่องราวและหากเป็นการสมควร จะต้องดำเนินการที่จำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์

7. รัฐแต่ละรัฐจะจัดให้มีการไต่สวนต่อหน้าบุคคล หรือคณะบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับภัยพิบัติทางทะเลหรืออุบัติการณ์ของการเดินเรือในทะเลหลวงทุกรายที่เกี่ยวกับเรือเพื่อชั่งชองของตนและก่อให้เกิดการสูญเสียชีวิตหรือการบาดเจ็บสาหัสแก่คนชาติของรัฐอื่น หรือเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่เรือหรือสิ่งติดตั้งต่าง ๆ ของรัฐอื่น หรือต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล รัฐเจ้าของธงและรัฐอื่นนั้น จะต้องร่วมมือกันในการดำเนินการไต่สวนใด ๆ ที่กระทำโดยรัฐอื่นนั้นเกี่ยวกับภัยพิบัติทางทะเลหรืออุบัติการณ์ของการเดินเรือใด ๆ เช่นว่า⁴

3.1.2.2 ความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง ค.ศ. 1993 (Agreement to Promote Compliance with International Conservation and Management Measure by Fishing Vessel on the High Seas, 1993 or 1993 Compliance Agreement) มีสาระสำคัญในการจัดการกับปัญหาการเปลี่ยนธงเรือ (Reflagging) เพื่อหลบเลี่ยงการปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์จัดการทรัพยากรประมงในทะเลหลวง รายละเอียดความตกลงฯ ได้ระบุถึงความรับผิดชอบของรัฐต่าง ๆ ที่ต้องรับผิดชอบการทำ

⁴ อิสระ ชาญราชกิจ และคณะ, *อ้างแล้ว* เจริญธรรมที่ 7, น. 14-16.

การประมงในน่านน้ำของตน การออกใบอนุญาตทำการประมง และยังขยายไปถึงรัฐเจ้าของธงที่เรือประมงจดทะเบียนจะต้องรับผิดชอบต่อกิจกรรมการประมงของเรือลำนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นในเขตทะเลอาณาเขต หรือเขตทะเลหลวงโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจำกัดมิให้เรือที่ไม่ได้จดทะเบียนทำการประมงในทะเลหลวง ตลอดจนจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำประมง อาทิเช่น ปริมาณการจับ ชนิดของสัตว์น้ำ แหล่งทำการประมง เพื่อนำส่งองค์การบริหารจัดการทรัพยากรระดับภูมิภาคและนานาชาติเพื่อการประมวลผลสถานการณ์ทรัพยากรประมงปัจจุบัน นอกจากนี้ความตกลงฯ ยังได้บัญญัติถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลของเรือประมงที่ละเมิดมาตรการอนุรักษ์ด้วย⁵

3.1.3 แนวความคิดใหม่ว่าด้วยเรื่องการทำประมงอย่างรับผิดชอบ

3.1.3.1 ปฏิญญาแคนคูน ค.ศ.1992 (Cancun Declaration 1992)

ในปี 1991 คณะกรรมการการประมง (The Committee on Fisheries: COFI) แห่งองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) ร่วมกับประเทศเม็กซิโก จัดการประชุมนานาชาติว่าด้วยการทำประมงอย่างรับผิดชอบ (International Conference on Responsible Fishing) ในระหว่างวันที่ 6-8 พฤษภาคม 1992 ที่เมืองแคนคูน ประเทศเม็กซิโก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีกฎเกณฑ์ระหว่างชาติว่าด้วยการทำประมงในทะเลหลวง ที่ประชุมได้มีมติเป็นเอกฉันท์ประกาศ ปฏิญญาแคนคูน ค.ศ.1992 (Cancun Declaration 1992) โดยเรียกร้องให้มีการพัฒนาแนวความคิดใหม่ ในเรื่องการทำประมงอย่างรับผิดชอบ (Responsible, Sustained Fisheries) จากการประชุมครั้งนี้ทำให้เกิดความตกลงอย่างเป็นทางการในการจัดทำร่างจรรยาบรรณการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ (Code of Conduct for Responsible Fishing: CCRF) แต่ก็ยังไม่มีการบัญญัติศัพท์คำว่า Illegal, Unreported and Unregulated fishing (IUU) หรือการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุมไว้ แต่ก็ถือได้ปฏิญญาแคนคูนถือเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างหลักการทำประมงอย่างรับผิดชอบ และแม้ว่าจะเป็นกฎหมายลักษณะขาดสภาพการบังคับหรือไม่ผูกพัน (Non-legal binding หรือ Soft Law) แต่ก็ได้รับการพัฒนาเป็นแผนปฏิบัติการนานาชาติเพื่อต่อสู้กับการประมง IUU ในเวลาต่อมา⁶

⁵ วิมล จันทรโรทัย, *อ่าวแล้ว เชิงอรรถที่ 8*, น. 17.

⁶ อิศระ ชาญราชกิจ และคณะ, *อ่าวแล้ว เชิงอรรถที่ 7*, น. 18.

3.1.3.2 จรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ (The Code of Conduct for Responsible Fisheries: CCRF)

จรรยาบรรณฉบับนี้เป็นผลมาจากปฏิญญาสากลแห่งแคนคูน ค.ศ. 1992 ดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งที่ประชุมใหญ่แห่งองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติมีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบร่างจรรยาบรรณดังกล่าวในที่ประชุมสมัยที่ 28 เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 1995 โดยมีสาระสำคัญ คือการวางหลักเกณฑ์และมาตรฐานการปฏิบัติสากลในการดำเนินการอย่างรับผิดชอบต่อให้เกิดประสิทธิผลในการอนุรักษ์ การจัดการ และการพัฒนาทรัพยากรสัตว์น้ำโดยคำนึงถึงระบบนิเวศ (Ecosystem base) ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ความเป็นอยู่ ความมั่นคงทางอาหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และยังให้ความสำคัญแก่จารีตประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย⁷

มาตรา 8 ของจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบกำหนดให้มีการจัดการกับปัญหาการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) ไว้อย่างชัดเจน โดยบัญญัติว่า รัฐควรให้การรับรองว่าเรือประมงที่ไม่ได้จดทะเบียน (ชักธงของรัฐ) หรือไม่มีใบอนุญาตทำการประมงจะไม่ทำการประมงในทะเลหลวง หรือในเขตอำนาจรัฐของรัฐชายฝั่งอื่น นอกจากนี้รัฐยังต้องบันทึกข้อมูลเรือ ทำเครื่องหมายเรือ กำหนดมาตรฐานความปลอดภัยของลูกเรือและมีมาตรการบังคับใช้กฎหมายที่ขัดต่อมาตรการอนุรักษ์จัดการระหว่างประเทศ⁸

3.1.4 การใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลหลวงภายใต้แนวคิดว่าการพัฒนายั่งยืน

“การพัฒนาที่ยั่งยืน” เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นจากความตระหนักถึงผลกระทบทางลบที่เกิดจากการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเสรีนิยมต่อสิ่งแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ แนวคิดเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนมีพัฒนาการเริ่มต้นมาตั้งแต่ “การประชุมสหประชาชาติ เรื่องสิ่งแวดล้อมของมนุษย์” (The United Nations Conference on Human Environment - UNCHE) ที่ประเทศสวีเดนในปี ค.ศ.1972 ผลจากการประชุมนำไปสู่การจัดตั้ง “โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environmental Programme - UNEP) ในปี ค.ศ.1973 ต่อมาแนวคิดเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ถูกนำเสนออย่างเป็นทางการในปี ค.ศ.1987 ในรายงานเรื่อง “Our Common Future” ที่จัดทำ

⁷ เฟื่องอ้าง, น. 22

⁸ วิมล จันทรโรทัย, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 8, น. 20.

โดยคณะกรรมการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on environment and Development - WCED) ทำให้แนวคิดเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนแพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง⁹

ต่อมาสหประชาชาติ หรือ UN ได้มีการจัดประชุมที่สำคัญคือการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ค.ศ. 1992 หรือ วาระที่ 21 (United Nations Conference on Environment and Development: UNCED 1992 or Agenda 21) หรือที่เรียกว่า “Earth Summit” ซึ่งเป็นการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (United Nations Conference on Sustainable Development: UNCED, Rio, Brazil) ที่กรุงริโอ เดจาไนโร ประเทศบราซิล วัตถุประสงค์ในการประชุมระดับโลกดังกล่าวคือ การกำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาทุกสาขาเข้าไว้ด้วยกัน และที่ประชุมได้ประกาศปฏิญญาสากลริโอ (Rio Declaration) ว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสำหรับศตวรรษที่ 21 หรือที่รู้จักกันในนามวาระที่ 21 (Agenda 21) โดยรับรองอนุสัญญา 2 ฉบับ ได้แก่ (1) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity) และ (2) อนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (United Nation Framework Convention on Climate Change) สำหรับสาขาสหประชาชาติ การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นให้ประเทศสมาชิกต่างตระหนักถึงความสำคัญในการใช้ทรัพยากรทางทะเล โดยมีสาระสำคัญในบทที่ 17 เรื่องของการปกป้องมหาสมุทร และทะเลทั้งหลาย รวมถึงทะเลเปิดและทะเลกึ่งปิด ตลอดจนบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้วย แม้ว่าการประชุมนี้ยังมิได้ระบุชัดเจนเกี่ยวกับการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและการควบคุม (IUU) แต่เนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในหมวดของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลหลวงอย่างยั่งยืน (Sustainable use and conservation of marine living resources of the high seas) ข้อบัญญัติที่ 17.45 และข้อบัญญัติที่ 17.49 ถึง 17.52 ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มประชากรสัตว์น้ำคร่อมเขต และสัตว์น้ำที่มีการอพยพย้ายถิ่นไกล โดยมีสาระสำคัญชี้ให้เห็นถึงการบริหารจัดการทรัพยากรในทะเลหลวงในหลายพื้นที่ที่ยังไม่เพียงพอ รวมทั้งขาดความร่วมมือกันระหว่างรัฐ ในเรื่องของการศึกษารายละเอียดการทำการประมงความรู้ทางชีววิทยาของสัตว์น้ำกลุ่มเป้าหมาย สถิติการประมง รวมทั้งวิธีในการเก็บข้อมูลต่างๆ ซึ่ง

⁹ บัณฑูร เศรษฐศิโรตม์ และ นนท์ นุชหมอน, เอกสารการศึกษาการประชุม Rio+20 : จาก “การพัฒนาที่ยั่งยืน” สู่กระแส “เศรษฐกิจสีเขียว”, สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2561, จาก

http://www.stou.ac.th/Foreign/Upload/เอกสารประกอบการอภิปราย_ดร.บัณฑูร%20เศรษฐศิโรตม์.pdf.

ควรศึกษาพิจารณาเน้นลักษณะของกลุ่มสัตว์น้ำหลากหลายชนิดพันธุ์ (Multi-species) ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของสัตว์น้ำตลอดจนการประมาณการลดลงหรือเพิ่มขึ้นของกลุ่มสัตว์น้ำเหล่านั้น ดังนั้น การปฏิบัติการโดยรัฐต่างๆ ที่ทำการประมงในทะเลหลวง รวมทั้งความร่วมมือทวิภาคีในระดับภูมิภาค และระดับโลก มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทรัพยากรสิ่งมีชีวิตที่เป็นกลุ่มสัตว์น้ำคร่อมเขต และสัตว์น้ำที่มีการอพยพย้ายถิ่นไกล ซึ่งเป็นการนำเอารายละเอียดจาก UNCLOS 1982 และปฏิญญาแคนคูน มาขยายความ¹⁰

3.1.5 แนวทางการจัดการทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในทะเลโดยวิธีการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Approach)

ในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการอนุรักษ์ และการจัดการกลุ่มประชากรสัตว์น้ำคร่อมเขต และสัตว์น้ำที่มีการอพยพย้ายถิ่นไกล (United Nations Conference on Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks Sixth Session) ซึ่งจัดขึ้นโดยที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติ (United Nation General Assembly: UNGA) ที่กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 24 กรกฎาคม ถึง 4 สิงหาคม 1995 ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบความตกลงว่าด้วยความพยายามปฏิบัติตามบทบัญญัติของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องกฎหมายทะเลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และการจัดการกลุ่มประชากรสัตว์น้ำคร่อมเขต และสัตว์น้ำที่มีการอพยพย้ายถิ่นไกล (Agreement of the Implementation of the Provision of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 Relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and High by Migratory Fish Stocks) จุดเด่นของความตกลงฉบับนี้ คือ การนำเสนอแนวทางการจัดการทรัพยากรโดยวิธีป้องกันไว้ก่อนเป็นครั้งแรก (Precautionary approach) ซึ่งมีบทบัญญัติให้รัฐต้องมีมาตรการอนุรักษ์ เช่น การประเมินและจัดการทรัพยากรในระบบนิเวศเดียวกัน (Ecosystem-Based Fisheries Management) และประชากรสัตว์น้ำอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับสัตว์น้ำเป้าหมาย เพื่อปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระบบ นอกจากนี้ยังให้แนวทางการจัดการปัญหาการมีเรือประมงมากเกินไปรวมถึงการทำการตรวจตราและควบคุมเรือทำการประมงโดยใช้ระบบติดตามเรือ (Vessel Monitoring Surveillance: VMS) ความตกลงนี้ยังกำหนดหลักการพื้นฐานความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของธงเหมือนกับความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง ค.ศ. 1993 กล่าวคือ รัฐเจ้าของธงต้องประกันว่าเรือประมงที่ชักธงของรัฐต้องปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์จัดการของอนุภูมิภาค ภูมิภาค และต้องไม่ทำลายความได้ผลของ

¹⁰ อิศระ ชาญราชกิจ และคณะ, *อ่าวแล้ว เจริญรอดที่ 7*, น. 18-19.

มาตรการเหล่านี้และรัฐเจ้าของธงต้องไม่ออกใบอนุญาตทำการประมงให้แก่เรือประมงที่ชักธงของรัฐตนยกเว้นแต่มั่นใจว่าสามารถควบคุมการทำประมงของเรือเหล่านี้ได้¹¹

3.1.6 มาตรการของรัฐเจ้าของธงเรือ รัฐชายฝั่ง และรัฐเจ้าของท่า

ผลจากการประชุมใหญ่แห่งองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติสมัยที่ 28 เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 1995 ที่มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบร่างจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ (The Code of Conduct for Responsible Fisheries: CCRF) แต่อย่างไรก็ตามมีการทำการประมงบางส่วนเท่านั้นที่ทำการประมงอย่างรับผิดชอบ ยังคงมีชาวประมงบางกลุ่มที่ไม่เคารพและไม่ยึดถือกฎระเบียบในการทำการประมง รวมทั้งกฎระเบียบที่ปรากฏอยู่ในจรรยาบรรณฯ และในตราสารระหว่างประเทศอื่นๆ จึงมีการแปลงจรรยาบรรณการทำการประมงอย่างรับผิดชอบให้กลายเป็นแผนปฏิบัติการที่เรียกว่า “แผนปฏิบัติการสากลในการจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IPOA-IUU)”¹² ซึ่งมีสาระสำคัญคือ การกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ไว้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ประเทศต่างๆ นำไปใช้ต่อต้านการทำการประมง IUU โดยที่ประเทศเหล่านั้นอาจระทำการต่อต้านการทำการประมงที่ผิดกฎหมายหรือการทำการประมงเถื่อนด้วยตนเอง หรืออาจร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ ก็ได้ เครื่องมือบางประเภทได้รับการออกแบบมาให้สามารถใช้ได้กับทุกประเทศ แต่มีเครื่องมือบางชนิดที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ประเทศบางกลุ่มได้ใช้ประโยชน์เป็นการเฉพาะ ได้แก่ 1. ประเทศเจ้าของธง (ประเทศที่จดทะเบียนเรือและอนุญาตให้เรือลำนั้นชักธงของรัฐตน) 2. รัฐชายฝั่ง (ประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเลหรือมหาสมุทร) 3. รัฐเจ้าของท่าเรือ (ประเทศที่อนุญาตให้เรือประมงต่างชาติเข้ามาเทียบท่าเรือไม่ว่าจะเป็นเพื่อการขนถ่ายสัตว์น้ำหรือการจัดหาเสบียงหรือเติมน้ำมันเชื้อเพลิง)¹³

¹¹ เพ็งอ้าง, น. 20-21.

¹² เพ็งอ้าง, น. 20.

¹³ พวงทอง อ่อนอุระ, แผนปฏิบัติการสากลในการจัดการทำการประมงที่ผิด

กฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (IPOA-IUU), 2550, น. 1, สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2561, จาก https://www.moac.go.th/law_agri-files-401091791792.

พวงทอง อ่อนอุระ (เชิงอรรถที่ 13) ได้สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ในการจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ภายใต้แผนปฏิบัติการสากลในการจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม โดยแบ่งเป็นมาตรการของรัฐเจ้าของธงเรือ รัฐชายฝั่ง และรัฐเจ้าของท่า ดังนี้

3.1.6.1 ความรับผิดชอบของรัฐทั้งปวง

แผนปฏิบัติการสากลในการจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐทั้งปวง ดังนี้

(1) รัฐควรให้การยอมรับและเคารพต่อแนวทางปฏิบัติของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบัญญัติของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เพื่อให้นำไปใช้ในการป้องกันปราบปรามและจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

(2) รัฐทั้งปวงได้รับการกระตุ้นให้สัตยาบัน ยอมรับ หรือภาคยานุวัติต่ออนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982, ความตกลงสหประชาชาติ ค.ศ. 1995 และ ความตกลงเพื่อส่งเสริมการควบคุมเรือประมงที่ทำการประมงในทะเลหลวงให้ปฏิบัติตามมาตรการสากลเพื่อการอนุรักษ์และจัดการประมง ค.ศ. 1993 และหากรัฐใดยังมิได้เข้าเป็นภาคีตราสารเหล่านี้ถือว่าไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของตราสารเหล่านี้

(3) รัฐทั้งปวงควรจะปฏิบัติตามตราสารด้านประมงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องทุกฉบับซึ่งรัฐตนได้ให้สัตยาบัน ยอมรับหรือภาคยานุวัติไว้อย่างเคร่งครัด

(4) การทำการประมงในมหาสมุทรต่างๆ นั้น องค์การประมงในระดับภูมิภาคจะเป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลทุกรัฐที่มีเรือประมงเข้าไปทำการประมงในแหล่งทำการประมงเหล่านี้ จึงควรเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรดังกล่าว หรือต้องควบคุมเรือประมงของตนมิให้กระทำการใดๆ ที่ละเมิดกฎข้อบังคับที่องค์กรเหล่านี้ได้กำหนดขึ้นไว้

(5) รัฐต่างๆ ควรทบทวนกฎหมายประมง รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายของตนเป็นอันดับแรก เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสามารถใช้กฎหมายเหล่านี้ได้อย่างสอดคล้องกับวิธีการที่แจ้งไว้ในแผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing

(6) ชาวประมงที่ทำผิดกฎหมายย่อมพยายามหลีกเลี่ยงการถูกตรวจสอบ จึงมักจะทำการประมงในเขตที่มีการติดตามตรวจสอบ ควบคุม และเฝ้าระวัง (Monitoring, Control and Surveillance หรือ MCS) ไม่เข้มงวดนัก ดังนั้น แผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing จึงได้กำหนดเครื่องมือสำหรับการติดตามตรวจสอบอย่างกว้างๆ เพื่อใช้ในการต่อต้านการประมงเถื่อนไว้ดังต่อไปนี้

- ระบบติดตามเรือประมง (Vessel Monitoring System หรือ VMS)
- โครงการส่งผู้สังเกตการณ์ประจำบนเรือประมง
- ระบบรายงานผลการจับสัตว์น้ำในแต่ละเที่ยวเรือ
- การตรวจสอบเรือประมงทั้งที่ทำเทียบเรือและในทะเล
- การไม่อนุญาตให้เรือที่สงสัยว่าจะเป็นเรือประมงเถื่อนเข้าเทียบท่าหรือให้เอกสารใดๆ

สิทธิ์ใดๆ

(7) รัฐควรสนับสนุนให้ชาวประมงทุกคนปฏิบัติตามกฎข้อบังคับด้านการประมง โดยวิธีการสร้างสรรค์ซึ่งรวมถึง การจัดทำระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่ชาวประมงสามารถปฏิบัติตามได้โดยง่าย และการให้ผู้มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการประมง

(8) รัฐควรปรับปรุงความสามารถในการตรวจตราเรือประมงและตรวจสอบในกรณี que เชื่อว่ามีการทำการประมงเถื่อนเกิดขึ้น และจำกัดดำเนินคดีกับผู้ละเมิดกฎข้อบังคับด้านการประมงอย่างจริงจัง

3.1.6.2 ความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของธง

(1) ควบคุมกิจกรรมการทำการประมงของเรือที่ชักธงของรัฐตน รวมไปถึงเรือประมงและเรือที่ใช้สนับสนุนการทำการประมง (เช่น เรือขนส่งหรือเรือแม่ที่ทำหน้าที่ส่งเสบียงและน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เรือประมงและรับสัตว์น้ำกลับเข้าท่า)

(2) รัฐบาลของรัฐเจ้าของธงจะต้องมีความมุ่งมั่นทางการเมืองที่จะทำให้เกิดผล

(3) การจดทะเบียนเรือประมง ก่อนที่รัฐจะอนุญาตให้เรือประมงของตนชักธงของรัฐตน รัฐนั้นควรจะต้องมั่นใจในความสามารถในการควบคุมการทำการประมงของเรือลำนั้นให้ได้ก่อน

(4) รัฐจึงควรจดทะเบียนเรือประมงทุกประเภททุกขนาดให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ และรวบรวมทะเบียนประวัติของเรือแต่ละลำไว้เป็นหลักฐาน

(5) รัฐควรหลีกเลี่ยงการจดทะเบียนเรือที่เคยมีประวัติทำการประมงเถื่อนมาก่อน

(6) รัฐควรให้เจ้าของเรือลำที่ขอจดทะเบียนเรือในชื่ออื่นๆ มาก่อนด้วย และรัฐควรให้เจ้าของเรืออธิบายถึงสาเหตุในการเปลี่ยนแปลงการจดทะเบียนเรือเป็นนิจสินด้วย

(7) ทะเบียนประวัติเรือประมง แต่ละรัฐควรจัดทำทะเบียนประวัติของเรือประมงแต่ละลำขึ้นไว้

(8) การอนุญาตให้ทำการประมง รัฐเจ้าของธงควรห้ามมิให้เรือของตนออกไปทำการประมงในทะเลหรือมหาสมุทรอื่นๆ เว้นแต่เรือลำนั้นได้รับอนุญาตให้ทำการประมงได้จากรัฐ

3.1.6.3 ความรับผิดชอบของรัฐชายฝั่ง

แผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐชายฝั่ง ดังนี้

(1) ก่อนที่รัฐชายฝั่งจะอนุญาตให้เรือประมงต่างชาติเข้ามาทำการประมงในน่านน้ำของตน ควรตรวจสอบว่าเรือลำนั้นได้รับอนุญาตจากรัฐเจ้าของธงให้ไปทำการประมงนอกน่านน้ำของตนได้จริงหรือไม่เสียก่อน

(2) รัฐชายฝั่งจึงควรทำในทุกวิถีทางเพื่อขจัดประมงเถื่อนให้สิ้นไปจากน่านน้ำของรัฐตน

(3) รัฐชายฝั่งไม่ควรออกใบอนุญาตการทำประมงให้แก่เรือประมงเถื่อน ดังนั้นรัฐชายฝั่งควรขอร้องให้รัฐเจ้าของธงรับรองว่าเรือที่ตนได้จดทะเบียนให้นั้นไม่เคยมีประวัติเสียเกี่ยวกับการประมงเถื่อนมาก่อน หลังจากที่รัฐเจ้าของธงได้รับรองแล้ว รัฐชายฝั่งจึงจะออกใบอนุญาตให้เข้ามาทำการประมงในน่านน้ำของตนได้

(4) รัฐชายฝั่งอาจกำหนดให้เรือต่างชาติใช้ระบบติดตามเรือ เพื่อให้รู้ตำแหน่งในแต่ละช่วงเวลา หรือตำแหน่งที่ใกล้เคียงของเรือเหล่านี้ได้ตลอดเวลาและรับข้อมูลต่างๆ ที่ระบบนี้จะต้องรายงานเข้ามาเป็นระยะ และกำหนดให้เรือประมงต่างชาติทุกลำหรือบางส่วนมีผู้สังเกตการณ์อิสระประจำอยู่บนเรือ

(5) รัฐชายฝั่งควรมีข้อบังคับให้เรือประมงทุกลำต้องนำสัตว์น้ำที่จับได้มายังท่าเทียบเรือประมงทุกครั้ง ทั้งนี้ เพราะการตรวจตราการขนถ่ายสัตว์น้ำกลางทะเลนั้นทำได้ยาก ชาวประมงเถื่อนจึงนิยมขนถ่ายสัตว์น้ำกลางทะเลเสียมากกว่าที่จะนำขึ้นท่า

3.1.6.4 ความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของท่าเรือ

แผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของท่าเรือ (Port State Responsibilities) ไว้ดังนี้

(1) ปฏิเสธมิให้เรือต่างชาติเข้าเทียบท่า (ยกเว้นในกรณีฉุกเฉินหรืออยู่ในภาวะอันตราย)

(2) ห้ามมิให้เรือประมงต่างชาตินำสัตว์น้ำขึ้นท่าหรือทำการขนถ่ายสัตว์น้ำบริเวณท่าเทียบเรือ

(3) กำหนดให้เรือประมงที่จะเข้าเทียบท่าต้องมอบข้อมูลเกี่ยวกับเรือและข้อมูลในการทำการประมง

(4) ตรวจสอบเรือที่สมัครใจให้ตรวจขณะจอดเทียบท่า

(5) รัฐเจ้าของท่าเรือควรกำหนดให้เรือประมงต่างชาติทุกลำที่ขออนุญาตเข้าเทียบท่าดำเนินการแจ้งขออนุญาตเข้าเทียบท่าล่วงหน้าตามควร มอบสำเนาใบอนุญาตการทำการประมง แจ้งรายละเอียดการทำการประมงในเที่ยวเรือนั้น และแจ้งปริมาณสัตว์น้ำที่มีอยู่บนเรือ

(6) ก่อนที่รัฐเจ้าของท่าเรือจะอนุญาตให้เรือต่างชาติลำอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกักิจกรรมประมง ควรจะทำการสอบถามข้อมูลดังกล่าวก่อนอนุญาตด้วยเช่นกัน

(7) รัฐเจ้าของท่าเรือควรรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้ เพื่อแจ้งต่อรัฐเจ้าของธงและองค์กรประมงในระดับภูมิภาค

- ชื่อรัฐเจ้าของธงของเรือลำนั้นและรูปพรรณโดยละเอียดของเรือ
- ชื่อ สัญชาติ และคุณสมบัติของนายท้ายเรือและได้กัง
- ประเภทของเครื่องมือประมงที่ใช้บนเรือ
- สัตว์น้ำที่มีอยู่บนเรือ โดยระบุแหล่งที่จับ ชนิดและลักษณะของสัตว์น้ำและปริมาณ
- ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ตามที่องค์กรประมงในระดับภูมิภาคและข้อตกลงสากลต้องการ และ
- ปริมาณสัตว์น้ำที่นำขึ้นและขนถ่ายที่ทำ

(8) หากรัฐเจ้าของท่าเรือมีเหตุอันชวนให้เชื่อได้ว่าเรือลำใดที่เทียบท่าอยู่นั้นมีส่วนร่วมในการทำการประมงเถื่อนแล้ว รัฐเจ้าของท่าเรือไม่อนุญาตให้เรือลำนั้นนำสัตว์น้ำขึ้นท่าหรือขนถ่ายที่ทำ และแจ้งให้รัฐเจ้าของธงทราบโดยทันที และหากสงสัยว่าการทำการประมงเถื่อนในน่านน้ำของรัฐอื่น หรือในน่านน้ำที่จัดการดูแลโดยองค์กรประมงระดับภูมิภาค รัฐเจ้าของท่าเรือจะต้องแจ้งข้อมูลดังกล่าวให้ประเทศและองค์กรที่เกี่ยวข้องทราบโดยทันที

(9) รัฐเจ้าของท่าเรือสามารถใช้มาตรการอื่นเพิ่มเติมแก่เรือและผู้ประกอบการนั้นได้โดยความเห็นชอบหรือคำขอร้องจากรัฐเจ้าของธงอีกด้วย

3.2 ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement)

3.2.1 บททั่วไป

ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) เป็นความตกลงที่เกิดจากความกังวลร่วมกันของนานาประเทศ เกี่ยวกับความมั่นคงทางทรัพยากรสัตว์น้ำทางทะเลซึ่งอยู่ในภาวะเสื่อมถอย ในขณะที่ความต้องการอาหารของประชากรโลกเพิ่มสูงขึ้นตามจำนวนประชากรอย่างต่อเนื่อง และเห็นพ้องต้องกันว่า การทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม เป็นสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดผลเสียร้ายแรงต่อทรัพยากรสัตว์น้ำทางทะเลที่อยู่อย่างจำกัด องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ในฐานะองค์กรพิเศษแห่งสหประชาชาติที่มีภารกิจดำเนินงานด้านการส่งเสริม สนับสนุน หรือออกมาตรการเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหารของประชากรโลก จึงได้เริ่มดำเนินการเรื่องนี้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น การบัญญัติกฎหมาย กฎระเบียบ มาตรการและแผนปฏิบัติการ เพื่อให้ประเทศสมาชิกนำไปใช้ ซึ่งมีทั้งมาตรการที่มีผลทางกฎหมาย และมาตรการที่ไม่มีผลทางกฎหมายอยู่ที่ความสมัครใจของประเทศสมาชิก แต่สำหรับความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) เป็นความตกลงที่มีผลทางกฎหมายที่มีผลผูกพันประเทศสมาชิกที่ให้สัตยาบันแล้วต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลง มิฉะนั้นก็จะก่อให้เกิดความรับผิดชอบในทางระหว่างประเทศได้

3.2.1.1 ประวัติและความเป็นมาของความตกลงฯ

นานาประเทศได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทำประมงที่ไร้ความรับผิดชอบ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อปริมาณทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของโลก จึงมีการสร้างมาตรการหรือข้อตกลงระหว่างประเทศขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการปกป้องทรัพยากรทางทะเล และต่อต้านการทำประมง IUU ทั้งนี้เพื่อเป็นการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางทะเล และเพื่อรักษาความมั่นคงทางอาหารสำหรับประชากรโลก โดยปรากฏทั้งในรูปแบบสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่มีความผูกพันทางกฎหมาย และที่ไม่ใช่สนธิสัญญาระหว่างประเทศซึ่งไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย ที่สำคัญๆ คือ¹⁴

¹⁴ ฐานข้อมูลความรู้ทางทะเลแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2561, จาก <http://www.mkh.in.th/index.php/2010-03-22-18-03-43/2010-03-25-08-38-55>.

1. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations convention on the Law of the Sea (1982) ซึ่งได้กำหนดสิทธิและความรับผิดชอบของรัฐเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ทางทะเลของโลก กำหนดแนวทางในการจัดการทรัพยากรทางทะเล ตลอดจนการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล

2. ความตกลงเพื่อส่งเสริมการควบคุมเรือประมงที่ทำการประมงในทะเลให้ปฏิบัติตามมาตรการสากลเพื่อการอนุรักษ์และจัดการประมง พ.ศ. 2536 (FAO Agreement to Promote Compliance with International Conservation and Management Measures by Fishing Vessels on the High Seas, (1993)) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง โดยเน้นเรื่องการควบคุมเรือ

3. ความตกลงว่าด้วยการปฏิบัติตามบทบัญญัติของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ฉบับลงวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2525 เกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการประชากรของสัตว์น้ำ ชนิดพันธุ์ที่ข้ามเขตและอพยพย้ายถิ่นไกล พ.ศ.2538 (UN Fish Stocks Agreement (1995)) มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และจัดการประชากรของสัตว์น้ำ ชนิดพันธุ์ที่ข้ามเขต และอพยพย้ายถิ่น อยู่ระหว่างน่านน้ำอาณาเขตและชนิดพันธุ์ที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ

4. จรรยาบรรณในเรื่องการทำประมงอย่างรับผิดชอบขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ พ.ศ. 2538 (FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries (1995)) มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักการและมาตรฐานที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์การจัดการ และการพัฒนาการประมงที่ครอบคลุมถึงการจับ กระบวนการแปรรูปและการค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การวิจัยทางการประมง และการผสมผสานการประมงกับการจัดการพื้นที่ชายฝั่ง

5. แผนปฏิบัติการสากลว่าด้วยการป้องกันลดและเลิกการประมงที่ผิดกฎหมาย การประมงที่ไม่ปรากฏรายงาน และการประมงที่ไร้กฎเกณฑ์ (International Plan of Action to prevent, deter and eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (2001) มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันยับยั้งและขจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ซึ่งเรียกโดยรวมว่า (Illegal Unreported Unregulated Fishing หรือ IUU Fishing) โดยจะกำหนดมาตรการในการกำหนดความรับผิดชอบของรัฐและเจ้าของธงเรือ มาตรการของรัฐชายฝั่งและ

และ The Food and Agriculture Organization (FAO). Illegal, unreported and unregulated fishing .2016, สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2561, จาก <http://www.fao.org/3/a-i6069e.pdf>.

ของรัฐอื่นในการควบคุมเรือที่ไม่ได้ชักธงของรัฐตน มาตราการเกี่ยวกับการทำความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยและการจัดการประมง

ต่อมาเพื่อให้แผนปฏิบัติการหรือมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการต่อต้านการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) มีผลผูกพันในทางกฎหมาย และสามารถนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และประเทศสมาชิกได้ร่วมกันร่างความตกลงระหว่างประเทศ (International Agreement) ขึ้นมาฉบับหนึ่ง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing)

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ได้จัดการประชุมเพื่อพิจารณาร่างความตกลงดังกล่าวขึ้นรวม 4 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เมื่อเดือนมิถุนายน 2551 ครั้งที่ 2 เมื่อเดือนมกราคม 2552 ครั้งที่ 3 เมื่อเดือนพฤษภาคม 2552 และครั้งที่ 4 ซึ่งเป็นครั้งสุดท้ายเมื่อเดือนสิงหาคม 2552 จนในการประชุมสมัชชาใหญ่ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ จึงได้ให้การรับรองความตกลงที่ชื่อว่า “ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม” ในการประชุมสมัชชาใหญ่สมัยที่ 36 เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2552 โดยถือเป็นตราสารภายใต้บทบัญญัติมาตรา 14 ของธรรมนูญองค์การอาหารและเกษตร ทันทีที่ได้รับความเห็นชอบ ความตกลงนี้ได้เปิดให้มีการลงนามเข้าร่วมเป็นภาคีภายใน 1 ปี และจะมีผลใช้บังคับภายใน 30 วัน หลังจากวันที่ได้รับสัตยาบันสารหรือสารแสดงการยอมรับความเห็นชอบ หรือการเข้าร่วมจากประเทศต่างๆ ที่ส่งถึงผู้อำนวยการใหญ่ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ซึ่งเป็นผู้รักษาความตกลง ครบ 25 ฉบับแล้ว¹⁵

15

PREPARATION OF THIS DOCUMENT

This document contains the text of the Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing. After an intense round of negotiations extending from June 2008 to August 2009, the FAO Conference on 22 November 2009 approved the Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing as an Article XIV instrument under the FAO Constitution. Immediately following its approval, the Agreement opened for signature for one year. The Agreement will enter into force 30 days after the date of the deposit of the twenty-

3.2.1.2 วัตถุประสงค์ของความตกลง

วัตถุประสงค์ของความตกลงฉบับนี้ ปรากฏในมาตรา 2 ดังนี้¹⁶

1. เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม
2. เพื่อให้มีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสิ่งมีชีวิตทางทะเล และระบบนิเวศทางทะเลอย่างยั่งยืนและในระยะยาว

3.2.1.3 ขอบเขตและข้อยกเว้นการบังคับใช้ของความตกลง

ขอบเขตและข้อยกเว้นการบังคับใช้ของความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) ปรากฏอยู่ในมาตรา 3¹⁷ ซึ่งกำหนดไว้ว่า

fifth instrument of ratification, acceptance, approval or accession with the Depositary, the Director-General of FAO. แปลโดย พวงทอง อ่อนอุระ ,2556

¹⁶

Article 2 ,Objective, The objective of this Agreement is to prevent, deter and eliminate IUU fishing through the implementation of effective port State measures, and thereby to ensure the long-term conservation and sustainable use of living marine resources and marine ecosystems.

¹⁷

Article 3

Application

1. Each Party shall, in its capacity as a port State, apply this Agreement in respect of vessels not entitled to fly its flag that are seeking entry to its ports or are in one of its ports, except for:

(a) vessels of a neighboring State that are engaged in artisanal fishing for subsistence, provided that the port State and the flag State cooperate to ensure that such vessels do not engage in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing ; and

(b) container vessels that are not carrying fish or, if carrying fish, only fish that have been previously landed, provided that there are no clear grounds

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐในฐานะรัฐเจ้าของท่า นำความตกลงนี้ไปใช้บังคับกับเรือที่มีได้ชักธงของรัฐตน ซึ่งขอเข้าเทียบท่า หรืออยู่ในท่าเรือของรัฐตน เว้นแต่

(ก) เรือของรัฐเพื่อนบ้านที่ทำการประมงเพื่อการยังชีพ ซึ่งรัฐเจ้าของท่าและรัฐเจ้าของธงได้ร่วมมือกันทำให้มั่นใจว่า เรือลำดังกล่าวมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงซึ่งสนับสนุนการทำการประมงดังกล่าว และ

(ข) เรือขนส่งซึ่งมิได้บรรทุกสัตว์น้ำ หรือหากบรรทุกสัตว์น้ำ แต่เป็นเพียงสัตว์น้ำซึ่งเคยนำขึ้นท่ามาก่อนแล้ว หากไม่มีพยานหลักฐานที่ชัดเจนอันควรสงสัยว่าเรือลำดังกล่าวได้ร่วมทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงที่สนับสนุนการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

2. ภาคี ในฐานะรัฐเจ้าของท่า อาจตัดสินใจที่จะไม่นำความตกลงนี้ไปปฏิบัติกับเรือที่เข้ามาโดยคนชาติตน เพื่อใช้ในการทำการประมงเฉพาะในบริเวณที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐ

for suspecting that such vessels have engaged in fishing related activities in support of IUU fishing.

2. A Party may, in its capacity as a port State, decide not to apply this Agreement to vessels chartered by its nationals exclusively for fishing in areas under its national jurisdiction and operating under its authority therein. Such vessels shall be subject to measures by the Party which are as effective as measures applied in relation to vessels entitled to fly its flag.

3. This Agreement shall apply to fishing conducted in marine areas that is illegal, unreported or unregulated, as defined in Article 1(e) of this Agreement, and to fishing related activities in support of such fishing.

4. This Agreement shall be applied in a fair, transparent and non-discriminatory manner, consistent with international law. 5. As this Agreement is global in scope and applies to all ports, the Parties shall encourage all other entities to apply measures consistent with its provisions. Those that may not otherwise become Parties to this Agreement may express their commitment to act consistently with its provisions. แปลโดย พวงทอง อ่อนอุระ, 2556.

ตน และอยู่ภายใต้การควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ เรือดังกล่าวจึงต้องอยู่ภายใต้มาตรการของภาคี ซึ่งมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับมาตรการที่นำมาใช้กับเรือที่ชักธงของรัฐตน

3. ความตกลงนี้จะใช้บังคับกับการทำการประมงในท้องทะเล อย่างผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ดังที่ได้นิยามความหมายไว้ในมาตรา 1 (จ) ของความตกลงนี้ และใช้บังคับกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงที่สนับสนุนการทำการประมงดังกล่าวด้วย

4. ความตกลงนี้จะนำไปใช้ในลักษณะที่เป็นธรรม โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติ และสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ

5. เนื่องจากความตกลงนี้มีขอบเขตการใช้บังคับทั่วโลก และใช้บังคับกับท่าเทียบเรือทุกแห่งภาคีจะต้องสนับสนุนให้องค์การอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกำหนดมาตรการที่สอดคล้องกับ บทบัญญัติของความตกลงนี้ หากองค์การเหล่านั้นไม่อาจเข้าเป็นภาคีความตกลงนี้ ก็อาจแสดงความตั้งใจที่จะปฏิบัติให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของความตกลงนี้”

3.2.1.4 การมีผลบังคับใช้ของความตกลง

การมีผลบังคับใช้ของความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) ปรากฏอยู่ใน มาตรา 29¹⁸ ของความตกลงฯ ซึ่งกำหนดให้ความตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้ในวันที่ 30 กันยายนหลังจากที่ได้มีการยื่นสัตยาบันสาร การยอมรับ การให้ความเห็นชอบ หรือ

¹⁸ Article 29

Entry into force

1. This Agreement shall enter into force thirty days after the date of deposit with the Depositary of the twenty-fifth instrument of ratification, acceptance, approval or accession in accordance with Article 26 or 27.

2. For each signatory which ratifies, accepts or approves this Agreement after its entry into force, this Agreement shall enter into force thirty days after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

3. For each State or regional economic integration organization which accedes to this Agreement after its entry into force, this Agreement shall enter into force thirty days after the date of the deposit of its instrument of accession.

แปลโดย พวงทอง อ่อนอุระ, 2556

ภาคยานุวัติสาร ครบจำนวน 25 ฉบับ ตามมาตรา 26 หรือ 27 สำหรับรัฐภาคีที่ยื่นสัตยาบันสาร สารแสดงการยอมรับ การให้ความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสาร ภายหลังจากความตกลงนี้มีผลใช้บังคับแล้ว นั้น ความตกลงฯ จะมีผลบังคับใช้กับรัฐภาคีดังกล่าวในวันที่ 30 หลังจากที่ได้ยื่นสัตยาบันสาร การยอมรับ การให้ความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารแล้วและสำหรับรัฐหรือองค์การบูรณาการทางเศรษฐกิจจะระดับภูมิภาคที่ภาคยานุวัติต่อความตกลงฉบับนี้ ภายหลังจากที่ความตกลงนี้มีผลบังคับใช้แล้ว ความตกลงฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้กับรัฐหรือองค์การนั้น ภายหลังจากที่ได้มีการส่งมอบภาคยานุวัติสารแล้ว 30 วัน

ดังนั้น เมื่อประเทศต่างๆ ได้เข้าลงนามให้สัตยาบัน หรือให้การรับรองแล้ว ความตกลงฯ จะมีผลบังคับใช้กับประเทศนั้นๆ ในวันที่ 30 วัน หลังจากเข้าลงนามให้สัตยาบัน หรือให้การรับรองแล้ว ¹⁹

3.2.1.5 การถอนตัวจากความตกลง

การถอนตัวจากการเป็นภาคีแห่งความตกลงปรากฏอยู่ใน มาตรา 35²⁰ ซึ่งกำหนดให้ภาคีแห่งความตกลงสามารถขอถอนตัวจากการเป็นภาคีได้ เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับจากวันที่ความตกลงนี้มีผลบังคับใช้กับภาคีนั้น โดยการยื่นความประสงค์ที่จะบอกเลิกความตกลงนี้เป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้เก็บรักษา และการบอกเลิกจะมีผลเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับจากวันที่ผู้เก็บรักษาได้รับหนังสือแจ้งการถอนตัว

¹⁹ สำหรับรายชื่อประเทศที่เข้าลงนามหรือยื่นภาคยานุวัติสารต่อความตกลงฉบับนี้ ดูรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/legal/docs/037s-e.pdf)

²⁰ **Article 35**

Withdrawal

Any Party may withdraw from this Agreement at any time after the expiry of one year from the date upon which the Agreement entered into force with respect to that Party, by giving written notice of such withdrawal to the Depositary. Withdrawal shall become effective one year after receipt of the notice of withdrawal by the Depositary แปลโดย พวงทอง อ่อนอุระ, 2556.

3.2.1.6 หน่วยงานภายใต้ความตกลง

ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) เกิดจากการร่วมกันจัดทำร่างระหว่างองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) กับรัฐสมาชิกทั้งหลาย และได้รับการรับรองโดยที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) โดยในเนื้อหาของความตกลงเองมิได้กำหนดให้เมืองค์กรหรือหน่วยงานประจำความตกลง แต่ได้กำหนดให้ผู้อำนวยการใหญ่ขององค์การอาหารและเกษตร (The Director-General of FAO) เป็นผู้เก็บรักษาความตกลง และเป็นผู้มีหน้าที่รับสัตยาบันสาร แสดงการยอมรับหรือให้ความเห็นชอบ หรือออกยานุวัติสาร ตลอดจนเป็นผู้ประสานงานกลางในการประชุมร่วมกันของรัฐภาคีทั้งหลาย

สำหรับกรณีที่เกิดเป็นข้อพิพาทขึ้นอันเกี่ยวเนื่องกับการแปลความ หรือการบังคับใช้บทบัญญัติตามความตกลงนี้ ก็ได้กำหนดวิธีการระงับข้อพิพาท รวมถึงองค์การตัดสินชี้ขาดไว้โดยเฉพาะ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

3.2.1.7 การตั้งข้อสงวน

ความตกลงฉบับนี้ห้ามมิให้ทำข้อสงวนหรือข้อยกเว้นใดต่อความตกลงนี้ (Article 30 , PSM Agreement)

3.2.2 มาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

3.2.2.1 บทบัญญัติทั่วไป

จากบทนำของของความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) ในบทที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลัง และข้อมาตราที่เกี่ยวข้องและพัฒนาการของแนวทางในการต่อสู้เพื่อเอาชนะการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) ความตกลงฉบับนี้มีสถานะเป็นตราสารระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันทางกฎหมายในฐานะมาตรฐานขั้นต่ำของมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเรือ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติขั้นต่ำเท่านั้น หากรัฐอื่นประสงค์จะกำหนดเงื่อนไขให้กว้างกว่านี้ก็สามารถกระทำได้ โดยในขั้นตอนของการร่างความตกลงฉบับนี้ จะนำกรอบของหลักการและเนื้อหาสาระของแผนปฏิบัติการสากลในการป้องกัน ยับยั้งและจัดการการประมงแบบ IUU หรือ IPOA-IUU และ 2005 FAO Model Scheme on Port State Measures to Combat

IUU Fishing มาใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินการจัดทำตราสารฉบับนี้²¹ โดยความตกลงฉบับนี้มีบทบัญญัติทั่วไปดังต่อไปนี้

1. กำหนดให้รัฐภาคีที่เป็นเจ้าของท่าเรือ (Port State) เป็นผู้บังคับใช้มาตรการในการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการประมงแบบ IUU โดยบังคับใช้มาตรการกับเรือที่มีได้ชักธงของรัฐของตนซึ่งเข้าเทียบท่า หรืออยู่ในท่าเรือของตน ยกเว้นในกรณีดังต่อไปนี้²²

(1) เรือของรัฐเพื่อนบ้านที่ทำการประมงแบบยังชีพโดยผ่านความร่วมมือระหว่างรัฐเจ้าของธงกับรัฐเจ้าของท่าเรือ

(2) เรือบรรทุกซึ่งไม่ได้บรรทุกสัตว์น้ำ หรือบรรทุกแต่สัตว์น้ำดังกล่าวได้เคยถูกนำขึ้นท่าเรืออื่นมาก่อนนี้ และไม่มีพยานหลักฐานที่จะมีเหตุอันควรสงสัยได้ว่าเรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุมรวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

2. ความตกลงนี้ไม่กระทบอำนาจอธิปไตยของรัฐภาคีที่มีเหนือน่านน้ำภายใน น่านน้ำรัฐหมู่เกาะ ทะเลอาณาเขต หรือ สิทธิอธิปไตยเหนือเขตไหล่ทวีป และในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ แต่การใช้อำนาสดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ และความตกลงนี้ย่อมไม่กระทบถึงสิทธิของภาคีที่จะปฏิเสธการขอเข้าเทียบท่า เช่นเดียวกับการยอมรับและปฏิบัติตามมาตรการของรัฐเจ้าของท่าที่เข้มงวดกว่าที่ความตกลงนี้กำหนดไว้ ซึ่งรวมถึงมาตรการที่กำหนดขึ้นตามมติขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค อีกทั้งในการนำความตกลงไปปฏิบัติ รัฐภาคีไม่จำเป็นต้องผูกพันรัฐตนต่อมาตรการ หรือข้อมติต่างๆ ที่ออกโดยองค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาคซึ่งภาคีดังกล่าวมิได้เป็นสมาชิกแต่อย่างใด²³

3. ในการบูรณาการและประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในประเทศ (at national level) ภาคีจะต้องบูรณาการด้านการประมงที่เกี่ยวข้องกับมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเรือ ประสานให้เข้ากันกับระบบที่กว้างกว่าของการควบคุมของรัฐเจ้าของท่าเรือ (port State controls) และจะต้องนำ the 2001 FAO International Plan of Action to Prevent, Deter

²¹ PREAMBLE, Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

²² Article 3 , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

²³ Article 4 , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing มาใช้เป็นเอกสารหลักที่ใช้ อ้างอิงด้วย รวมถึงการแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร และมาตรการต่างๆ ที่เป็นการสนับสนุนการอนุรักษ์และ การจัดการซึ่งรัฐอื่นและองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องอื่นๆ กำหนดขึ้นมาใช้ให้มากที่สุด²⁴

3.2.2.2 แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าเทียบท่า (ENTRY INTO PORT)

ความตกลงได้บัญญัติแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าเทียบท่า (ENTRY INTO PORT) ไว้ดังนี้

3.2.2.2.1 การกำหนดท่าเทียบเรือ กำหนดให้รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้อง กำหนดท่าเทียบเรือต่างๆ ที่ซึ่งเรือทั้งหลายอาจร้องขอเข้าเทียบท่าตามความตกลงนี้ และเป็นท่าเรือที่ มีความสามารถเพียงพอที่จะทำการตรวจสอบเรือตามบทบัญญัติของความตกลงนี้ ท่าที่จะเป็นไปได้ และเผยแพร่ให้ทราบทั่วกัน รัฐภาคีแต่ละรัฐยังจะต้องจัดส่งบัญชีรายชื่อท่าเทียบเรือของรัฐตนนี้ ให้แก่ องค์กรอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เพื่อนำไปรวบรวมเพื่อเผยแพร่ต่อไป²⁵

3.2.2.2.2 ขั้นตอนการตรวจสอบของรัฐเจ้าของท่าเรือที่สำคัญ ได้แก่

(1) การแจ้งขอเข้าเทียบท่าล่วงหน้า กำหนดให้แต่ละภาคี จะต้องขอให้เรือส่งมอบข้อมูลตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก ก (ANNEX A) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำก่อนที่จะ อนุญาตให้เข้าเทียบท่าได้ ข้อมูลที่ต้องจัดเตรียมล่วงหน้า เช่น ท่าเรือที่ประสงค์จะเข้าเทียบ รัฐ เจ้าของท่า วันและเวลาที่คาดว่าจะเข้าเทียบท่า ท่าเทียบเรือที่เรือเดินทางออกมาและวันที่ออกจากท่า , ชื่อเรือ รัฐเจ้าของธง, ประเภทของเรือ, บัตรประจำเรือที่ออกโดย IMO (ถ้ามี), ชื่อของผู้บังคับการ เรือและสัญญา, สิทธิในการทำประมงที่เกี่ยวข้อง, สิทธิในการขนถ่ายที่เกี่ยวข้องกับเรือต้นทาง , ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ทั้งหมด และสัตว์น้ำที่จะขนขึ้นจากเรือลำที่จะเข้าเทียบท่า เป็นต้น²⁶

(2) การเข้าเทียบท่า การอนุญาต หรือการปฏิเสธคำขอ กำหนดให้รัฐภาคีต้องดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ได้รับตามภาคผนวก ก (ANNEX A) และพิจารณาว่าเรือที่ต้องการเข้าเทียบท่านั้น มีการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้

²⁴ Article 5,6 , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

²⁵ Article 7, Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

²⁶ Article 8 and ANNEX A , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

การควบคุม หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือไม่ ซึ่งหากมีการอนุญาตให้เข้าเทียบท่า รัฐเจ้าของท่าก็ต้องแจ้งผลการพิจารณาให้เรือหรือผู้แทนของเรือลำนั้นทราบ หากปฏิเสธการเข้าเทียบท่า รัฐเจ้าของท่าจะต้องแจ้งการตัดสินใจให้รัฐเจ้าของธงของเรือเพื่อทราบ ตลอดจนแจ้งให้รัฐชายฝั่งที่เกี่ยวข้อง องค์การจัดการประมงระดับภูมิภาคเพื่อทราบตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม หากเกิดเหตุสุดวิสัยหรือภัยพิบัติ รัฐเจ้าของท่าจะอนุญาตให้เรือเข้าเทียบท่ารัฐตนเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่บุคคล เรือ หรืออากาศยานที่ตกอยู่ในอันตรายหรือภัยพิบัติก็ได้²⁷

ทั้งนี้ ความตกลงได้กำหนดแนวทางขั้นตอนการตรวจสอบของรัฐเจ้าของท่าไว้ในภาคผนวก ข (ANNEX B)²⁸ เช่น ให้ดำเนินการตรวจสอบเอกสารประจำเรือทั้งหมดว่าเป็นจริง สมบูรณ์และถูกต้อง เช่นเอกสารที่แสดงการเป็นเจ้าของเรือ ในกรณีจำเป็น ให้หมายรวมถึงการติดต่อประสานกับรัฐเจ้าของธงให้มีการยืนยันความถูกต้องอีกทางหนึ่ง ตรวจสอบธงเรือ และสัญลักษณ์ต่างๆ บนตัวเรือให้เป็นไปตามที่องค์การทางทะเลระหว่างประเทศ หรือ IMO กำหนด ตลอดจน radio call sign และอื่นๆ ให้เป็นไปตามที่ปรากฏในเอกสารที่ยื่น และการตรวจพิสูจน์ว่าใบอนุญาตให้ทำการประมงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำการประมง เป็นฉบับจริง สมบูรณ์ และถูกต้อง ตรงกับข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารที่ยื่นมาแล้วตามภาคผนวก ก เป็นต้น

3.2.2.3 การใช้ท่าเทียบเรือ

ความตกลงฯ ได้กำหนดแนวทางให้รัฐเจ้าของท่าเรือ บังคับใช้มาตรการเกี่ยวกับการใช้ท่าเทียบเรือไว้ว่า ในกรณีที่เรือได้รับอนุญาตให้เข้าเทียบท่าแล้ว รัฐเจ้าของท่าเรืออาจปฏิเสธไม่ให้เรือนั้นใช้ท่าเทียบเรือเพื่อการนำขึ้นท่า ขนถ่าย บรรจุหีบห่อ และแปรรูปสัตว์น้ำที่ยังไม่เคยนำขึ้นท่าใดมาก่อน และเพื่อเพื่อใช้บริการอื่น ซึ่งรวมถึงการเติมเชื้อเพลิงและเสบียง การซ่อมบำรุง หากพบว่า

- (1) เรือไม่มีใบอนุญาตให้ทำประมงหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งออกโดยรัฐเจ้าของธงของเรือ
- (2) เรือไม่มีใบอนุญาตให้ทำประมงหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ตามที่รัฐชายฝั่งได้กำหนดในการทำการประมงในเขตอำนาจของรัฐชายฝั่งนั้น

²⁷ Article 9 and 10, Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

²⁸ ดูรายละเอียดใน ANNEX B , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

(3) รัฐเจ้าของท่าเรือได้รับพยานหลักฐานที่ชัดเจนว่าสัตว์น้ำที่อยู่บนเรือนั้นจับมาด้วยวิธีการที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดของรัฐชายฝั่งที่ใช้บังคับในเขตอำนาจของรัฐนั้น

(4) รัฐเจ้าของธงไม่ตอบยืนยันภายในเวลาอันสมควรตามที่รัฐเจ้าของท่าเรือขอ

(5) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เรือนั้นทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงที่สนับสนุนการทำประมงดังกล่าว

ทั้งนี้ รัฐเจ้าของท่าเรือจะต้องไม่ปฏิเสธให้เรือดังกล่าวใช้บริการท่าเทียบเรือหากมีเหตุผลเพื่อความปลอดภัยของลูกเรือ หรือความปลอดภัยของตัวเรือ ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างชัดเจน และเพื่อการปลดระวางเรือในกรณีที่เหมาะสม

นอกจากนี้ ความตกลงฯ ยังได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐเจ้าของท่าเรือที่จะต้องแจ้งการปฏิเสธการใช้ท่าเรือดังกล่าวให้รัฐเจ้าของธงเรือ หรือรัฐชายฝั่งที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบทันที และต้องแจ้งอีกครั้งหากมีการถอนการปฏิเสธดังกล่าวด้วย²⁹

3.2.2.4 การตรวจสอบและการปฏิบัติการต่อเนื่อง

3.2.2.4.1 ระดับและการจัดลำดับความสำคัญของการตรวจสอบ

ความตกลงฯ มุ่งเน้นใช้มาตรการตรวจสอบเรือที่อยู่ในท่าเรือ และการปฏิบัติการต่อเนื่องเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดที่สำคัญในการบรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงฯ โดยในการตรวจสอบเรือจะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญในการตรวจสอบเรือที่เคยถูกปฏิเสธการเข้าเทียบท่าเรือ หรือใช้ท่าเรือ เป็นอันดับแรก รองลงมาคือการตรวจสอบตามคำร้องขอจากภาคีที่เกี่ยวข้อง หรือรัฐอื่นๆ หรือองค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาคอื่นๆ โดยมีพยานหลักฐานว่าเรือที่ขอให้ตรวจสอบนั้น เกี่ยวกับการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม สำหรับเรืออื่นๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าได้เข้าร่วมทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงที่สนับสนุนการทำการประมงดังกล่าว นั้น เป็นประเภทของเรือที่จัดอยู่ในลำดับสุดท้ายในการตรวจสอบ³⁰

²⁹ Article 11 , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

³⁰ Article 12 , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

3.2.2.4.2 การปฏิบัติการตรวจสอบ

ในการตรวจสอบเรือที่ท่าเทียบเรือ ความตกลงฯ กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบ เรียกว่า “ผู้ตรวจสอบ” ซึ่งจะต้องผ่านการฝึกอบรมมาแล้วเป็นอย่างดี โดยความตกลงฉบับนี้ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบไว้ด้วยในภาคผนวก จ

ความตกลงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบที่ท่าเทียบเรือของรัฐเจ้าของท่าเรือไว้ดังนี้

(1) การตรวจสอบจะต้องดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่การตรวจสอบอย่างเป็นทางการ และได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรเฉพาะมาแล้ว

(2) เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบจะต้องแสดงเอกสารแสดงตนทุกครั้งว่าเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ตรวจสอบต่อผู้ควบคุมเรือก่อนที่จะทำการตรวจสอบ

(3) เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบจะต้องตรวจสอบพื้นที่ทั้งหมดของเรือ สัตว์น้ำที่อยู่บนเรือ อวนและเครื่องมืออื่นๆ อุปกรณ์ และเอกสารหรือบันทึกประจำเรือที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ที่พิสูจน์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และการจัดการที่เกี่ยวข้อง

(4) ต้องกำหนดให้ผู้ควบคุมเรือให้ความช่วยเหลือและแจ้งข้อมูลที่จำเป็นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ รวมทั้งส่งมอบวัสดุสิ่งของและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(5) เมื่อมีการประสานตามความเหมาะสมกับรัฐเจ้าของธงเรือลำนั้นแล้ว ให้เชิญรัฐเจ้าของธงเรือเข้าร่วมในการตรวจสอบ

(6) ให้ใช้ความพยายามหลีกเลี่ยงความล่าช้าอันเกินควรเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เพื่อให้เกิดการแทรกแซงหรือความไม่สะดวกต่อเรื่อน้อยที่สุด ผู้ตรวจสอบควรหลีกเลี่ยงการขึ้นบนเรือโดยไม่มีกิจจำเป็นใดๆ และการปฏิบัติซึ่งจะส่งผลเชิงลบต่อคุณภาพของสัตว์น้ำที่มีอยู่บนเรือด้วย

(7) ควรใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับผู้ควบคุมเรือ หรือลูกเรืออาวุโสของเรือ ทั้งนี้ ผู้ตรวจสอบอาจมีล่ามติดตามในกรณีที่เป็นไปได้และจำเป็น

(8) ทำให้มั่นใจว่าการตรวจสอบได้กระทำอย่างเป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่ก่อให้เกิดการคุกคามต่อเรือลำใด และ

(9) ไม่แทรกแซงความสามารถของผู้ควบคุมเรือในการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเจ้าของธง ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ³¹

3.2.2.4.3 ผลการตรวจสอบ

ความตกลงฯ ได้กำหนดแนวทางการจัดการกับผลการตรวจสอบที่ดำเนินการแล้วเสร็จของ “ผู้ตรวจสอบ” ในสาระสำคัญดังนี้

(1) แบบรายงานผลการตรวจสอบ

ในการตรวจสอบของ “ผู้ตรวจสอบ” จะต้องมีการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบด้วยทุกครั้ง โดยความตกลงฯ ได้กำหนดแนวทางของข้อมูลหรือรายละเอียดซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำใน “แบบรายงานผลการตรวจสอบ” ไว้ในภาคผนวก ค (ANNEX A)³² เพื่อภาคีจะได้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบซึ่งเป็นแบบฟอร์มที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบกรอกข้อมูลที่ตรวจสอบได้ไว้เป็นหลักฐาน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับชื่อของรัฐเจ้าของท่าเรือ เลขที่รายงานผลการตรวจสอบ หน่วยงานที่ใช้อำนาจตรวจสอบ ชื่อของหัวหน้าชุดตรวจสอบ ท่าเทียบเรือที่ทำการตรวจสอบ วันที่เริ่มดำเนินการตรวจ และวันที่เสร็จสิ้นการตรวจ รัฐเจ้าของท่าเรือที่ปล่อยเรือออกมา ชื่อเรือ รัฐเจ้าของธงของเรือ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นไปตามข้อมูลในภาคผนวก ก (ANNEX A) ที่กล่าวมาข้างต้น แต่ส่วนที่แตกต่างคือ จะต้องระบุสิ่งต่างๆ ที่ผู้ตรวจสอบตรวจพบ ความเห็นของผู้ควบคุมเรือ มาตรการที่ดำเนินการ ลงลายมือชื่อของทั้งผู้ควบคุมเรือและผู้ทำการตรวจสอบในส่วนท้ายของรายงานฉบับดังกล่าวด้วย

(2) การส่งมอบผลการตรวจสอบ

ความตกลงฯ กำหนดให้รัฐภาคีจะต้องส่งมอบผลการตรวจสอบเรือแต่ละครั้งให้กับรัฐเจ้าของธงของเรือลำที่ตรวจสอบเพื่อทราบ ไม่ว่าผลการตรวจสอบจะพบว่าเรือที่ทำการตรวจสอบนั้นทำการประมงแบบ IUU หรือไม่ก็ตาม และหากเป็นการเหมาะสม ให้ส่งมอบแก่

(ก) ภาคีที่เกี่ยวข้องและรัฐต่างๆ รวมถึง

³¹ Article 13 , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

³² ดูรายละเอียดใน ANNEX C , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

(1) รัฐต่างๆ ซึ่งจากผลการตรวจสอบพบว่าเรือนั้นได้ทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงที่สนับสนุนการทำการประมงดังกล่าวในน่านน้ำที่รัฐเหล่านั้นมีเขตอำนาจเหนือ และ

(2) รัฐที่ผู้ควบคุมเรือถือสัญชาติ

(3) องค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง และ

(4) เอฟ เอ โอ และองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง³³

(3) การแจ้งผลการตรวจสอบ

ในกรณีที่ “ผู้ตรวจสอบ” ของรัฐเจ้าของท่าเรือตรวจสอบพบพยานหลักฐานชัดเจนที่ทำให้เชื่อได้ว่าเรือนั้นได้ทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงที่สนับสนุนการทำการประมงดังกล่าว รัฐเจ้าของท่าเรือซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) แจ้งให้รัฐเจ้าของธงทราบโดยทันที และแจ้งรัฐชายฝั่งที่เกี่ยวข้อง องค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศอื่น ตลอดจนรัฐที่ผู้ตรวจสอบพบว่าผู้ควบคุมเรือลำนั้้นถือสัญชาติให้ทราบด้วยตามแต่จะเหมาะสม

(2) ปฏิเสธมิให้เรือลำนั้้นใช้ท่าเรือเพื่อการนำขึ้นท่า ขนถ่าย บรรจุ และแปรรูปสัตว์น้ำ ซึ่งยังไม่เคยถูกนำขึ้นท่าเทียบเรือใดมาก่อน และเพื่อใช้บริการอื่นจากท่าเทียบเรือ รวมทั้งการเติมเชื้อเพลิงและเสบียง การซ่อมบำรุง และการนำเรือเข้าซ่อมในอู่แห้ง หากการปฏิบัติการเหล่านี้ยังไม่เคยดำเนินการกับเรือนี้มาก่อนในแนวทางที่สอดคล้องกับความตกลงนี้

ทั้งนี้ รัฐเจ้าของท่าเรือจะต้องไม่ปฏิเสธเรือดังกล่าวที่ขอใช้บริการของท่าเทียบเรือเนื่องจากความจำเป็นเพื่อความปลอดภัยหรือสุขภาพของลูกเรือ หรือความปลอดภัยของตัวเรือ³⁴

3.2.4.4 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางอิเล็กทรอนิกส์

สนับสนุนให้รัฐภาคีจัดตั้งกลไกการสื่อสารสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางอิเล็กทรอนิกส์โดยคำนึงถึงการรักษาความลับอย่างเหมาะสม³⁵ โดยกำหนดแนวทาง

³³ Article 15 , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

³⁴ Article 18 , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

การดำเนินการไว้ในภาคผนวก ง (ANNEX D) ว่า ในการนำความตกลงฉบับนี้ไปปฏิบัติแต่ละภาคีจะต้องพยายามจัดให้มีการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติต่างๆ ของความตกลงฯ และ จัดสร้าง Websites เพื่อเผยแพร่รายชื่อของท่าเทียบเรือที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติของความตกลงฉบับนี้ รวมทั้งเผยแพร่ถึงมาตรการต่างๆ ที่รัฐเจ้าของท่าเรือได้ดำเนินการไปแล้วด้วย เป็นต้น ³⁶

3.2.2.6 การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

กำหนดให้รัฐภาคีจะต้องทำให้แน่ใจว่าผู้ตรวจสอบของรัฐตนได้ผ่านการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม โดยภาคีทั้งหลายควรแสวงหาความร่วมมือระหว่างกันในการดำเนินการดังกล่าวด้วย ³⁷ ความตกลงฯ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบไว้ในภาคผนวก จ (ANNEX E) ว่า รายละเอียดของโปรแกรมการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ อย่างน้อยควรรวมถึงในเรื่องดังต่อไปนี้ เช่น ³⁸

- 1) เรื่องจริยธรรม
- 2) เรื่องสุขภาพ ความปลอดภัยและความมั่นคงต่างๆ
- 3) กฎหมายและกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (ของรัฐเจ้าของท่า) พื้นที่และมาตรการเพื่อการอนุรักษ์และการจัดการที่กำหนดโดยองค์กรจัดการประมงในระดับภูมิภาค รวมทั้งกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- 4) การรวบรวม การประเมิน และการเก็บรักษาพยานหลักฐานต่างๆ
- 5) ขั้นตอนในการตรวจสอบทั่วไป เช่น กลวิธีในการเขียนรายงานและการสัมภาษณ์

³⁵ Article 16 , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

³⁶ ดูรายละเอียดใน ANNEX D , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

³⁷ Article 17 , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

³⁸ ดูรายละเอียดใน ANNEX E , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

6) การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้แก่ สมุดบันทึกการจับสัตว์น้ำ เอกสารในระบบอิเล็กทรอนิกส์ และประวัติเรือ (ชื่อ ความเป็นเจ้าของ และรัฐเจ้าของธง) ซึ่งล้วนเป็นข้อมูลที่จะต้องนำมาใช้ในการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับจากผู้ควบคุมเรือ

7) การพิสูจน์ความเป็นจริงและความถูกต้องของข้อมูลเกี่ยวกับการนำสัตว์น้ำขึ้นท่า การขนถ่ายการแปรรูป และสัตว์น้ำที่อยู่บนเรือ ตลอดจนการใช้ค่าคงที่ในการแปลงหน่วยน้ำหนักของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ต่างๆ และ

8) การดำเนินการที่จำเป็นต้องกระทำภายหลังการตรวจสอบ

3.2.2.7 การระงับข้อพิพาท

กำหนดให้การระงับข้อพิพาทจะต้องใช้วิธีการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธีเท่านั้น โดยเมื่อเกิดข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการแปลความ หรือการบังคับใช้บทบัญญัติของความตกลงนี้ รัฐภาคีที่เป็นคู่พิพาทจะต้องเริ่มด้วยการปรึกษาหารือโดยเร็วที่สุด หากข้อพิพาทไม่ได้รับการแก้ไขโดยวิธีการปรึกษาหารือภายในระยะเวลาที่เหมาะสม ก็ให้ดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยวิธีเจรจา การได้สวน การประนีประนอม การไกล่เกลี่ย อนุญาโตตุลาการ การใช้กระบวนการทางศาล หรือสันติวิธีอื่นๆ ตามที่ภาคีเหล่านั้นเลือก และหากข้อพิพาทใดๆ ที่ไม่ได้รับการแก้ไขสุดท้ายก็จะต้องนำเข้าสู่การพิจารณาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ศาลกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ หรืออนุญาโตตุลาการ โดยความยินยอมจากภาคีทั้งหมดในข้อพิพาทนั้น ในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันเพื่อนำคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ศาลกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ หรือโดยอนุญาโตตุลาการ ภาคีเหล่านั้นจะยังคงต้องหารือและร่วมมือกันเพื่อหาแนวทางระงับข้อพิพาทตามกฎหมายของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเล³⁹

3.3 บทบาทของรัฐเจ้าของธง

กำหนดให้รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องบังคับด้วยมาตรการใดๆ ให้เรือที่ชักธงของตน ให้ความร่วมมือแก่รัฐเจ้าของท่าในการตรวจสอบตามความตกลงนี้ ขณะเดียวกันเมื่อรัฐภาคีซึ่งเป็นรัฐเจ้าของธงพบว่า มีหลักฐานชัดเจนเพียงพอที่เชื่อได้ว่าเรือที่ชักธงของตนกระทำการประมง IUU หรือทำกิจกรรมการที่เกี่ยวข้องกับ IUU Fishing รัฐเจ้าของธงจะต้องร้องขอให้รัฐเจ้าของท่าทำการตรวจสอบ

³⁹ Article 22 , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

ตามความตกลงนี้ตามความเหมาะสม และเมื่อได้รับรายงานการตรวจสอบจากรัฐเจ้าของท่าซึ่งบ่งชี้ว่าเรือที่ชักธงของตนกระทำประมง IUU หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ IUU Fishing รัฐเจ้าของธงจะต้องทำการสอบสวนในทันทีและเต็มรูปแบบ และมีหน้าที่ต้องรายงานเกี่ยวกับมาตรการลงโทษเรือที่ชักธงของตนแก่รัฐอื่นๆ องค์การจัดการประมงระดับภูมิภาค และ FAO ตามความเหมาะสม⁴⁰

3.4 กฎหมายประมงประเทศแคนาดา

ประเทศแคนาดาเป็นประเทศหนึ่งที่เป็นภาคีสมาชิกความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ประเทศแคนาดาได้ให้ความสำคัญกับมาตรการในการจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย โดยเฉพาะมาตรการส่งเสริมที่ปรากฏในความตกลงฯ มาตรา 6 กล่าวคือ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศว่าด้วยการเปิดเผยและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองการทำประมงชายฝั่งของประเทศแคนาดา (The Coastal Fisheries Protection Act) ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยนำมาตรการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศว่าด้วยการเปิดเผยและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารบัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว และอาจเรียกว่ากฎหมายว่าด้วยการอนุวัติการความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (The Port State Measures Agreement Implementation Act) ในเรื่องการเปิดเผยและแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าวอยู่ในหมวดว่าด้วยข้อมูลข่าวสาร (Information) ข้อ 16.4⁴¹ ซึ่งให้

⁴⁰ Article 20 , Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

⁴¹ An Act to amend the Coastal Fisheries Protection Act (Assented to 18th June, 2015)

INFORMATION

16.4 The Minister may disclose to a foreign fishing vessel's flag state, to the state of nationality of the foreign fishing vessel's master or to a coastal state, fisheries management organization, organization of states or international organization information that relates to any of the following:

(a) a refusal to authorize the foreign fishing vessel to enter Canadian fisheries waters;

อำนาจรัฐมนตรีอาจประกาศเปิดเผยต่อรัฐเจ้าของธง รัฐเจ้าของสัญชาติ รัฐชายฝั่ง องค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค องค์กรของรัฐหรือองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลการปฏิเสธไม่ให้เรือต่างชาติเข้าเขตการทำประมงของประเทศแคนาดา
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งข้อสงสัย การแก้ไขเปลี่ยนแปลงและการยกเลิก คำสั่งต่างๆ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือการตัดสินใจใดๆ
4. ข้อมูลรายงานการสอบสวนเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเรือต่างชาติ
5. ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้บังคับที่เรือต่างชาติต้องปฏิบัติ

นอกจากนี้ ในข้อ 16.5 ยังบัญญัติให้รัฐมนตรีสามารถประกาศเปิดเผยต่อภาคีสมาชิก PSM Agreement รัฐชายฝั่ง หรือองค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค ซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมาตรการที่มีประสิทธิภาพทั้งหลายในการแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองการประมงชายฝั่ง⁴²

(b) a suspension, amendment or cancellation of an authorization granted to the foreign fishing vessel;

(c) a change to a decision referred to in paragraph (a) or (b);

(d) the outcome of any proceeding relating to a decision referred to in any of paragraphs (a) to (c);

(e) an inspection report in respect of the foreign fishing vessel;

(f) an enforcement action taken by a protection officer in respect of the foreign fishing vessel.

⁴² 16.5 The Minister may disclose to a party to the Port State Measures Agreement, coastal state, fisheries management organization or international organization information relating to any measure that is taken under the Fisheries Act in respect of a Canadian fishing vessel in response to a measure that is taken, in respect of that vessel, by another state under the Port State Measures Agreement .

16.6 For a purpose related to verifying compliance with this Act, the Minister may disclose to the Canada Border Services Agency information relating to the importation of any fish or marine plant.

บทที่ 4

นโยบาย และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทำประมง IUU ของประเทศไทย

4.1 สถานะของประเทศไทยต่อความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือ PSM Agreement เปิดให้ลงนามโดยรัฐและองค์กรบูรณาการทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคทั้งปวง นับตั้งแต่วันที่ 22 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2552 จนถึงวันที่ 21 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553¹ แต่ถ้าหากรัฐหรือองค์กรบูรณาการทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคใด มิได้ลงนามภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็สามารถยื่นภาคยานุวัติสารเพื่อเข้าเป็นภาคีแห่งความตกลงได้² ประเทศไทยไม่ได้เข้าร่วมลงนามรับรองความตกลง แต่ได้ยื่นภาคยานุวัติสารต่อผู้อำนวยการใหญ่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2559³ เพื่อให้เข้าเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม หรือ PSM Agreement ประเทศไทยจึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ความตกลงนี้ทุกประการ หากฝ่าฝืนจะมีความรับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ในการปฏิบัติตามความตกลงนี้จะไม่กระทบต่อสิทธิ เขตอำนาจ และหน้าที่ของประเทศไทยที่มีตามบทบัญญัติของกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจอธิปไตยของประเทศไทยที่มีเหนือ่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต หรือ สิทธิอธิปไตยเหนือเขตไหล่ทวีป และในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รวมถึงการใช้อำนาจอธิปไตยเหนือท่าเทียบเรือที่ตั้งอยู่ในดินแดน

¹ Article 25, Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing, 2009 คำว่า “องค์กรบูรณาการทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค” แปลโดย พวงทอง อ่อนอุระ

² Article 27, Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing, 2009

³ The Food and Agriculture Organization (FAO), Status of Port State Measures Agreement, 2018, สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2561, จาก http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/legal/docs/037s-e.pdf.

ประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งสิทธิที่จะปฏิเสธการขอเข้าเทียบท่าเรือ ซึ่งเป็นมาตรการที่มีอยู่แล้วและเข้มงวดกว่าที่ความตกลงนี้กำหนดไว้⁴

4.2 การดำเนินนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

ภายหลังเมื่อเดือนเมษายน 2558 สหภาพยุโรปออกประกาศอย่างเป็นทางการโดยขึ้นบัญชีประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงที่จะไม่ให้ความร่วมมือในการต่อต้านการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ไร้รายงาน และไร้การควบคุม หรือก็คือการแจ้งเตือน ‘ใบเหลือง’ (Yellow card warning) เนื่องจากประเทศไทยไม่มีการปรับปรุงให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบายการออกกฎหมาย และการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยประเด็นที่ถูกจับตามองมากเป็นพิเศษคือ การทำประมงโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือใช้เครื่องมือจับปลาที่ผิดกฎหมาย และปัญหาการใช้แรงงานทาส และการได้รับใบเหลืองจาก EU ในครั้งนี้ เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ไทยต้องเร่งแก้ไขปัญหาในอุตสาหกรรมประมง มิฉะนั้นอาจต้องเผชิญกับการถูกระงับการนำเข้าอาหารทะเลของไทยจาก EU โดยอัติโนมัติ ในกรณีที่ EU ระงับการนำเข้าอาหารทะเลจากไทย อุตสาหกรรมประมงไทยจะสูญเสียรายได้จากการส่งออกประมาณ 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือในกรณีเลวร้าย มูลค่าดังกล่าวอาจสูงถึง 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ประเทศไทยจึงต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาการทำประมงแบบ IUU อย่างจริงจัง หากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขสิ่งที่ตามมาคือ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากประเทศไทยถือเป็นผู้ส่งออกสินค้าประมงรายใหญ่นับเป็นอันดับ 3 ของโลก โดยมูลค่าการส่งออกปลา กุ้ง ปลาหมึก และอาหารทะเลแปรรูปไปยัง EU สูงถึงราว 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี (คิดเป็น 12 % ของมูลค่าการส่งออกสินค้าประมงโดยรวมของไทย) ทั้งนี้ กว่า 58 % ของผลิตภัณฑ์ประมงที่ไทยส่งออกไปยัง EU เป็นอาหารสำเร็จรูปหรืออาหารกระป๋องโดยส่วนใหญ่เป็นทูน่ากระป๋องและกุ้งแปรรูป⁵

⁴ Article 4, Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing, 2009

⁵ พริมา อัครยุทธ : สหภาพยุโรปแจกใบเหลืองเตือนไทยแก่ปลา IUU Fishing, 2558, สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559, จาก <https://www.scbeic.com/th/detail/product/1436>.

ประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้มีความพยายามในการดำเนินการต่างๆ เพื่อเป็นการจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม และเพื่อไม่ให้ EU ประกาศห้ามนำเข้าสินค้าทางประมงของไทยอย่างเด็ดขาด (ให้ใบแดง) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยมีการดำเนินการด้านนโยบายที่สำคัญ ดังนี้

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์และการทำประมงผิดกฎหมาย โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 52/2558 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2558 มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ และการประมงผิดกฎหมาย⁶ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการฯ ได้มีการประชุมกำหนดแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการประมง IUU เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป โดยแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการประมง IUU ประกอบด้วยแผนงานหลัก 6 แผนงาน⁷ ดังนี้

1.1 จัดทะเบียนเรือประมงและออกใบอนุญาตทำการประมง เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหารีงเรือประมงและเครื่องมือทำการประมง ให้ถูกต้องตามกฎหมาย

1.2 การควบคุมและเฝ้าระวังการทำประมง จะเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมเฝ้าระวังการทำประมงในทะเล โดยจัดตั้งศูนย์บัญชาการควบคุมเฝ้าระวังการทำประมง (MCS) ที่ส่วนกลาง และในภูมิภาค เพื่อประสานการบูรณาการปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ

1.3 การจัดทำระบบติดตามตำแหน่งเรือ (VMS) จะจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมและติดตามตำแหน่งเรือประมง หรือศูนย์ควบคุม VMS โดยใช้ระบบดาวเทียม

1.4 การปรับปรุงระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) จะเข้มงวดในการตรวจสอบย้อนกลับตลอดสายการผลิตจากเรือประมง แพปลา โรงงานแปรรูปและผู้ส่งออกให้มีประสิทธิภาพ

1.5 การปรับปรุงพระราชบัญญัติการประมงและกฎหมายลำดับรองร่าง พ.ร.บ.การประมงฉบับใหม่ที่ได้รับการปรับปรุงสาระสำคัญให้เหมาะสม

1.6 การจัดทำแผนระดับชาติในการป้องกัน ยับยั้งและจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (NPOA – IUU) เป็นแผนการดำเนินการที่ประเทศไทยควรต้องปฏิบัติในฐานะที่เป็นรัฐเจ้าของธง ไทยในฐานะรัฐเจ้าของท่าเรือ ในฐานะรัฐชายฝั่ง เพื่อควบคุมและป้องกัน ยับยั้งและจัดการทำประมง IUU ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรม

⁶ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 52/2558 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2558

⁷ กรมประมง, “ข่าวกรมประมง”, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2560, จาก

https://www.thaituna.org/home/download/activity/IUU_fishing.pdf.

ประมงจะเร่งรัดปรับปรุงร่าง NPOA-IUU ในบริบทที่สหภาพยุโรปเสนอแนะให้แล้วเสร็จภายใน กุมภาพันธ์ 2558

2. การจัดตั้งศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย หรือ ศปมผ. ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 10/2558 เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ลงวันที่ 28 เมษายน 2558 โดยเป็นศูนย์เฉพาะกิจขึ้นกับนายกรัฐมนตรีและมีผู้บัญชาการทหารเรือเป็นผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย (ผบ.ศปมผ.) โดยทำงานร่วมกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อทำงานแบบบูรณาการและทำให้การแก้ปัญหาประสบผลสำเร็จเร็วที่สุด⁸

3. จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ยับยั้งและขจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม พ.ศ. 2558 – 2562 (Thailand National Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing 2015 - 2019 หรือ NPOA-IUU) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมง ร่วมกับศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย หรือ ศปมผ. ได้จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ยับยั้งและขจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม พ.ศ. 2558 – 2562 (Thailand National Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing 2015 - 2019 หรือ NPOA-IUU) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เห็นชอบแผนปฏิบัติการระดับชาติดังกล่าว เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2558 และได้มีการประกาศใช้เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ รวมทั้งบูรณาการในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์และประสบผลสำเร็จในการป้องกัน ยับยั้งและขจัดการทำการประมงผิดกฎหมาย และเกิดความยั่งยืนของทรัพยากรประมงและการทำการประมงต่อไป

แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ยับยั้งและขจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม พ.ศ. 2558 – 2562 หรือเรียกสั้นๆ ว่า NPOA-IUU จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแผนปฏิบัติการสากลเพื่อขจัดการทำประมง IUU (IPOA-IUU) ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ซึ่งมีได้มีผลผูกพันทางกฎหมาย แต่ให้ประเทศสมาชิกของ FAO นำไปใช้โดยสมัครใจ โดยการแปลงเป็นแผนปฏิบัติการระดับชาติที่มีผลบังคับใช้ภายในประเทศต่อไป

⁸ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 10/2558 ลงวันที่ 28 เมษายน 2558

ซึ่งประเทศไทยก็ได้นำแผนปฏิบัติการสากลดังกล่าวมาแปลงเป็นแผนปฏิบัติการระดับชาติ โดยมีกรอบโครงสร้างและขอบเขตครอบคลุม 5 มิติ ดังนี้⁹

3.1 ความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นรัฐ (All State Responsibilities)

ประเทศไทยในฐานะที่เป็นรัฐ ได้กำหนดนโยบายการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลให้เกิดความสมดุลระหว่างทรัพยากรสัตว์น้ำ สิ่งแวดล้อมทางทะเลเศรษฐกิจ สวัสดิภาพทางสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้บริโภค นอกจากนี้มีบทบาทและหน้าที่สนับสนุนและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามพันธกรณีและความตกลงระหว่างประเทศ รวมทั้งกฎระเบียบด้านการประมงขององค์การบริหารจัดการประมงระดับภูมิภาค หรือ RFMOs เพื่อให้ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมมีความยั่งยืนโดยสอดคล้องและเป็นไปตามเงื่อนไขหรือข้อตกลงที่มีร่วมกัน

3.2 ความรับผิดชอบในฐานะรัฐเจ้าของธง (The Responsibilities of Thailand as a Flag State)

ในฐานะรัฐเจ้าของธง ประเทศไทยมีพันธกรณีในการดำเนินการควบคุมการทำการประมงของเรือประมงชักธงไทย ให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบการทำการประมงภายในประเทศ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันการทำการประมง IUU และกิจกรรมการทำการประมงผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีมาตรการดังนี้ คือ 1) การจดทะเบียนเรือประมง 2) การจัดทำทะเบียนประวัติเรือประมง 3) การทำการประมงของเรือประมงไทย (การใช้ระบบอนุญาตให้ทำการประมง) 4) มาตรการควบคุมเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ

3.3 ความรับผิดชอบของประเทศไทยในฐานะรัฐชายฝั่ง (Thailand's Coastal State Responsibilities)

ประกอบด้วยมาตรการดังนี้ 1) มาตรการเพื่อป้องกัน ยับยั้งและบริหารจัดการทำการประมง IUU ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย 2) การติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวังเรือประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย 3) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับองค์การบริหารจัดการด้านการประมง 4) การอนุญาตให้ทำการประมงสำหรับเรือประมงไทย 5) การอนุญาตให้ทำการประมงสำหรับเรือประมงต่างชาติ

3.4 มาตรการรัฐเจ้าของท่าเรือของไทย (Thailand's Port State Measures)

ประเทศไทยในฐานะรัฐเจ้าของท่าเรือ ได้กำหนดมาตรการ ระเบียบการปฏิบัติ และการควบคุมในฐานะรัฐเจ้าของท่าเรือ ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขและสอดคล้องกับหลักการตามกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อการป้องกันการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้อำนาจอธิปไตยและกฎหมายภายในประเทศ ภายหลังจากที่

⁹ แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ยับยั้งและบริหารจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม พ.ศ. 2558 – 2562

พระราชบัญญัติการประมงฉบับใหม่ และกฎหมายลำดับรองได้มีผลบังคับใช้แล้ว การป้องกันการทำประมงผิดกฎหมายจะเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มาตรการรัฐเจ้าของท่าเรือของไทยประกอบด้วยมาตรการดังนี้ 1) การแจ้งการเข้าเทียบท่า 2) การตรวจสอบการทำการประมง ณ ท่าเทียบเรือ 3) การดำเนินการต่อเรือประมงต่างชาติ ณ ท่าเทียบเรือ ที่พบว่าเป็นเรือทำประมง IUU 4) การปฏิเสธการเข้าเทียบท่า 5) ความร่วมมือกับรัฐเจ้าของท่าเรือ/องค์การบริหารจัดการประมงระดับภูมิภาค

3.5 มาตรการที่เกี่ยวข้องในด้านการค้าระหว่างประเทศ (Internationally-Agreed Market Related Measures) ประเทศไทยได้จัดให้มีกลไกในการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องในด้านการค้าระหว่างประเทศรวมทั้งให้ความร่วมมือกับรัฐอื่นๆ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการใช้มาตรการดังกล่าวให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศและมาตรฐานสากล มาตรการเหล่านี้ได้แก่ 1) ห้ามนำเข้า ส่งออก และการขนถ่ายสัตว์น้ำที่ได้มาจากการทำประมง IUU ทั้งเพื่อบริโภคภายในประเทศ หรือแปรรูปเพื่อการส่งออก 2) สินค้าสัตว์น้ำนำเข้าต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของอนุสัญญา CITES ภายใต้พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535

4.3 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ตามความตกลงฯ ของประเทศไทย

4.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพของ ประชาชนไว้อย่างกว้างขวาง และได้เปลี่ยนวิธีการเขียนใหม่ให้เป็นสากลมากขึ้น โดยวางหลักการให้ “อะไรที่ไม่ได้ ห้ามไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายสามารถทำได้และได้รับการคุ้มครอง” ดังปรากฏในมาตรา 25 บัญญัติว่า “สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยนอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิ และเสรีภาพที่จะทำเช่นนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่ใช้สิทธิหรือเสรีภาพ เช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ ประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีมาตรการกฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้น ได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในคดีในศาลได้

บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของ บุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา 25 แปลความได้ว่ารัฐธรรมนูญ 2560 ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ทั้งที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะและไม่ได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะด้วย

มาตรา 26 บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้รวมทั้งต้องระบุดูผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง”

สรุปได้ว่า การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ต้องมีเงื่อนไข 4 ประการ คือ

- 1) ต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม
- 2) ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ
- 3) จะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้
- 4) ต้องระบุดูผลความจำเป็น

เดิมประชาชนมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพประมง แต่เมื่อทรัพยากรสัตว์น้ำทางทะเลเริ่มลดลง สวนทางกับความต้องการของผู้บริโภค และการเติบโตของอุตสาหกรรมประมง รัฐจึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมการทำประมง ตามหน้าที่ที่ถูกกำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 57 ที่บัญญัติให้รัฐต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พัฒนา บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมาตรา 40 ของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติให้รัฐสามารถจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพได้ หากเป็นไปเพื่อการจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น การกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพประมงต้องได้รับการอนุญาตจึงเป็นการจำกัดเสรีภาพของประชาชนที่รัฐสามารถกระทำได้

4.3.2 มาตรการควบคุมการทำประมงโดยใช้ระบบใบอนุญาต และการขึ้นทะเบียน

มาตรการควบคุมการทำประมงโดยใช้ระบบใบอนุญาตและการขึ้นทะเบียน เป็นลักษณะของการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการทำประมง ทำให้การทำประมงจะต้องได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐ การทำประมงที่ไม่ได้รับอนุญาตย่อมเป็นการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ตามนิยามความหมายของคำว่า “การทำประมงที่ผิดกฎหมาย” ตามมาตรา 1(จ) ของความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเรือฯ (PSM Agreement) ซึ่งกำหนดให้เป็นไปตามความหมายที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการสากลในการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IPOA-IUU)¹⁰ ดังได้ศึกษาไปแล้วในบทที่ 2 ว่าด้วยเรื่องความหมายของคำว่า การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

สำหรับประเทศไทย จากการศึกษาราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 พบว่ามีการให้ความหมายของการทำประมงที่ผิดกฎหมายว่าหมายถึงการทำประมงโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย¹¹ และแบ่งการทำประมงออกเป็น ดังนี้

¹⁰ Article 1, Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing, 2009

¹¹ พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

มาตรา 5 ในพระราชกำหนดนี้

“ประมงพื้นบ้าน” หมายความว่า การทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งไม่ว่าจะใช้เรือประมงหรือใช้เครื่องมือโดยไม่ใช้เรือประมง ทั้งนี้ ที่มีใช้เป็นประมงพาณิชย์

“ประมงพาณิชย์” หมายความว่า การทำการประมงโดยใช้เรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่สิบตันกรอสขึ้นไป หรือเรือประมงที่ใช้เครื่องยนต์ที่มีกำลังแรงม้าถึงขนาดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“การทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” หมายความว่า การทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย การทำการประมงที่ไม่ได้รายงาน และการทำการประมงโดยไร้กฎหมาย

“การทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย” หมายความว่า

(1) การทำการประมงในน่านน้ำไทย

(1.1) การทำประมงพื้นบ้าน ตามมาตรา 32 แห่งพระราชกำหนด การประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 กำหนดให้การทำประมงพื้นบ้าน โดยใช้เรือประมงหรือเครื่องมือที่มีขนาดหรือลักษณะตามที่อธิบดีประกาศกำหนด ต้องได้รับ ใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้านจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย เว้นแต่เป็นการใช้เรือประมงโดยใช้เครื่องมือทำการประมงประเภทที่อธิบดีประกาศกำหนด และยังใช้มาตรการควบคุมโดยกำหนดให้ การออกใบอนุญาตจะต้องเป็นการออกให้ประจำเรือแต่ละลำและกำหนดจำนวนจำกัดใบอนุญาตแก่ เจ้าของเรือตามจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด¹² และกำหนดห้ามมิให้การทำประมงพื้นบ้านไป ทำการประมงในเขตทะเลนอกชายฝั่งเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี¹³ ซึ่งต่อมาอธิบดีกรมประมงก็ได้ มีการประกาศกำหนดขนาดหรือลักษณะของเครื่องมือในการทำประมงพื้นบ้านที่ต้องขออนุญาต ได้แก่ 1) อวนติดตาที่มีความยาวตั้งแต่ 400 เมตร ขึ้นไป 2) อวนช้อน อวนยก หรืออวนครอบ 3) ลอบทุก ชนิด และ 4) เบ็ดราวยาวตั้งแต่ 500 เมตร ขึ้นไป ตามประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดขนาดหรือ

(1) การทำการประมงโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย หรือขัดต่อ กฎหมายไทยหรือกฎหมายของรัฐชายฝั่ง

(2) การทำการประมงที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการขององค์การระหว่างประเทศ ที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และบริหารจัดการประมง หรือขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้อง

¹² **มาตรา 32** ผู้ใดจะทำการประมงพื้นบ้านโดยใช้เรือประมงหรือเครื่องมือที่มีขนาด หรือลักษณะตามที่อธิบดีประกาศกำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้านจากอธิบดีหรือ ผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเว้นแต่เป็นการใช้เรือประมงโดยใช้เครื่องมือทำการประมงประเภทที่อธิบดี ประกาศกำหนด

การออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุจำนวนและประเภทเครื่องมือทำการ ประมงที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ทำการประมง หรือเงื่อนไขอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับแผนบริหาร จัดการประมง และในกรณีเป็นการทำการประมงโดยใช้เรือประมงให้ออกให้แก่เจ้าของเรือประมงและ สำหรับเรือประมงแต่ละลำ โดยจะออกใบอนุญาตให้แก่บุคคลใดเกินจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดมิได้

¹³ **มาตรา 34** ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้าน ทำการประมงในเขต ทะเลนอกชายฝั่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ในการอนุญาตดังกล่าว อธิบดีจะประกาศอนุญาตให้เป็นการทั่วไปก็ได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการทำการ ประมงในเขตทะเลนอกชายฝั่งก็ได้

ลักษณะของเครื่องมือทำการประมงที่ต้องได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้าน พ.ศ. 2558 แต่ปรากฏว่าต่อมาได้มีการยกเลิกประกาศดังกล่าว ตามประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดขนาดหรือลักษณะของเครื่องมือทำการประมงที่ต้องได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้าน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ทำให้ปัจจุบันไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับขนาดหรือลักษณะของเครื่องมือในการทำประมงพื้นบ้านว่าเครื่องมือในการทำประมงพื้นบ้านที่มีขนาดหรือลักษณะใดที่ต้องขออนุญาต

(1.2) การทำการประมงพาณิชย์ ตามมาตรา 36 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 กำหนดให้ทำการประมงพาณิชย์ต้องได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์จากอธิบดีกรมประมงหรือผู้ที่อธิบดีกรมประมงมอบหมาย จำกัดจำนวนและประเภทของเครื่องมือในการทำประมง ปริมาณสัตว์น้ำสูงสุดที่อนุญาตให้ทำการประมงหรือห้วงเวลาที่กำหนดให้ทำการประมงได้ โดยให้ความสำคัญกับขีดความสามารถในการทำประมงและปริมาณผลผลิตสูงสุดของสัตว์น้ำที่สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืนซึ่งกำหนดรายละเอียดไว้ในแผนบริหารจัดการการประมง¹⁴

(2) การทำการประมงนอกน่านน้ำไทย ตามมาตรา 48¹⁵ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 กำหนดให้ผู้ที่จะใช้เรือประมงไทย (จดทะเบียนเป็นเรือไทยตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย) ทำการประมงในเขตทะเลนอกน่านน้ำไทย ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมประมงหรือผู้ที่อธิบดีกรมประมงมอบหมาย และในการทำการประมงนอกน่านน้ำไทย ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องมีผู้สังเกตการณ์ ประจำอยู่ในเรือประมงตามหลักเกณฑ์ของรัฐชายฝั่งหรือขององค์การระหว่างประเทศที่มีเขตอำนาจเหนือพื้นที่ที่เข้าไปทำการประมงกำหนด หรือตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

¹⁴ **มาตรา 36** ผู้ใดจะทำการประมงพาณิชย์ต้องได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์จากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ออกสำหรับเรือประมงแต่ละลำ และในใบอนุญาตต้องระบุจำนวนและประเภทเครื่องมือทำการประมงที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ทำการประมงพื้นที่ทำการประมง ปริมาณสัตว์น้ำสูงสุดที่อนุญาตให้ทำการประมง และผลผลิตสูงสุดของสัตว์น้ำที่สามารถทำการประมงอย่างยั่งยืนที่กำหนดไว้ในแผนบริหารจัดการการประมง โดยจะออกใบอนุญาตให้แก่บุคคลใดเกินจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดมิได้

¹⁵ **มาตรา 48** ผู้ใดจะใช้เรือประมงไทยทำการประมงในเขตทะเลนอกน่านน้ำไทยให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทยจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

ในการทำการประมงนอกน่านน้ำไทย พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 กำหนดให้มี “ผู้สังเกตการณ์” อยู่ประจำเรือ โดยที่ผู้สังเกตการณ์ดังกล่าวจะต้องไม่ใช่บุคคลที่มีหน้าที่อื่นใดในเรือประมงนั้นๆ และจะต้องผ่านการฝึกอบรมและขึ้นทะเบียนเป็นผู้สังเกตการณ์และมีคุณสมบัติตามที่อธิบดีประกาศกำหนด¹⁶ หน้าที่หลักของผู้สังเกตการณ์คือ การสังเกตการจับสัตว์น้ำ การคัดสรร การแปรรูป และกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสัตว์น้ำ และบันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้เพื่อยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อเรือเทียบท่าเรือหรือเมื่อผู้สังเกตการณ์ขึ้นฝั่ง¹⁷

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่เคยมีการอนุญาตให้เรือที่ชักธงไทยออกไปทำการประมงในเขตทะเลนอกน่านน้ำไทย มีเพียงการอนุญาตเรือขนถ่ายนอกน่านน้ำเท่านั้น แต่ในอนาคตอันใกล้คาดว่าจะมีการอนุญาตและปล่อยเรือไทยไปทำการประมงในเขตทะเลนอกน่านน้ำไทย ซึ่งขณะนี้กรมประมงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการศึกษาและร่างกฎระเบียบ

¹⁶ มาตรา 5 ในพระราชกำหนดนี้

“ผู้สังเกตการณ์” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถ และมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่บนเรือประมง

มาตรา 50 ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทยต้องมีผู้สังเกตการณ์ประจำอยู่ในเรือประมงตามหลักเกณฑ์ของรัฐชายฝั่งหรือขององค์การระหว่างประเทศที่มีเขตอำนาจเหนือพื้นที่ที่ตนเข้าไปทำการประมงกำหนด หรือตามที่อธิบดีกรมประกาศกำหนด

ผู้สังเกตการณ์ต้องไม่ใช่บุคคลที่มีหน้าที่อื่นใดในเรือประมง และต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการฝึกอบรม และการขึ้นทะเบียนผู้สังเกตการณ์ ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

¹⁷ มาตรา 51 ผู้สังเกตการณ์มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) สังเกตการณ์การจับสัตว์น้ำ การคัดสรร การแปรรูป และกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ และบันทึกข้อมูลที่พบจากการสังเกตการณ์นั้น

(2) รวบรวมและบันทึกข้อมูลด้านชีววิทยา และเก็บตัวอย่างของสัตว์น้ำที่จับได้ และข้อมูลอื่นใด ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสืบค้น

(3) ทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตาม (1) และ (2) และส่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อเรือประมงเทียบท่าหรือเมื่อผู้สังเกตการณ์ขึ้นฝั่งตามวิธีการและภายในกำหนดเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด

เพื่อเตรียมมาตรการควบคุมดูแลในอนาคต ปัจจุบันประเทศไทยมีระบบควบคุมการขนถ่ายสัตว์น้ำนอกน่านน้ำไทย เริ่มตั้งแต่การแจ้งการเข้าออก เรือขนถ่ายนอกน่านน้ำจะได้รับการติดระบบติดตามเรือ (WMS) และมีระบบพิเศษคือระบบรายงานอิเล็กทรอนิกส์ (ERSEM) สำหรับให้เรือขนถ่ายที่จะขออนุญาตขนถ่ายสัตว์น้ำรายงานการขนถ่ายสัตว์น้ำ ระบบติดตามดังกล่าวจะมีกล้องติดไว้ที่เรือด้วย สามารถเปิดกล้องตรวจสอบเรือขนถ่ายที่ทำการขนถ่ายนอกน่านน้ำได้ตลอดเวลา อีกระบบหนึ่งคือการมี “ผู้สังเกตการณ์” บนเรือ ทำหน้าที่สังเกตการณ์การขนถ่ายบนเรือและรายงานข้อผิดพลาดต่าง ๆ มาที่พนักงานเจ้าหน้าที่บนชายฝั่ง

ในอนาคตเมื่อประเทศไทยจะมีการอนุญาตให้เรือประมงไปทำการประมงในพื้นที่นอกน่านน้ำไทย หรือในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรใด ประเทศไทยจะต้องนำเรือลำนั้นไปขึ้นทะเบียนกับรัฐนั้นๆ หรือองค์กรนั้นๆ ซึ่งในอนาคตอันใกล้นี้ เรือนอกน่านน้ำคาดว่าจะได้ออกไปทำประมงนอกน่านน้ำ ตอนนี้อยู่ระหว่างการจัดตั้งระบบและมาตรการในการควบคุมดูแล และเนื่องจากขณะนี้ ประเทศไทยยังเคยมีการอนุญาตเรือที่ชักธงไทยไปทำประมงนอกน่านน้ำไทย จึงยังไม่มีมาตรการเกี่ยวกับการแจ้งให้รัฐอื่นตรวจสอบเรือที่ชักธงของไทยตามมาตรการที่กำหนดไว้ในความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าฯ (PSM Agreement)¹⁸

4.3.3 มาตรการควบคุมการทำการประมงโดยการกำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าท่าเทียบเรือ (ENTRY INTO PORT)

จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยได้มีการปรับปรุงกฎหมายด้านการประมงโดยการตราพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ยกเลิกพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2495 โดยเนื้อหาในพระราชกำหนดดังกล่าวได้เพิ่มเติมมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการขจัดและยับยั้งการทำการประมงแบบ IUU เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานสากล ดังนี้

4.3.3.1 การกำหนดท่าเทียบเรือ

ความตกลงฯ ได้กำหนดให้ภาคีซึ่งเป็นเจ้าของท่าเทียบเรือจะต้องมีมาตรการกำหนดท่าเทียบเรือสำหรับเรือประมงต่างชาติที่ประสงค์จะเข้าเทียบท่าเรือของตน และ

¹⁸ กองควบคุมการประมงนอกน่านน้ำและการขนถ่ายสัตว์น้ำ กรมประมง, 3 ธันวาคม 2561.

เรือประมงที่แจ้งความประสงค์จะต้องเข้าเทียบท่าที่กำหนดไว้ให้เท่านั้น เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบว่าเรือประมงที่เข้าเทียบท่านั้น มีการทำการประมงแบบ IUU หรือไม่¹⁹

ประเทศไทยได้กำหนดข้อปฏิบัติดังกล่าวไว้ในมาตรา 95 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560²⁰ ที่กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องประกาศกำหนดท่าเทียบเรือสำหรับเรือประมงที่ไม่ใช่เรือประมงไทยที่จะเข้าเทียบท่าเป็นการเฉพาะ ซึ่งต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการประกาศกำหนดท่าเทียบเรือตามมาตรการของรัฐเจ้าของท่า (Designated Ports) จำนวน

¹⁹ Article 7, Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing, 2009

²⁰ **มาตรา 95** เรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยที่ประสงค์จะนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เข้ามาในราชอาณาจักร จะต้องแจ้งล่วงหน้าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่าระยะเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด แต่รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้แจ้งล่วงหน้าเกินเก้าสิบหกชั่วโมงก่อนเวลาที่เรือประมงจะเดินทางถึงท่าเทียบเรือไม่ได้ โดยเรือประมงดังกล่าวต้องแจ้งข้อมูล และเข้าเทียบท่าตามที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลตามวรรคหนึ่งและแจ้งให้ผู้ควบคุมเรือทราบภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งต้องไม่ช้ากว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้งหรือก่อนเวลา ที่เรือจะเข้ามาในราชอาณาจักรสุดแต่เวลาใดจะเร็วกว่า

เรือประมงที่ได้แจ้งตามวรรคหนึ่งแล้วแต่มิได้รับแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสอง ให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้เข้าเทียบท่าได้

ในกรณีที่เรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเรือประมงดังกล่าวได้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเกี่ยวข้องกับการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานเจ้าหน้าที่อาจปฏิเสธการเข้าเทียบท่า หรือจะอนุญาตให้เข้าเทียบท่าได้เฉพาะในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุฉุกเฉินเพื่อความปลอดภัยของคนประจำเรือหรือตัวเรือประมง หรือเพื่อการตรวจสอบเรือและการดำเนินการอื่นใดเพื่อป้องกันและปราบปรามการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับการปฏิเสธการเข้าเทียบท่า

ความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ให้ใช้บังคับแก่เรือประมงที่มีได้นำสัตว์น้ำ หรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเข้ามาในราชอาณาจักรแต่ประสงค์จะเข้ามาในราชอาณาจักรด้วยโดยอนุโลม

25 ท่า ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 16 พฤศจิกายน 2560 โดยการดำเนินงานภายใต้มาตรการรัฐเจ้าของท่าของประเทศไทยแบ่งโครงสร้างออกเป็น 2 ส่วนคือ การดำเนินงานภายใต้มาตรการรัฐเจ้าของท่าสำหรับเรือประมงต่างประเทศที่มีใช้สัญชาติประเทศเพื่อนบ้าน (16 ท่า) และการดำเนินงานภายใต้มาตรการรัฐเจ้าของท่าสัญชาติประเทศเพื่อนบ้าน (6 ท่า) รายละเอียดโปรดดูประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การแจ้งข้อมูลล่วงหน้าและกำหนดท่าเทียบเรือของเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยที่ประสงค์จะเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560 ²¹

ท่าเทียบเรือ	ที่ตั้ง
กรุงเทพมหานคร	
1. ท่าเรือหมายเลข 41 บริษัท โกดังไทยฟ้า จำกัด	ถนนราษฎร์บูรณะ แขวงบางปะกอก เขต ราษฎร์บูรณะ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. ท่าเรือหมายเลข 33 บริษัท เคดับบลิวซี โลจิสติกส์ จำกัด	ถนนราษฎร์บูรณะ แขวงบางปะกอก เขต ราษฎร์บูรณะ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. ท่าเรือหมายเลข 27A องค์การคลังสินค้า	ถนนราษฎร์บูรณะ แขวงบางปะกอก เขต ราษฎร์บูรณะ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
จังหวัดสมุทรปราการ	
1. ท่าเรือหมายเลข 23 บริษัท ธนาพรชัย จำกัด	ถนนเพชรหิรัญ ตำบลบางยอ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
2. ท่าเรือหมายเลข 21A บริษัท ทีเจ แลนด์ จำกัด	ถนนเพชรหิรัญ ตำบลบางยอ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
3. ท่าเรือหมายเลข 11B บริษัท ทรัพย์ศรีไทย จำกัด	ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลบางจาก อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
4. ท่าเรือหมายเลข 7C บริษัท สยามแก๊ส แอนด์ปิโตรเคมี คัลส์ จำกัด (มหาชน)	ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลบางจาก อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
5. ท่าเรือหมายเลข 7 บริษัท บีดีเอส เทอร์มินอล จำกัด	ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลบางจาก อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

²¹ กลุ่มควบคุมเรือประมงและสินค้าประมงต่างประเทศ กรมประมง, 3 ธันวาคม 2561.

ทำเทียบเรือ	ที่ตั้ง
จังหวัดสมุทรสาคร	
1. ทำชัยนาวี	ถนนวิเชียรโชฎก ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
2. ทำจันยูเนี่ยนพอร์ท	ตำบลท่าจีน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
จังหวัดภูเก็ต	
1. ทำเทียบเรือประมงภูเก็ต องค์การสะพานปลา	สำนักงานทำเทียบเรือประมงภูเก็ต ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
2. ทำเรือภูเก็ตศรีไทย	เลขที่ 64/215 หมู่ 7 ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
3. ทำเรือน้ำลึกภูเก็ต	ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
จังหวัดสงขลา	
1. ทำเรือน้ำลึกสงขลา	ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
2. ทำเทียบเรือเข้าท่าเวิร์นโลจิสติกส์ (2009)	ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
3. ทำเทียบเรือประมงสงขลา ๒ (ท่าสะพาน)	ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
จังหวัดตราด (เฉพาะเรือประมงที่ราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นรัฐเจ้าของธง)	
1. ทำเทียบเรือชลาลัย	ตำบลหาดเล็ก อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด
จังหวัดระนอง (เฉพาะเรือประมงที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นรัฐเจ้าของธง)	
1. ทำเทียบเรือธนาสาร	ตำบลปากนา อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง
จังหวัดนราธิวาส (เฉพาะเรือประมงที่สหพันธรัฐมาเลเซียเป็นรัฐเจ้าของธง)	
1. ทำเทียบเรือประมงนราธิวาส องค์การสะพานปลา	ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
2. ทำเทียบเรือบริษัทตากใบแปซิฟิก	ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
จังหวัดสตูล (เฉพาะเรือประมงที่สหพันธรัฐมาเลเซียเป็นรัฐเจ้าของธง)	
1. ทำเทียบเรือประมงสตูล องค์การสะพานปลา	ตำบลตำมะลัง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
จังหวัดปัตตานี (เฉพาะเรือประมงที่สหพันธรัฐมาเลเซียเป็นรัฐเจ้าของธง)	
1. ทำเทียบเรือประมงปัตตานี	ตำบลบานา อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี 94000

4.3.3.2 การแจ้งขอเข้าท่าเทียบเรือล่วงหน้า

เพื่อให้ภาคที่เป็นเจ้าของท่าเทียบเรือมีเวลาเพียงพอในการตรวจสอบข้อมูลการทำการประมงของเรือที่ไม่ใช่เรือประมงสัญชาติตนที่ขอเข้าท่าเทียบเรือ นั้น ว่ามีการทำการประมงแบบ IUU หรือเกี่ยวข้องกับการทำการประมงแบบ IUU หรือไม่ ก่อนที่จะอนุญาตให้เข้าเทียบท่า ความตกลงฯ จึงกำหนดให้ภาคีจะต้องมีข้อปฏิบัติในการแจ้งล่วงหน้าก่อนเข้าเทียบท่าเรือในระยะเวลานานพอสมควรที่รัฐเจ้าของท่าเทียบเรือจะพิจารณาว่าจะอนุญาตหรือปฏิเสธการเข้าเทียบท่าเรือ โดยข้อมูลที่จะต้องแจ้งล่วงหน้า นั้น ความตกลงฯ ได้กำหนดเป็นแนวทางไว้ในภาคผนวก ก ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ ที่ภาคีสามารถกำหนดรายละเอียดข้อมูลที่เข้มข้นกว่าก็ได้

ประเทศไทยได้มีการกำหนดข้อปฏิบัติในการแจ้งขอเข้าเทียบท่าล่วงหน้าไว้ในมาตรา 95 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ซึ่งกำหนดให้เรือประมงที่ไม่ใช่เรือประมงไทยจะต้องแจ้งข้อมูลตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสี่แปดชั่วโมงแก่ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า - ออก (Port In - Port Out Controlling Center) ซึ่งต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการประกาศกำหนดให้ผู้ประสงค์จะนำเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยที่จะนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องแจ้งข้อมูลล่วงหน้าตามแบบคำร้องขอนำเรือประมงต่างประเทศเข้าเทียบท่าตามที่กำหนดไว้ท้ายประกาศต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่าสี่สิบแปดชั่วโมง ก่อนเวลาที่เรือประมงจะเดินทางถึงท่าเทียบเรือ และพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณาว่าจะอนุญาตหรือปฏิเสธการเข้าเทียบท่าเรือและแจ้งผลให้ผู้ควบคุมเรือภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงหลังได้รับแจ้งข้อมูล²²

ต่อมามีการปรับปรุงพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และกฎหมายลำดับรองดังนี้

(1) การปรับพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ในมาตรา 95

- ปรับเพิ่มระยะเวลาในการยื่นแบบคำร้องขอนำเรือประมงต่างประเทศเข้าเทียบท่าจาก 48 ชั่วโมงเป็นระยะเวลาตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดแต่จะประกาศเกิน 96 ชั่วโมงมิได้

²² ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การแจ้งข้อมูลล่วงหน้าและกำหนดท่าเทียบเรือของเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยที่ประสงค์จะนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2559

- เรือประมงต่างประเทศที่มีได้ประสงค้นำสัตว์น้ำเข้าในราชอาณาจักร เช่น เรือที่เข้ามาเพื่อซ่อมแซมเรือ ซื่อเสบียงอาหาร ต้องยื่นแบบคำร้องขอนำเรือประมงต่างประเทศ เข้าเทียบท่าเช่นเดียวกัน

(2) การปรับปรุงประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การแจ้ง ข้อมูลล่วงหน้าและกำหนดท่าเทียบเรือของเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทย ที่ประสงคจะเข้ามาใน ราชอาณาจักร พ.ศ. 2560 ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 95 มีผลบังคับใช้เมื่อ 16 พฤศจิกายน 2560 ซึ่งกำหนดระยะเวลาที่ต้องแจ้งคำร้องขอนำเรือประมงเข้าเทียบท่า ดังนี้

- เรือประมงที่มีสัญชาติราชอาณาจักรกัมพูชา และมาเลเซีย ต้องแจ้งข้อมูล ตามแบบคำร้องขอนำเรือประมงต่างประเทศเข้าเทียบท่า และยื่นเอกสารประกอบ แบบคำร้องล่วงหน้า ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมงก่อนเวลาที่เรือประมงจะเดินทางถึงท่า เทียบเรือ

- เรือประมงที่มีสัญชาติสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ต้องแจ้งข้อมูลตามแบบคำร้องขอ นำเรือประมงต่างประเทศเข้าเทียบท่า และยื่นเอกสารประกอบ แบบคำร้องล่วงหน้าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมงก่อนเวลาที่เรือประมงจะเดินทางถึงท่า เทียบเรือ

- เรือประมงที่มีสัญชาติสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ต้องแจ้งข้อมูล ตามแบบคำร้องขอนำเรือประมง ต่างประเทศเข้าเทียบท่า และยื่นเอกสารประกอบแบบคำร้อง ล่วงหน้าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมงก่อนเวลาที่เรือประมงจะเดินทางถึงท่าเทียบเรือ

- เรือประมงที่มีใช้สัญชาติข้างต้นต้องแจ้งข้อมูลตามแบบคำ ร้องขอนำเรือประมง ต่างประเทศเข้าเทียบท่า และยื่นเอกสารประกอบแบบคำร้องล่วงหน้าต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่า 72 ชั่วโมงก่อนเวลาที่เรือประมงจะเดินทางถึงท่าเทียบเรือ

นอกจากนี้ยังมีการปรับแบบฟอร์มของแบบคำร้องขอนำเรือประมง ต่างประเทศเข้าเทียบท่าให้สอดคล้องกับการทำงานของเจ้าหน้าที่และพื้นที่ในการปฏิบัติงานอีกด้วย ²³

4.3.3.3 การใช้ท่าเทียบเรือ

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ท่าเทียบเรื่อนั้น เป็นกรณีทีภาคีซึ่งเป็นเจ้าของ ท่าเทียบเรือมีการอนุญาตให้เรือเทียบท่าแล้ว ซึ่งความตกลงฯ ได้กำหนดแนวทางให้รัฐเจ้าของท่าเรือ

²³

กลุ่มควบคุมเรือประมงและสินค้าประมงต่างประเทศ กรมประมง, 3 ธันวาคม 2561

บังคับใช้มาตรการเกี่ยวกับการใช้ท่าเทียบเรือไว้ว่า ในกรณีที่เรือได้รับอนุญาตให้เข้าเทียบท่าแล้ว รัฐเจ้าของท่าเรืออาจปฏิเสธไม่ให้เรื่อนั้นใช้ท่าเทียบเรือเพื่อการนำขึ้นท่า ขนถ่าย บรรจุหีบห่อ และแปรรูปสัตว์น้ำที่ยังไม่เคยนำขึ้นท่าใดมาก่อน และเพื่อใช้บริการอื่น ซึ่งรวมถึงการเติมเชื้อเพลิงและเสบียง การซ่อมบำรุง หากพบว่า

- (1) เรือไม่มีใบอนุญาตให้ทำประมงหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งออกโดยรัฐเจ้าของธงของเรื่อนั้น
- (2) เรือไม่มีใบอนุญาตให้ทำประมงหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ตามที่รัฐชายฝั่งได้กำหนดในการทำการประมงในเขตอำนาจของรัฐชายฝั่งนั้น
- (3) รัฐเจ้าของท่าเรือได้รับพยานหลักฐานที่ชัดเจนว่าสัตว์น้ำที่อยู่บนเรื่อนั้น จับมาด้วยวิธีการที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดของรัฐชายฝั่งที่ใช้บังคับในเขตอำนาจของรัฐนั้น
- (4) รัฐเจ้าของธงไม่ตอบยืนยันภายในเวลาอันสมควรตามที่รัฐเจ้าของท่าเรือขอ
- (5) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เรื่อนั้นทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงที่สนับสนุนการทำประมงดังกล่าว

สำหรับประเทศไทยได้กำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ท่าเทียบเรือไว้ใน มาตรา 96²⁴ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

²⁴ **มาตรา 96** เมื่อเรือประมงได้รับอนุญาตให้เทียบท่าตามมาตรา ๙๕ และเทียบท่าแล้วให้ยื่นคำขออนุญาตนำเข้าสู่สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นจากเรือประมงได้ ใบอนุญาตดังกล่าวให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตที่ออกให้ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และกฎหมายอื่นใดที่กำหนดให้การนำเข้าสู่สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำต้องได้รับอนุญาต

ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้นำเข้าสู่สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำตามวรรคหนึ่งเว้นแต่เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือจะพิสูจน์ได้ว่า

- (1) เรือประมงนั้นมีใบอนุญาตให้ทำการประมงหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงซึ่งออกโดยรัฐเจ้าของธงหรือรัฐชายฝั่ง
- (2) มีหลักฐานแสดงให้เห็นว่ามีได้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- (3) เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือทำหนังสือรับรองว่ารัฐเจ้าของธงจะยืนยันในเวลาอันสมควรว่าสัตว์น้ำที่จับได้นั้นเป็นไปตามข้อบังคับขององค์การระหว่างประเทศ

โดยกำหนดให้เรือประมงที่ได้รับอนุญาตให้เทียบท่าและเทียบท่าแล้ว หากจะนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือ นั้น จะต้องขออนุญาตนำเข้าสู่สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำอีกชั้นหนึ่ง และบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดข้อห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้นำเข้าสู่สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำจากเรือประมงที่ได้รับอนุญาตให้เทียบท่าแล้ว เว้นแต่เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือจะพิสูจน์ได้ว่า

(1) เรือประมงนั้นมีใบอนุญาตให้ทำการประมงหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงซึ่งออกโดยรัฐเจ้าของธงหรือรัฐชายฝั่งหรือไม่

(2) มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีได้มีการทำประมงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ในกรณีที่เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือไม่อาจพิสูจน์ได้ตามวรรคสอง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้เรือประมงนั้นออกจากราชาอาณาจักรได้ภายในเวลาที่กำหนด และแจ้งให้รัฐเจ้าของธงหรือประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง และองค์การระหว่างประเทศเพื่อทราบ ในกรณีที่เรือประมงนั้นไม่ออกจากราชาอาณาจักรภายในเวลาที่กำหนด หรือมีหลักฐานชัดเจนว่าเรือนั้นได้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือกรณีเป็นเรือไร้สัญชาติ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ยึดเรือประมงและทรัพย์สินในเรือประมงนั้นออกขายทอดตลาดหรือทำลายได้ เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายและค่าใช้จ่ายอื่นแล้ว ให้กรมประมงยึดไว้จนกว่าเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือสามารถพิสูจน์ได้ตามวรรคสอง ในกรณีที่เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือไม่สามารถพิสูจน์ได้ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ขายทอดตลาด เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดให้ตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตให้นำเข้าสู่สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำและสั่งให้เรือนั้นออกจากราชาอาณาจักร ถ้าเรือนั้นออกจากราชาอาณาจักรภายในเวลาที่กำหนด หรือในกรณีที่อธิบดีสั่งทำลายสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำตามวรรคสามหรือนำไปดำเนินการเพื่อแจกจ่ายตามวรรคห้า มิให้ถือว่าได้มีการนำหรือเคยนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

ในการขายทอดตลาดตามวรรคสาม มิให้นำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำออกขายทอดตลาดด้วย โดยให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ทำลายสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำดังกล่าว หรือนำไปดำเนินการเพื่อแจกจ่ายให้แก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาสโดยไม่คิดราคาเรือประมงที่ไม่อาจแสดงหลักฐานตามวรรคสองได้ แต่ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าได้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก่อนเข้าเทียบท่า พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตให้รับบริการเดิมเชื้อเพลิง และเสบียง หรือซ่อมบำรุงตามความจำเป็นก็ได้

(3) เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือทำหนังสือรับรองว่ารัฐเจ้าของธงจะยืนยันในเวลาอันสมควรว่าสัตว์น้ำที่จับได้นั้นเป็นไปตามข้อบังคับขององค์การระหว่างประเทศ

4.3.3.4 การปฏิบัติการตรวจสอบ

ความตกลงฯ ได้กำหนดให้ภาคีผู้ตรวจสอบจะต้องจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการทำการประมงแบบ IUU โดยนำข้อมูลที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำในภาคผนวก ค มาประกอบการจัดทำรายงานด้วย และยังได้กำหนดให้ภาคีผู้ตรวจสอบจะต้องส่งมอบรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวแก่รัฐเจ้าของธงเรือที่ถูกตรวจสอบด้วยทุกครั้งไป อีกทั้งยังกำหนดให้มีการแจ้งรัฐเจ้าของธงเรือเพื่อทราบในทันทีที่ภาคีผู้ตรวจสอบได้ทำการตรวจสอบและพบพยานหลักฐานชัดเจนที่ทำให้เชื่อได้ว่าเรือลำที่ถูกตรวจสอบนั้นได้ทำการประมงแบบ IUU หรือเกี่ยวกับการป้องกันทำการประมงแบบ IUU

สำหรับประเทศไทยได้กำหนดกระบวนการตรวจสอบเรือประมงต่างประเทศที่มีใช้สัญชาติประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้²⁵

1. การตรวจสอบเรือประมงต่างประเทศ

1.1 กระบวนการก่อนเรือประมงเข้าเทียบท่า

ตัวแทนสายเรือจะต้องยื่นแบบคำร้องขอเข้าเรือประมงเข้าเทียบท่า (AREP) ไม่น้อยกว่า 72 ชั่วโมงก่อนเรือเข้าเทียบท่า ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (PSM and Processing Statement Endorsement Linked System; PPS) และมีการตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารความครบถ้วน ถูกต้องของ AREP และเอกสารแนบ ดังนี้

- เรือขนถ่ายสัตว์น้ำ

1) สำเนาเอกสารการจดทะเบียนเรือขนถ่ายจากรัฐเจ้าของธง ซึ่งออกโดยหน่วยงานภาครัฐและยังคงมีอายุการใช้งาน

2) สำเนาใบอนุญาตให้ทำการขนถ่ายสัตว์น้ำที่ออกโดยหน่วยงานรัฐเจ้าของธง และ/หรือรัฐชายฝั่ง และ/หรือองค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค และ/หรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทำการขนถ่ายสัตว์น้ำขึ้นเรือ และยังคงมีอายุการใช้งาน

3) สำเนาเอกสารรายงานการขนถ่ายสัตว์น้ำ ซึ่งระบุ ชื่อเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ ชื่อเรือประมงที่เรือขนถ่ายรับสัตว์น้ำขึ้นเรือมา พื้นที่ทำการขนถ่าย ชนิดและปริมาณ

²⁵

กลุ่มควบคุมเรือประมงและสินค้าประมงต่างประเทศ กรมประมง, 3 ธันวาคม 2561.

สัตว์น้ำ ช่วงระยะเวลาทำการขนถ่ายสัตว์น้ำ ที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่รัฐให้การรับรองที่มีหน้าที่กำกับควบคุมท่าเรือ นั้น หรือมีพนักงานเจ้าหน้าที่รัฐ และ/หรือองค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค ที่มีหน้าที่กำกับควบคุมท่าเรือ นั้นให้การรับรอง และในกรณีที่ทำการขนถ่ายสัตว์น้ำกลางทะเลให้มีผู้สังเกตการณ์บนเรือให้การรับรอง

4) สำเนาผังการจัดเก็บสัตว์น้ำบนเรือ ซึ่งระบุชนิด ปริมาณ สัตว์น้ำ ชื่อเรือประมงที่เรือขนถ่ายรับสัตว์น้ำมา และหมายเลขกำกับฝั่งหรือระวางเรือ

5) สำเนาเอกสารการแจ้งนำเรือออกจากท่าครั้งสุดท้าย ออกโดยหน่วยงานภาครัฐที่กำกับควบคุมท่าเรือ นั้น ซึ่งระบุรายละเอียด เช่น ชื่อท่าเรือ รัฐเจ้าของท่าเรือ และวันที่ออกจากท่าเรือ

6) สำเนาบัตรประจำตัวกัปตันหรือผู้ควบคุมเรือ และ/หรือ หนังสือรับรองที่แสดงว่าบุคคลนั้นเป็นกัปตันหรือผู้ควบคุมเรือดังกล่าว ซึ่งออกโดยหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบ

7) สำเนาหนังสืออนุญาตนำเข้าสัตว์น้ำตามบัญชีแนบท้ายอนุสัญญา CITES เฉพาะกรณีมีการนำเข้าสัตว์น้ำที่มีรายชื่อตามบัญชีแนบท้ายอนุสัญญา CITES

8) สำเนาเอกสารการจดทะเบียนเรือที่ใช้ทำการประมงที่เรือขนถ่ายรับสัตว์น้ำมา ซึ่งออกโดยหน่วยงานภาครัฐของรัฐเจ้าของธง และยังคงมีอายุการใช้งาน

9) สำเนาใบอนุญาตทำการประมงของเรือประมงที่เรือขนถ่ายรับสัตว์น้ำมา ซึ่งออกโดยรัฐเจ้าของธง และ/หรือรัฐชายฝั่ง ครอบคลุมพื้นที่ทำการจับสัตว์น้ำ และยังคงมีอายุการใช้งาน

- เรือจับสัตว์น้ำ

1) สำเนาเอกสารการจดทะเบียนเรือจากรัฐเจ้าของธง (Flag State) ซึ่งออกโดยหน่วยงานภาครัฐ และยังคงมีอายุการใช้งาน

2) สำเนาใบอนุญาตทำการประมงจากรัฐเจ้าของธง และ/หรือรัฐชายฝั่ง (Coastal State) ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทำการจับสัตว์น้ำ และยังคงมีอายุการใช้งาน

3) สำเนาผังการจัดเก็บสัตว์น้ำบนเรือ (Stowage plan) ซึ่งระบุชนิด ปริมาณสัตว์น้ำ และหมายเลขกำกับฝั่งหรือระวางเรือ

4) สำเนาเอกสารการแจ้งนำเรือออกจากท่า (Port Clearance หรือ Custom Clearance) ครึ่งครั้งสุดท้าย ออกโดยหน่วยงานภาครัฐที่กำกับควบคุมท่าเรือ นั้น ซึ่งระบุรายละเอียด เช่น ชื่อท่าเรือ รัฐเจ้าของท่าเรือ และวันที่ออกจากท่าเรือ

5) สำเนาบัตรประจำตัวกัปตัน (Vessel Master Card) หรือผู้ควบคุมเรือ และ/หรือ หนังสือรับรองที่แสดงว่าบุคคลนั้นเป็นกัปตัน หรือผู้ควบคุมเรือลำดังกล่าว ซึ่งออกโดยหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบ

6) สำเนาหนังสืออนุญาตนำเข้าสัตว์น้ำตามบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora; CITES) เฉพาะกรณีที่มีการนำเข้าสัตว์น้ำที่มีรายชื่อตามบัญชีแนบท้ายอนุสัญญา CITES

(2) การตรวจสอบเส้นทางการเดินเรือประมง กรมประมงส่ง AREP ให้กับศูนย์ FMC กรมประมง และผู้เชี่ยวชาญจาก Ocean Mind เป็นผู้ตรวจสอบเส้นทางการเดินเรือของเรือขนถ่ายสัตว์น้ำและเรือจับสัตว์น้ำตามที่แจ้งใน AREP หากพบข้อสงสัยเกี่ยวกับเรือลำดังกล่าว กรมประมงสอบถามไปยังรัฐเจ้าของธง รัฐชายฝั่ง รัฐเจ้าของท่าอื่น RFMOs และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น FFA (Fisheries Forum Agencies)

(3) เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลใน AREP และเอกสารแล้วเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางจะแจ้งไปยังศูนย์บริหารจัดการด่านตรวจสัตว์น้ำ หรือด่านตรวจสัตว์น้ำเพื่อพิจารณาอนุญาตให้เข้าเทียบท่า กรณีเอกสารครบถ้วน ถูกต้อง อนุญาตให้เข้าเทียบท่า กรณีเอกสารไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง แจ้งไปยังตัวแทนสายเรือเพื่อแก้ไขผ่านระบบ PPS กรณีไม่สามารถนำเอกสารมายืนยันความถูกต้องของเรือและสัตว์น้ำได้ แจ้งไปยังตัวแทนสายเรือเพื่อปฏิเสธการเข้าเทียบท่าผ่านระบบ PPS และแจ้งรัฐเจ้าของธง รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทราบ

1.2 กระบวนการตรวจสอบ ณ ท่าเทียบเรือ

- การตรวจสอบลักษณะภายนอกเรือ เช่น สัตว์เรือ หมายเลข IMO รหัสวิทยุสากล (IRCS) ชื่อเรือ ธงเรือ รหัสการขนถ่ายสัตว์น้ำในแต่ละพื้นที่ เปรียบเทียบกับข้อมูลที่แจ้งมาใน AREP ฐานข้อมูลของ RFMOs และผลการวิเคราะห์เส้นทางการเดินเรือประมงจาก Ocean Mind และ ศูนย์ FMC

- การตรวจสอบบนเรือและสะพานเดินเรือ เช่น สมุดปูมเรือ สมุดคุมอุณหภูมิของระวาง สมุดปูมประมง (กรณีเรือประมง) อุปกรณ์ติดตามเช่นทางการเดินเรือ เช่น AIS GPS และ VMS รวมทั้งตรวจสอบเอกสาร MTU Inspection Certificate ในกรณีเรือประมงที่ทำการประมงในเขตมหาสมุทรแปซิฟิก

- การสัมภาษณ์กัปตันเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมกรณีพบข้อสงสัยจากการตรวจสอบวิเคราะห์เส้นทางการเดินเรือ

- การอนุญาตให้ขนถ่ายสัตว์น้ำ ศูนย์บริหารจัดการด่านตรวจสัตว์น้ำ หรือด่านตรวจสัตว์น้ำเป็นผู้พิจารณาอนุญาตขนถ่ายสัตว์น้ำ กรณีเอกสารครบถ้วน ถูกต้อง เจ้าหน้าที่ออกรายงานผลการตรวจสอบเรือประมง (Port Inspection Report; PIR) ระบุอนุญาตให้ขนถ่ายสัตว์น้ำ กรณีเอกสารไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง แจ้งไปยังผู้ควบคุมเรือหรือตัวแทนสายเรือเพื่อเรียกเอกสารเพิ่มเติม กรณีไม่สามารถนำเอกสารมายืนยันความถูกต้องของเรือและสัตว์น้ำได้ แจ้งไปยังผู้ควบคุมเรือหรือตัวแทนสายเรือเพื่อปฏิเสธการการใช้ท่าเทียบเรือ และแจ้งรัฐเจ้าของธง รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทราบ เจ้าหน้าที่ออกรายงานผลการตรวจสอบเรือประมง (Port Inspection Report; PIR) ระบุไม่อนุญาตให้ขนถ่ายสัตว์น้ำ

1.3 กระบวนการควบคุมการขนถ่ายสัตว์น้ำ

เมื่อได้รับอนุญาตให้ขนถ่ายสัตว์น้ำ ผู้นำเข้าจะต้องดำเนินการพิธีการขออนุญาตนำเข้าสัตว์น้ำกับกรมประมง และกรมศุลกากร หลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น ผู้นำเข้าสามารถดำเนินการขนถ่ายสัตว์น้ำได้ โดยทั้งสองหน่วยงานจะควบคุมการขนถ่ายสัตว์น้ำร่วมกัน และกรมประมงกำลังดำเนินการเพื่อพัฒนาการควบคุมการขนถ่ายสัตว์น้ำให้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น โดยมีแนวทางในการควบคุมระบบการขนถ่ายสัตว์น้ำ ดังนี้

ปัจจุบัน (ระยะสั้น)

(1) เจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบการขนถ่ายสัตว์น้ำบนเรือกรอกข้อมูลในหนังสือการควบคุมตรวจสอบการขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำส่วนต้น เช่น บริษัทผู้นำเข้า ชื่อเรือขนถ่าย ชื่อเรือจับสัตว์น้ำ ชนิดสัตว์น้ำ หมายเลขทะเบียนยานพาหนะขนถ่าย และลงนามในเอกสารส่วนแรก

(2) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบการขนถ่ายสัตว์น้ำบนเรือส่งมอบหนังสือการควบคุมตรวจสอบการขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำที่ผ่านการลงนามโดยเจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบการขนถ่ายสัตว์น้ำบนเรือให้กับบรรทุกเมื่อขนถ่ายเรียบร้อยแล้ว

(3) เมื่อบรรทุกออกมาเพื่อขนถ่ายน้ำหนัสดังกล่าวหน้าท่าเทียบเรือจะต้องมอบหนังสือการควบคุมตรวจสอบการขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำที่ผ่านการลงนามโดยเจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบการขนถ่ายสัตว์น้ำบนเรือ ให้กับเจ้าหน้าที่ที่ควบคุมน้ำหนัสดังกล่าวหน้าท่าเทียบเรือ

(4) เจ้าหน้าที่ที่ควบคุมน้ำหนัสดังกล่าวหน้าท่าเทียบเรือกรอกข้อมูลในหนังสือการควบคุมตรวจสอบการขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำส่วนที่เหลือ เช่น หมายเลขปิดผนึก (SEAL) เวลาออกจาท่าขนถ่าย น้ำหนัสดังกล่าวที่ขนถ่ายจากท่า และลงนามโดยเจ้าหน้าที่

(5) เจ้าหน้าที่ที่ควบคุมน้ำหนัสดังกล่าวหน้าท่าเทียบเรือจัดส่งข้อมูลที่กรอกโดยเจ้าหน้าที่ที่จดน้ำหนัสดังกล่าวหน้าท่าเทียบเรือไปยังเจ้าหน้าที่กรมประมงที่โรงงานโดยผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น Line หรือ G-chat

ระยะยาว

จัดทำ Application สำหรับการส่งต่อข้อมูลจากเรือสำเภาหน้าท่าและหน้าโรงงาน เมื่อขนถ่ายเสร็จเรียบร้อยในแต่ละวันเจ้าหน้าที่กรมประมงจะทำการซีลปิดระวางทุกวัน และเมื่อเปิดระวางเพื่อขนถ่ายช่วงเช้าเจ้าหน้าที่จะต้องไปตรวจสอบระวางและตัดซีลก่อนการขนถ่าย

2. การตรวจสอบเรือประมงสัญชาติประเทศเพื่อนบ้าน

2.1 กระบวนการก่อนเรือประมงเข้าเทียบท่า

ตัวแทนสายเรือการยื่นแบบคำร้องขอเข้าเรือประมงต่างประเทศเข้าเทียบท่าตามรูปแบบและระยะที่กำหนดใน ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การแจ้งข้อมูลล่วงหน้าและกำหนดท่าเทียบเรือของเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทย ที่ประสงค์จะเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560 ซึ่งระบุระยะเวลาที่ต้องยื่น AREP ตามพื้นที่ โดยเจ้าหน้าที่จะต้องตรวจสอบเอกสารดังกล่าวพร้อมทั้งเอกสารแนบดังนี้

1. สำเนาเอกสารการจดทะเบียนเรือขนถ่ายจากรัฐเจ้าของธง ซึ่งออกโดยหน่วยงานภาครัฐ และยังคงมีอายุการใช้งาน

2. สำเนาใบอนุญาตให้ทำการขนถ่ายสัตว์น้ำที่ออกโดยหน่วยงานรัฐเจ้าของธง และยังคงมีอายุการใช้งาน (ถ้ามี)

3. สำเนาเอกสารอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

3.1) สำเนาเอกสารรายงานการขนถ่ายสัตว์น้ำ ซึ่งระบุ ชื่อเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ ชื่อเรือประมงที่เรือขนถ่ายสัตว์น้ำรับสัตว์น้ำมา พื้นที่ทำการขนถ่าย ชนิดและปริมาณสัตว์น้ำ ช่วงระยะเวลาทำการขนถ่ายสัตว์น้ำ ออกโดยหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่รัฐให้การรับรองที่มีหน้าที่กำกับควบคุมท่าเรือนั้น และในกรณีที่ทำการขนถ่ายสัตว์น้ำกลางทะเลให้มีผู้สังเกตการณ์บนเรือให้การรับรอง และ สำเนาเอกสารการจดทะเบียนเรือ และสำเนาใบอนุญาตทำการประมง ของเรือที่ใช้ทำการประมงทุกลำที่เรือขนถ่ายสัตว์น้ำรับสัตว์น้ำมา ซึ่งออกโดยหน่วยงานภาครัฐ และยังคงมีอายุการใช้งาน

3.2) เอกสารที่ใช้เพื่อการรับรองสัตว์น้ำบนเรือ ซึ่งระบุ ชื่อเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ และชื่อเรือที่ใช้ทำการประมง ทะเบียนเรือที่ใช้ทำการประมง ใบอนุญาตการทำประมง แหล่งที่จับสัตว์น้ำ ช่วงเวลาทำการประมง ชนิดสัตว์น้ำ ปริมาณสัตว์น้ำ ของเรือที่ใช้ทำการประมงแต่ละลำที่เรือขนถ่ายสัตว์น้ำรับสัตว์น้ำมา ซึ่งออกโดยหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบ หรือหน่วยงานที่รัฐให้การรับรอง เช่น เอกสารรับรองการจับสัตว์น้ำ เป็นต้น

4. สำเนาผังการจัดเก็บสัตว์น้ำบนเรือ ซึ่งระบุชนิด ปริมาณสัตว์น้ำ ชื่อเรือที่ใช้ทำการประมงที่เรือขนถ่ายสัตว์น้ำรับสัตว์น้ำมา และหมายเลขกำกับฝั่งหรือระวางเรือ เฉพาะกรณีที่สัตว์น้ำบนเรือมาจากเรือที่ใช้ทำการประมงมากกว่า 1 ลำ

5. สำเนาเอกสารการแจ้งนำเรือออกจากท่าครั้งล่าสุด ออกโดยหน่วยงานภาครัฐที่กำกับควบคุมท่าเรือนั้น ซึ่งระบุรายละเอียด เช่น ชื่อท่าเรือ รัฐเจ้าของท่าเรือ และวันที่ออกจากท่าเรือ

6. สำเนาบัตรประจำตัวกัปตันหรือผู้ควบคุมเรือ และ/หรือหนังสือรับรองที่แสดงว่าบุคคลนั้นเป็นกัปตันหรือผู้ควบคุมเรือดังกล่าว ซึ่งออกโดยหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบ

7. สำเนาหนังสืออนุญาตนำเข้าสัตว์น้ำตามบัญชีแนบท้ายอนุสัญญา CITES เฉพาะกรณีมีการนำเข้าสัตว์น้ำที่มีรายชื่อตามบัญชีแนบท้ายอนุสัญญา CITES

- การอนุญาตให้เข้าเทียบท่าด่านตรวจสัตว์น้ำเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้เข้าเทียบท่า กรณีเอกสารครบถ้วน ถูกต้อง อนุญาตให้เข้าเทียบท่า กรณีเอกสารไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง แจ้งไปยังตัวแทนสายเรือเพื่อแก้ไข กรณีไม่สามารถนำเอกสารมายืนยันความถูกต้องของเรือและสัตว์น้ำได้ แจ้งไปยังตัวแทนสายเรือเพื่อปฏิเสธการเข้าเทียบท่า และแจ้งรัฐเจ้าของธง รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทราบ

2.2 กระบวนการตรวจสอบ ณ ท่าเทียบเรือ

หลังจากได้รับการอนุญาตให้เข้าเทียบท่า เรือขนถ่ายสัตว์น้ำจะต้องเข้ามายังจุด Choke Point เพื่อให้เจ้าหน้าที่กรมประมงตรวจสอบเรือประมง และเอกสารประกอบ AREP ฉบับจริง พร้อมทั้งตรวจประเมินสินค้าประมงที่อยู่บนเรือ หลังจากการตรวจสอบเรียบร้อยแล้วเจ้าหน้าที่กรมประมงออกรายงานผลการตรวจเรือ (PIR) และมอบรายงานดังกล่าวให้กับผู้ควบคุมเรือประมง โดยเจ้าหน้าที่กรมประมงสำเนาเก็บไว้ที่ด่านตรวจสัตว์น้ำด้วย

2.3 กระบวนการควบคุมการขนถ่ายสัตว์น้ำ

เมื่อเรือขนถ่ายสัตว์น้ำได้รับการตรวจสอบ และได้รับรายงานผลการตรวจเรือ (PIR) สามารถนำเรือไปเพื่อนำสัตว์น้ำขึ้นท่าได้ตามท่าเทียบเรือที่จดทะเบียนเป็นท่าเทียบเรือประมงตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ได้ และเจ้าหน้าที่กรมประมงทำการสุ่มตรวจสอบการขนถ่ายสัตว์น้ำ

จากการศึกษาพบว่า ในพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีบทบัญญัติว่าด้วยการแจ้งผลการตรวจสอบไว้ในมาตรา 95 ซึ่งเป็นกรณีที่เรือต่างชาติได้รับอนุญาตให้เทียบท่าเรือแล้ว หากพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิเสธไม่อนุญาตให้นำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นท่าเนื่องจากเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือไม่สามารถ

พิสูจน์ได้ว่ามีใบอนุญาตให้นำเข้าสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ หรือไม่อาจแสดงพยานหลักฐานให้เห็นว่ามีได้มีการทำการประมงแบบ IUU ก็จะเป็นอำนาจของอธิบดีกรมประมงที่จะสั่งให้เรือนั้นออกนอกราชอาณาจักร และแจ้งให้รัฐเจ้าของธงเรือนั้น หรือประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง และองค์การระหว่างประเทศเพื่อทราบ แต่ไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติว่าด้วยการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบที่ได้มาตรฐาน และบทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ในการส่งมอบผลการตรวจสอบแก่รัฐเจ้าของธงเรือที่ถูกตรวจสอบ หรือรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง และองค์การระหว่างประเทศ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยได้ดำเนินการทั้งด้านนโยบายและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศก่อนการเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) ก่อนที่จะเข้ายื่นภาคยานุวัติสารเพื่อเข้าเป็นภาคี เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2559 แต่เมื่อวิเคราะห์ความตกลงฯ เปรียบเทียบกับพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อแก้ไขปัญหาการทำประมงแบบ IUU โดยเฉพาะ ยังพบปัญหา ดังนี้

5.1.1 ปัญหาทางนโยบาย

จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลไทยมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม อย่างจริงจัง เห็นได้จากการดำเนินนโยบายต่างๆ ดังได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และการทำประมงผิดกฎหมาย โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน การกำหนดแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการทำประมง IUU เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป โดยแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการทำประมง IUU ประกอบด้วยแผนงานหลัก 6 แผนงาน การจัดตั้งศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย หรือ ศปมผ. การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ยับยั้งและจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม พ.ศ. 2558 – 2562 (Thailand National Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing 2015 - 2019 หรือ NPOA-IUU) ตลอดจนการเข้ายื่นภาคยานุวัติสารเพื่อเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2559 ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นนานาประเทศเห็นถึงความตั้งใจจริงของประเทศไทยในการแก้ไขปัญหาการทำประมงแบบ IUU

อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะมีนโยบายและแผนการจัดการที่ชัดเจน เพื่อจัดการทำประมงแบบ IUU แต่จากการศึกษาพบว่า การดำเนินนโยบายดังกล่าวเพื่อให้ประเทศหลุดพ้นจากมาตรการกีดกันทางการค้าจาก EU และส่วนใหญ่กระทำโดยการใช้อำนาจเบ็ดเสร็จตามรัฐธรรมนูญชั่วคราว พ.ศ. 2557 มาตรา 44 ของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ในการออกคำสั่งต่างๆ โดยเฉพาะคำสั่งจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย” ขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ซึ่งกำหนดให้ศูนย์ดังกล่าวมีอำนาจแบบเบ็ดเสร็จ ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการประมง ซึ่งก็มีข้อดีตรงที่มีความเด็ดขาด การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพสูง แต่การขับเคลื่อนนโยบายโดยวิธีเช่นนี้ ย่อมขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย ทำให้การตัดสินใจส่วนใหญ่มาจากการเลือกรับฟังแต่เฉพาะข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐ หรือจากบุคคลบางกลุ่ม ทำให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวอาจสำเร็จได้เพียงในระยะสั้นเท่านั้น

5.1.2 ปัญหาด้านมาตรการทางกฎหมาย

จากการวิเคราะห์พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 พบว่าเป็นการแก้ไขกฎหมายด้านการประมงฉบับเดิมคือ พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 ซึ่งยังขาดมาตรการในการควบคุม ขจัดและเฝ้าระวังการทำประมงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและการทำประมงที่ไม่สอดคล้องต่อผลผลิตตามธรรมชาติ เพื่อให้มีมาตรการควบคุมการทำประมงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายสอดคล้องตามมาตรฐานสากล ซึ่งพบว่ากฎหมายดังกล่าวมีการกำหนดมาตรการในการตรวจสอบการเข้าและออกท่าเทียบเรือเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำตามที่ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม กำหนดไว้ แต่พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ยังขาดมาตรการในด้านการส่งเสริม ดังนี้

5.1.2.1 มาตรการส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับมาตรการความร่วมมือของภาคีต่างๆ ในการขจัดและยับยั้งการทำประมงแบบ IUU โดยเฉพาะมาตรการความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างภาคีหรือกับองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการนำมาตรการต่างๆ ที่เป็นการสนับสนุนการจัดการทำประมง

แบบ IUU และการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำตามความตกลงนี้ไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นมาตรการที่ยั่งยืนที่สุดในการแก้ไขปัญหาการทำประมงแบบ IUU¹

5.1.2.2 มาตรการส่งเสริมเกี่ยวกับบทบาทของรัฐเจ้าของธง

ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมเกี่ยวกับบทบาทของรัฐเจ้าของธง ซึ่งมีลักษณะเป็นความร่วมมือที่ต้องอาศัยความจริงใจต่อกันระหว่างรัฐต่างๆ มุ่งเน้นให้รัฐเจ้าของธงเรือประมงที่มีหลักฐานชัดเจนเพียงพอที่เชื่อได้ว่าเรือประมงที่ชักธงของตนนั้น ได้ทำการประมงแบบ IUU ในน่านน้ำของรัฐอื่น มีหน้าที่จะต้องแจ้งให้รัฐชายฝั่งนั้นทำการตรวจสอบเรือหรือดำเนินมาตรการอื่นที่สอดคล้องกับความตกลงนี้ และเมื่อรัฐเจ้าของธงได้รับรายงานว่าเรือประมงที่ชักธงของตนนั้น ทำการประมงแบบ IUU รัฐเจ้าของธงจะต้องทำการสอบสวนในทันที และต้องรายงานภาคีอื่นๆ และรัฐเจ้าของท่าที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบถึงมาตรการในการลงโทษเรือประมงที่ชักธงของตน² ส่งผลให้ประเทศไทยในฐานะรัฐเจ้าของธงของเรือที่ทำการประมงแบบ IUU ในน่านน้ำของรัฐอื่น ไม่มีหน้าที่ต้องร้องขอให้รัฐชายฝั่งเจ้าของน่านน้ำดังกล่าวทำการตรวจสอบ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความตกลงฯ ที่มุ่งเน้นให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐภาคีในการจัดการทำประมงแบบ IUU

5.1.2.3 การปฏิบัติการตรวจสอบ

(1) การฝึกอบรมผู้ตรวจสอบ

กลไกที่สำคัญประการหนึ่งที่มีความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (PSM Agreement) ให้ความสำคัญคือ “ผู้ตรวจสอบ” โดยกำหนดให้แต่ละภาคีจะต้องมีผู้ตรวจสอบประจำท่าเรือและต้องทำให้มั่นใจว่าผู้ตรวจสอบดังกล่าวผ่านการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม โดยความตกลงฯ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการฝึกอบรมไว้ในภาคผนวก จ แต่จากการศึกษาพบว่า พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีเพียงบทบัญญัติว่าด้วย “ผู้สังเกตการณ์” ซึ่งประจำอยู่ในเรือประมง ทั้งได้ให้นิยามความหมายของคำว่า “ผู้สังเกตการณ์” ทั้งยังมีการกำหนดหลักสูตรอบรมและคุณสมบัติของ “ผู้สังเกตการณ์” ตามที่อธิบดี

¹ Article 6, Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing, 2009

² Article 6, Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing, 2009

กรมประกาศกำหนด แต่ไม่มีบทบัญญัติว่าด้วย “ผู้ตรวจสอบ” ซึ่งเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งของ มาตรการของรัฐเจ้าของท่าเรือ (Port State) ในการตรวจสอบการทำการประมงแบบ IUU มีเพียง “พนักงานเจ้าหน้าที่” ที่พระราชกำหนดบัญญัติไว้อย่างกว้างว่าหมายถึงผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ ปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้ และแม้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะได้มีคำสั่งแต่งตั้งพนักงาน เจ้าหน้าที่ให้ทำหน้าที่เป็น “ผู้ตรวจสอบ”³ แต่ก็ไม่มีการวางข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่จะทำหน้าที่เป็น “ผู้ตรวจสอบ” ตามที่ความตกลงฯ กำหนดไว้ เช่น การกำหนดคุณสมบัติของ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะทำหน้าที่เป็น “ผู้ตรวจสอบ” หลักสูตรการฝึกอบรมที่เข้มข้น ซึ่งจากการศึกษา พบเพียงการกำหนดคุณสมบัติ การขึ้นทะเบียน และการฝึกอบรมของผู้ที่จะเป็น “ผู้สังเกตการณ์” เท่านั้น จึงอาจทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ “ผู้ตรวจสอบ” ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของมาตรการ ของรัฐเจ้าของท่าเรือตามความตกลงฯ ขาดประสิทธิภาพ

(2) การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบ

จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยไม่มีระเบียบปฏิบัติในการปฏิบัติ หน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการประมงในฐานะ “ผู้ตรวจสอบ” ที่ชัดเจน พนักงานเจ้าหน้าที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดการประมงและตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ ซึ่งก็ไม่มีรายละเอียดหรือแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน จึงไม่อาจทำให้แน่ใจได้ว่าพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ “ผู้ตรวจสอบ” เป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติอันเป็นมาตรฐาน ขั้นต่ำตามที่ความตกลงฯ กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการปฏิบัติการตรวจสอบ การจัดทำรายงาน ผลการตรวจสอบ และการแจ้งผลการตรวจสอบ

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ปัญหาด้านนโยบาย

พบว่า การดำเนินด้านนโยบายของรัฐมีลักษณะเบ็ดเสร็จเด็ดขาดจนเกินไป ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย ขาดการรับฟังข้อมูลที่รอบด้านก่อนการตัดสินใจใดๆ และมีลักษณะเป็นการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของสหภาพยุโรป (EU) มุ่งเน้นเพื่อ หลีกเลี่ยงการได้รับใบแดง (ห้ามนำเข้าสินค้า) จากสหภาพยุโรปเป็นหลัก ขาดการโต้แย้งหรือชี้แจงใดๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการทำประมงของไทยอาจมีความแตกต่างจากการทำประมงของ

³ คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 907/2559 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558

สหภาพยุโรป ไม่ว่าจะเป็นสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากรสัตว์น้ำ และบริบททางเศรษฐกิจและสังคม การดำเนินนโยบายดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อผู้มีอาชีพทำการประมงที่ต้องหยุดประกอบอาชีพและขาดรายได้เลี้ยงดูครอบครัวในทันที โดยเฉพาะชาวประมงพื้นบ้าน ที่ประกอบอาชีพประมงมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่งผู้เขียนก็เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า การทำประมงแบบ IUU ต้องได้รับการแก้ไข จัด และยับยั้งให้หมดไป เพียงแต่ในการดำเนินนโยบายในเรื่องนี้ รัฐบาลไทยควรทบทวนการดำเนินการเสียใหม่ ต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็น และการรับฟังข้อมูลให้รอบด้านมากขึ้น ให้สิทธิแก่ผู้มีส่วนได้เสียและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณาหรือดำเนินการด้วย และที่สำคัญต้องมีมาตรการดูแลหรือเยียวยาด้วยวิธีการที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบอาชีพประมงที่ต้องหยุดหรือเปลี่ยนอาชีพไป ซึ่งจากการศึกษาพบว่า มีเพียงมาตรการรับซื้อเรือหรือเครื่องมือการทำประมงจากชาวประมงเท่านั้นที่ยังไม่เพียงพอ นอกจากนี้ในด้านระหว่างประเทศ ประเทศไทยก็ควรแสดงบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลในระดับภูมิภาคด้วย เช่น การจัดทำความตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน เพื่อผลักดันให้การต่อต้านการประมง IUU เป็นวาระสำคัญในภูมิภาคอาเซียน เพื่อป้องกันยับยั้งและจัดการทำประมง IUU ในภูมิภาค และผลักดันให้มีการจัดทำนโยบายร่วมด้านการประมงในอาเซียน เพื่อส่งเสริมการทำประมงอย่างยั่งยืน เพื่อความมั่นคงทางอาหารและการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล

5.2.2 ปัญหาด้านมาตรการทางกฎหมาย

5.2.2.1 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ยังกำหนดมาตรการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับมาตรการจัดการทำประมงแบบ IUU ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวให้มีบทบัญญัติรองรับกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศภาคีในการแลกเปลี่ยนและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับมาตรการจัดการทำประมงแบบ IUU เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับเรือประมง การทำการประมง ผลการตรวจสอบการประมงแบบ IUU และข้อมูลอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศภาคีที่จะนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการทำการประมงแบบ IUU ในประเทศของตนได้ รวมถึงการร่วมแลกเปลี่ยนรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากรร่วมกับประเทศภาคีอื่นๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่า มีบางประเทศที่นำมาตรการดังกล่าวไปบัญญัติเป็นกฎหมายภายในของตน เช่น ประเทศแคนาดา⁴

⁴ An Act to amend the Coastal Fisheries Protection Act (Assented to 18th June, 2015)

5.2.2.2 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ไม่มีมาตรการส่งเสริมเกี่ยวกับบทบาทของประเทศไทยในฐานะรัฐเจ้าของธง ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐไทยที่จะต้องร้องขอให้รัฐชายฝั่งทำการตรวจสอบเรือประมงที่ชักธงของประเทศไทย ซึ่งมีพยานหลักฐานเชื่อได้ว่าการทำการประมงแบบ IUU โดยเฉพาะในอนาคตรุนแรงขึ้น หากประเทศไทยเริ่มมีการอนุญาตและปล่อยเรือที่ชักธงไทยไปทำการประมงนอกน่านน้ำหรือในพื้นที่องค์กรใดๆ ประเทศไทยก็ควรอย่างยิ่งที่จะนำ

INFORMATION

16.4 The Minister may disclose to a foreign fishing vessel's flag state, to the state of nationality of the foreign fishing vessel's master or to a coastal state, fisheries management organization, organization of states or international organization information that relates to any of the following:

- (a) a refusal to authorize the foreign fishing vessel to enter Canadian fisheries waters;
- (b) a suspension, amendment or cancellation of an authorization granted to the foreign fishing vessel;
- (c) a change to a decision referred to in paragraph (a) or (b);
- (d) the outcome of any proceeding relating to a decision referred to in any of paragraphs (a) to (c);
- (e) an inspection report in respect of the foreign fishing vessel;
- (f) an enforcement action taken by a protection officer in respect of the foreign fishing vessel.

16.5 The Minister may disclose to a party to the Port State Measures Agreement, coastal state, fisheries management organization or international organization information relating to any measure that is taken under the Fisheries Act in respect of a Canadian fishing vessel in response to a measure that is taken, in respect of that vessel, by another state under the Port State Measures Agreement .

16.6 For a purpose related to verifying compliance with this Act, the Minister may disclose to the Canada Border Services Agency information relating to the importation of any fish or marine plant.

มาตรการว่าด้วยบทบาทของรัฐเจ้าของธงตามความตกลงฯ มากำหนดเป็นข้อบังคับหรือกฎหมาย กำหนดอำนาจหน้าที่ในการร้องขอให้รัฐชายฝั่งทำการตรวจสอบเรือประมงที่ชักธงของรัฐไทย ซึ่งมี พยานหลักฐานเชื่อได้ว่าการทำการประมงแบบ IUU ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าประเด็นเป็นเรื่องสำคัญมาก เนื่องจากเป็นหน้าตาของประเทศ เป็นการรักษาภาพลักษณ์ของประเทศ หากมีกรณีดังกล่าวประเทศไทยในฐานะรัฐเจ้าของธงควรออกมาแสดงบทบาทความรับผิดชอบด้วยการร้องขอให้รัฐชายฝั่งอื่นทำการตรวจสอบเรือที่ชักธงตน จะเป็นการดีกว่าที่จะรอให้ประเทศหรือองค์กรบุคคลที่สามารถออกมาแจ้งข้อมูลหรือแจ้งร้องขอให้มีการตรวจสอบตามมาตรการดังกล่าว จึงเห็นว่า ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 โดยเพิ่มเติม บทบัญญัติที่กำหนดหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือ “ผู้ตรวจสอบ” ในการร้องขอให้ประเทศอื่นดำเนินการตรวจสอบเรือที่ชักธงของประเทศไทย กรณีที่มีพยานหลักฐานน่าเชื่อว่าเรือดังกล่าวทำการประมงผิดกฎหมายหรือเกี่ยวข้องกับการทำประมงผิดกฎหมายนอกน่านน้ำไทย และกำหนดต่อไปว่า เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวแล้วจะต้องดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีเต็มรูปแบบตามกฎหมายภายในต่อไป โดยในเรื่องขั้นตอนการยื่นคำร้องนั้น อาจกำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา ซึ่งกำหนดให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ประสานงานกลาง

5.2.2.3 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ไม่มีบทบัญญัติว่าด้วย “ผู้ตรวจสอบ” ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการตรวจสอบการทำการประมงแบบ IUU ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับ “ผู้ตรวจสอบ” ทั้งบทนิยามความหมาย อำนาจหน้าที่และคุณสมบัติ และควรออกกฎหมายลำดับรองว่าด้วย ผู้ตรวจสอบ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบ ขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบ การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ และหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบเป็นการเฉพาะ

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความในหนังสือ

- จกกลณี แซ่มช้าง. การปรับตัวของประเทศไทยตามความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม. กรุงเทพมหานคร : กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2558.
- ศรัณย์ เพ็ชรพิรุณ. สมุทรภรณ์ (Marine affairs). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549.
- วิมล จันทโรทัย. ปัญหาการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และควบคุมของโลกและผลกระทบต่อประมงของไทย. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มอำนวยการและประสานงานวิชาการ กรมประมง, 2547.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กรมประมง. “ข่าวกรมประมง”.
https://www.thaituna.org/home/download/activity/IUU_fishing.pdf, 12 มีนาคม 2560.
- กรมประมง. หนังสือสถิติการประมงแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2554-2558.
https://www.fisheries.go.th/strategy-stat/themeWeb/books/2559/1/yearbook_2559.pdf, 20 สิงหาคม 2561.
- ฐานข้อมูลความรู้ทางทะเลแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. <http://www.mkh.in.th/index.php/2010-03-22-18-03-43/2010-03-25-08-38-55>, 7 พฤศจิกายน 2560.
- บัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์ และ นนท นุชหมอน. เอกสารการศึกษาการประชุม Rio+20 : จาก “การพัฒนาที่ยั่งยืน” สู่กระแส “เศรษฐกิจสีเขียว”. สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม.
http://www.stou.ac.th/Foreign/Upload/เอกสารประกอบการอภิปราย_ดร.บัณฑิต%20เศรษฐศิริโรตม์.pdf, 1 กันยายน 2561.
- พวงทอง อ่อนอุระ. “แผนปฏิบัติการสากลในการจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (International Plan of Action to Prevent, Deter and

Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (IPOA-IUU) 2550”.

https://www.moac.go.th/law_agri-files-401091791792, 1 กันยายน 2561.

อิสระ ชาญราชกิจ และคณะ. “การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) 2550”. http://map.seafdec.org/downloads/pdf/IUU_thai.pdf, 7 สิงหาคม 2560.

อรนุช แสงจารีก. “ปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้

การควบคุม : โอกาสในการปฏิรูปภาคการประมงไทย”.

<https://thaipublica.org/2016/01/iuu-reform-opportunities-2/>, 4 มีนาคม 2560.

“Over Fishing เรือล้นทะเล สัตว์น้ำขนาดเล็กสูญ 3 แสนตัน/ปี – อัดงบ 2,000 ล้านบาท EU ปลดใบเหลือง”. <http://thaipublica.org/2016/03/over-fishing-7-3-2559/>, 5 กุมภาพันธ์ 2560.

ELECTRONIC MEDIA

The Food and Agriculture Organization (FAO). “Illegal, unreported and unregulated fishing 2016”. <http://www.fao.org/3/a-i6069e.pdf>, 29 สิงหาคม 2561.

The Food and Agriculture Organization (FAO). “Status of Port State Measures Agreement 2018”. http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/legal/docs/037s-e.pdf, 21 ธันวาคม 2561.

ภาคผนวก ก

AGREEMENT ON PORT STATE MEASURES TO PREVENT, DETER AND
ELIMINATE ILLEGAL, UNREPORTED AND UNREGULATED FISHING¹

PREAMBLE

The Parties to this Agreement,

Deeply concerned about the continuation of illegal, unreported and unregulated fishing and its detrimental effect upon fish stocks, marine ecosystems and the livelihoods of legitimate fishers, and the increasing need for food security on a global basis,

Conscious of the role of the port State in the adoption of effective measures to promote the sustainable use and the long-term conservation of living marine resources,

Recognizing that measures to combat illegal, unreported and unregulated fishing should build on the primary responsibility of flag States and use all available jurisdiction in accordance with international law, including port State measures, coastal State measures, market related measures and measures to ensure that nationals do not support or engage in illegal, unreported and unregulated fishing,

Recognizing that port State measures provide a powerful and cost-effective means of preventing, deterring and eliminating illegal, unreported and unregulated fishing,

Aware of the need for increasing coordination at the regional and interregional levels to combat illegal, unreported and unregulated fishing through port State measures,

¹ สืบค้นเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2561, จาก <http://www.fao.org/3/a-i5469t.pdf>.

Acknowledging the rapidly developing communications technology, databases, networks and global records that support port State measures,

Recognizing the need for assistance to developing countries to adopt and implement port State measures,

Taking note of the calls by the international community through the United Nations System, including the United Nations General Assembly and the Committee on Fisheries of the Food and Agriculture Organization of the United Nations, hereinafter referred to as 'FAO', for a binding international instrument on minimum standards for port State measures, based on the 2001 FAO International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing and the 2005 FAO Model Scheme on Port State Measures to Combat Illegal, Unreported and Unregulated Fishing,

Bearing in mind that, in the exercise of their sovereignty over ports located in their territory, States may adopt more stringent measures, in accordance with international law,

Recalling the relevant provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982, hereinafter referred to as the 'Convention',

Recalling the Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks of 4 December 1995, the Agreement to Promote Compliance with International Conservation and Management Measures by Fishing Vessels on the High Seas of 24 November 1993 and the 1995 FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries,

Recognizing the need to conclude an international agreement within the framework of FAO, under Article XIV of the FAO Constitution,

Have agreed as follows:

PART 1

GENERAL PROVISIONS

Article 1

Use of terms

For the purposes of this Agreement:

- (a) “conservation and management measures” means measures to conserve and manage living marine resources that are adopted and applied consistently with the relevant rules of international law including those reflected in the Convention;
- (b) “fish” means all species of living marine resources, whether processed or not;
- (c) “fishing” means searching for, attracting, locating, catching, taking or harvesting fish or any activity which can reasonably be expected to result in the attracting, locating, catching, taking or harvesting of fish;
- (d) “fishing related activities” means any operation in support of, or in preparation for, fishing, including the landing, packaging, processing, transshipping or transporting of fish that have not been previously landed at a port, as well as the provisioning of personnel, fuel, gear and other supplies at sea;
- (e) “illegal, unreported and unregulated fishing” refers to the activities set out in paragraph 3 of the 2001 FAO International Plan of Action to Prevent, Deter and

Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing, hereinafter referred to as ‘IUU fishing’;

(f) “Party” means a State or regional economic integration organization that has consented to be bound by this Agreement and for which this Agreement is in force;

(g) “port” includes offshore terminals and other installations for landing, transshipping, packaging, processing, refuelling or resupplying;

(h) “regional economic integration organization” means a regional economic integration organization to which its member States have transferred competence over matters covered by this Agreement, including the authority to make decisions binding on its member States in respect of those matters;

(i) “regional fisheries management organization” means an intergovernmental fisheries organization or arrangement, as appropriate, that has the competence to establish conservation and management measures; and

(j) “vessel” means any vessel, ship of another type or boat used for, equipped to be used for, or intended to be used for, fishing or fishing related activities.

Article 2

Objective

The objective of this Agreement is to prevent, deter and eliminate IUU fishing through the implementation of effective port State measures, and thereby to ensure the long-term conservation and sustainable use of living marine resources and marine ecosystems.

Article 3

Application

1. Each Party shall, in its capacity as a port State, apply this Agreement in respect of vessels not entitled to fly its flag that are seeking entry to its ports or are in one of its ports, except for:

- (a) vessels of a neighbouring State that are engaged in artisanal fishing for subsistence, provided that the port State and the flag State cooperate to ensure that such vessels do not engage in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing ; and
- (b) container vessels that are not carrying fish or, if carrying fish, only fish that have been previously landed, provided that there are no clear grounds for suspecting that such vessels have engaged in fishing related activities in support of IUU fishing.

2. A Party may, in its capacity as a port State, decide not to apply this Agreement to vessels chartered by its nationals exclusively for fishing in areas under its national jurisdiction and operating under its authority therein. Such vessels shall be subject to measures by the Party which are as effective as measures applied in relation to vessels entitled to fly its flag.

3. This Agreement shall apply to fishing conducted in marine areas that is illegal, unreported or unregulated, as defined in Article 1(e) of this Agreement, and to fishing related activities in support of such fishing.

4. This Agreement shall be applied in a fair, transparent and nondiscriminatory manner, consistent with international law.

5. As this Agreement is global in scope and applies to all ports, the Parties shall encourage all other entities to apply measures consistent with its provisions. Those that may not otherwise become Parties to this Agreement may express their commitment to act consistently with its provisions.

Article 4

Relationship with international law and other international Instruments

1. Nothing in this Agreement shall prejudice the rights, jurisdiction and duties of Parties under international law. In particular, nothing in this Agreement shall be construed to affect:

- (a) the sovereignty of Parties over their internal, archipelagic and territorial waters or their sovereign rights over their continental shelf and in their exclusive economic zones;
- (b) the exercise by Parties of their sovereignty over ports in their territory in accordance with international law, including their right to deny entry thereto as well as to adopt more stringent port State measures than those provided for in this Agreement, including such measures adopted pursuant to a decision of a regional fisheries management organization.

2. In applying this Agreement, a Party does not thereby become bound by measures or decisions of, or recognize, any regional fisheries management organization of which it is not a member.

3. In no case is a Party obliged under this Agreement to give effect to measures or decisions of a regional fisheries management organization if those measures or decisions have not been adopted in conformity with international law.

4. This Agreement shall be interpreted and applied in conformity with international law taking into account applicable international rules and standards, including those established through the International Maritime Organization, as well as other international instruments.

5. Parties shall fulfil in good faith the obligations assumed pursuant to this Agreement and shall exercise the rights recognized herein in a manner that would not constitute an abuse of right.

Article 5

Integration and coordination at the national level

Each Party shall, to the greatest extent possible:

- (a) integrate or coordinate fisheries related port State measures with the broader system of port State controls;
- (b) integrate port State measures with other measures to prevent, deter and eliminate IUU fishing and fishing related activities in support of such fishing, taking into account as appropriate the 2001 FAO International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing; and
- (c) take measures to exchange information among relevant national agencies and to coordinate the activities of such agencies in the implementation of this Agreement.

Article 6

Cooperation and exchange of information

1. In order to promote the effective implementation of this Agreement and with due regard to appropriate confidentiality requirements, Parties shall cooperate and exchange information with relevant States, FAO, other international organizations and regional fisheries management organizations, including on the measures adopted by such regional fisheries management organizations in relation to the objective of this Agreement.
2. Each Party shall, to the greatest extent possible, take measures in support of conservation and management measures adopted by other States and other relevant international organizations.
3. Parties shall cooperate, at the subregional, regional and global levels, in the effective implementation of this Agreement including, where appropriate, through FAO or regional fisheries management organizations and arrangements.

PART 2

ENTRY INTO PORT

Article 7

Designation of ports

1. Each Party shall designate and publicize the ports to which vessels may request entry pursuant to this Agreement. Each Party shall provide a list of its designated ports to FAO, which shall give it due publicity.
2. Each Party shall, to the greatest extent possible, ensure that every port designated and publicized in accordance with paragraph 1 of this Article has sufficient capacity to conduct inspections pursuant to this Agreement.

Article 8

Advance request for port entry

1. Each Party shall require, as a minimum standard, the information requested in Annex A to be provided before granting entry to a vessel to its port.
2. Each Party shall require the information referred to in paragraph 1 of this Article to be provided sufficiently in advance to allow adequate time for the port State to examine such information.

Article 9

Port entry, authorization or denial

1. After receiving the relevant information required pursuant to Article 8, as well as such other information as it may require to determine whether the vessel requesting entry into its port has engaged in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing, each Party shall decide whether to authorize or deny the entry of the vessel into its port and shall communicate this decision to the vessel or to its representative.
2. In the case of authorization of entry, the master of the vessel or the vessel's representative shall be required to present the authorization for entry to the competent authorities of the Party upon the vessel's arrival at port.
3. In the case of denial of entry, each Party shall communicate its decision taken pursuant to paragraph 1 of this Article to the flag State of the vessel and, as appropriate and to the extent possible, relevant coastal States, regional fisheries management organizations and other international organizations.

4. Without prejudice to paragraph 1 of this Article, when a Party has sufficient proof that a vessel seeking entry into its port has engaged in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing, in particular the inclusion of a vessel on a list of vessels having engaged in such fishing or fishing related activities adopted by a relevant regional fisheries management organization in accordance with the rules and procedures of such organization and in conformity with international law, the Party shall deny that vessel entry into its ports, taking into due account paragraphs 2 and 3 of Article 4.

5. Notwithstanding paragraphs 3 and 4 of this Article, a Party may allow entry into its ports of a vessel referred to in those paragraphs exclusively for the purpose of inspecting it and taking other appropriate actions in conformity with international law which are at least as effective as denial of port entry in preventing, deterring and eliminating IUU fishing and fishing related activities in support of such fishing.

6. Where a vessel referred to in paragraph 4 or 5 of this Article is in port for any reason, a Party shall deny such vessel the use of its ports for landing, transshipping, packaging, and processing of fish and for other port services including, *inter alia*, refuelling and resupplying, maintenance and drydocking. Paragraphs 2 and 3 of Article 11 apply *mutatis mutandis* in such cases. Denial of such use of ports shall be in conformity with international law.

Article 10

Force majeure or distress

Nothing in this Agreement affects the entry of vessels to port in accordance with international law for reasons of force majeure or distress, or prevents a port State from permitting entry into port to a vessel exclusively for the purpose of rendering assistance to persons, ships or aircraft in danger or distress.

PART 3
USE OF PORTS
Article 11
Use of ports

1. Where a vessel has entered one of its ports, a Party shall deny, pursuant to its laws and regulations and consistent with international law, including this Agreement, that vessel the use of the port for landing, transshipping, packaging and processing of fish that have not been previously landed and for other port services, including, *inter alia*, refuelling and resupplying, maintenance and drydocking, if:

- (a) the Party finds that the vessel does not have a valid and applicable authorization to engage in fishing or fishing related activities required by its flag State;
- (b) the Party finds that the vessel does not have a valid and applicable authorization to engage in fishing or fishing related activities required by a coastal State in respect of areas under the national jurisdiction of that State;
- (c) the Party receives clear evidence that the fish on board was taken in contravention of applicable requirements of a coastal State in respect of areas under the national jurisdiction of that State;
- (d) the flag State does not confirm within a reasonable period of time, on the request of the port State, that the fish on board was taken in accordance with applicable requirements of a relevant regional fisheries management organization taking into due account paragraphs 2 and 3 of Article 4; or

- (e) the Party has reasonable grounds to believe that the vessel was otherwise engaged in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing, including in support of a vessel referred to in paragraph 4 of Article 9, unless the vessel can establish:
 - (i) that it was acting in a manner consistent with relevant conservation and management measures; or
 - (ii) in the case of provision of personnel, fuel, gear and other supplies at sea, that the vessel that was provisioned was not, at the time of provisioning, a vessel referred to in paragraph 4 of Article 9.
2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, a Party shall not deny a vessel referred to in that paragraph the use of port services:
- (a) essential to the safety or health of the crew or the safety of the vessel, provided these needs are duly proven, or
 - (b) where appropriate, for the scrapping of the vessel.
3. Where a Party has denied the use of its port in accordance with this Article, it shall promptly notify the flag State and, as appropriate, relevant coastal States, regional fisheries management organizations and other relevant international organizations of its decision.
4. A Party shall withdraw its denial of the use of its port pursuant to paragraph 1 of this Article in respect of a vessel only if there is sufficient proof that the grounds on which use was denied were inadequate or erroneous or that such grounds no longer apply.

5. Where a Party has withdrawn its denial pursuant to paragraph 4 of this Article, it shall promptly notify those to whom a notification was issued pursuant to paragraph 3 of this Article.

PART 4

INSPECTIONS AND FOLLOW-UP ACTIONS

Article 12

Levels and priorities for inspection

1. Each Party shall inspect the number of vessels in its ports required to reach an annual level of inspections sufficient to achieve the objective of this Agreement.
2. Parties shall seek to agree on the minimum levels for inspection of vessels through, as appropriate, regional fisheries management organizations, FAO or otherwise.
3. In determining which vessels to inspect, a Party shall give priority to:
 - (a) vessels that have been denied entry or use of a port in accordance with this Agreement;
 - (b) requests from other relevant Parties, States or regional fisheries management organizations that particular vessels be inspected, particularly where such requests are supported by evidence of IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing by the vessel in question; and
 - (c) other vessels for which there are clear grounds for suspecting that they have engaged in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing.

Article 13

Conduct of inspections

1. Each Party shall ensure that its inspectors carry out the functions set forth in Annex B as a minimum standard.
2. Each Party shall, in carrying out inspections in its ports:
 - (a) ensure that inspections are carried out by properly qualified inspectors authorized for that purpose, having regard in particular to Article 17;
 - (b) ensure that, prior to an inspection, inspectors are required to present to the master of the vessel an appropriate document identifying the inspectors as such;
 - (c) ensure that inspectors examine all relevant areas of the vessel, the fish on board, the nets and any other gear, equipment, and any document or record on board that is relevant to verifying compliance with relevant conservation and management measures;
 - (d) require the master of the vessel to give inspectors all necessary assistance and information, and to present relevant material and documents as may be required, or certified copies thereof;
 - (e) in case of appropriate arrangements with the flag State of the vessel, invite that State to participate in the inspection;
 - (f) make all possible efforts to avoid unduly delaying the vessel to minimize interference and inconvenience, including any unnecessary

presence of inspectors on board, and to avoid action that would adversely affect the quality of the fish on board;

- (g) make all possible efforts to facilitate communication with the master or senior crew members of the vessel, including where possible and where needed that the inspector is accompanied by an interpreter;
- (h) ensure that inspections are conducted in a fair, transparent and non-discriminatory manner and would not constitute harassment of any vessel; and
- (i) not interfere with the master's ability, in conformity with international law, to communicate with the authorities of the flag State.

Article 14

Results of inspections

Each Party shall, as a minimum standard, include the information set out in Annex C in the written report of the results of each inspection.

Article 15

Transmittal of inspection results

Each Party shall transmit the results of each inspection to the flag State of the inspected vessel and, as appropriate, to:

- (a) relevant Parties and States, including:

- (i) those States for which there is evidence through inspection that the vessel has engaged in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing within waters under their national jurisdiction; and
 - (ii) the State of which the vessel's master is a national;
- (b) relevant regional fisheries management organizations; and
- (c) FAO and other relevant international organizations.

Article 16

Electronic exchange of information

1. To facilitate implementation of this Agreement, each Party shall, where possible, establish a communication mechanism that allows for direct electronic exchange of information, with due regard to appropriate confidentiality requirements.
2. To the extent possible and with due regard to appropriate confidentiality requirements, Parties should cooperate to establish an information-sharing mechanism, preferably coordinated by FAO, in conjunction with other relevant multilateral and intergovernmental initiatives, and to facilitate the exchange of information with existing databases relevant to this Agreement.
3. Each Party shall designate an authority that shall act as a contact point for the exchange of information under this Agreement. Each Party shall notify the pertinent designation to FAO.
4. Each Party shall handle information to be transmitted through any mechanism established under paragraph 1 of this Article consistent with Annex D.

5. FAO shall request relevant regional fisheries management organizations to provide information concerning the measures or decisions they have adopted and implemented which relate to this Agreement for their integration, to the extent possible and taking due account of the appropriate confidentiality requirements, into the information-sharing mechanism referred to in paragraph 2 of this Article.

Article 17

Training of inspectors

Each Party shall ensure that its inspectors are properly trained taking into account the guidelines for the training of inspectors in Annex E. Parties shall seek to cooperate in this regard.

Article 18

Port State actions following inspection

1. Where, following an inspection, there are clear grounds for believing that a vessel has engaged in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing, the inspecting Party shall:

- (a) promptly notify the flag State and, as appropriate, relevant coastal States, regional fisheries management organizations and other international organizations, and the State of which the vessel's master is a national of its findings; and
- (b) deny the vessel the use of its port for landing, transshipping, packaging and processing of fish that have not been previously landed and for other port services, including, *inter alia*, refuelling and resupplying, maintenance and drydocking, if these actions have not already been taken in respect of the vessel, in a manner consistent with this Agreement, including Article 4.

2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, a Party shall not deny a vessel referred to in that paragraph the use of port services essential for the safety or health of the crew or the safety of the vessel.

3. Nothing in this Agreement prevents a Party from taking measures that are in conformity with international law in addition to those specified in paragraphs 1 and 2 of this Article, including such measures as the flag State of the vessel has expressly requested or to which it has consented.

Article 19

Information on recourse in the port State

1. A Party shall maintain the relevant information available to the public and provide such information, upon written request, to the owner, operator, master or representative of a vessel with regard to any recourse established in accordance with its national laws and regulations concerning port State measures taken by that Party pursuant to Articles 9, 11, 13 or 18, including information pertaining to the public services or judicial institutions available for this purpose, as well as information on whether there is any right to seek compensation in accordance with its national laws and regulations in the event of any loss or damage suffered as a consequence of any alleged unlawful action by the Party.

2. The Party shall inform the flag State, the owner, operator, master or representative, as appropriate, of the outcome of any such recourse. Where other Parties, States or international organizations have been informed of the prior decision pursuant to Articles 9, 11, 13 or 18, the Party shall inform them of any change in its decision.

PART 5
ROLE OF FLAG STATES
Article 20
Role of flag States

1. Each Party shall require the vessels entitled to fly its flag to cooperate with the port State in inspections carried out pursuant to this Agreement.
2. When a Party has clear grounds to believe that a vessel entitled to fly its flag has engaged in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing and is seeking entry to or is in the port of another State, it shall, as appropriate, request that State to inspect the vessel or to take other measures consistent with this Agreement.
3. Each Party shall encourage vessels entitled to fly its flag to land, transship, package and process fish, and use other port services, in ports of States that are acting in accordance with, or in a manner consistent with this Agreement. Parties are encouraged to develop, including through regional fisheries management organizations and FAO, fair, transparent and nondiscriminatory procedures for identifying any State that may not be acting in accordance with, or in a manner consistent with, this Agreement.
4. Where, following port State inspection, a flag State Party receives an inspection report indicating that there are clear grounds to believe that a vessel entitled to fly its flag has engaged in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing, it shall immediately and fully investigate the matter and shall, upon sufficient evidence, take enforcement action without delay in accordance with its laws and regulations.

5. Each Party shall, in its capacity as a flag State, report to other Parties, relevant port States and, as appropriate, other relevant States, regional fisheries management organizations and FAO on actions it has taken in respect of vessels entitled to fly its flag that, as a result of port State measures taken pursuant to this Agreement, have been determined to have engaged in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing.

6. Each Party shall ensure that measures applied to vessels entitled to fly its flag are at least as effective in preventing, deterring, and eliminating IUU fishing and fishing related activities in support of such fishing as measures applied to vessels referred to in paragraph 1 of Article 3.

PART 6

REQUIREMENTS OF DEVELOPING STATES

Article 21

Requirements of developing States

1. Parties shall give full recognition to the special requirements of developing States Parties in relation to the implementation of port State measures consistent with this Agreement. To this end, Parties shall, either directly or through FAO, other specialized agencies of the United Nations or other appropriate international organizations and bodies, including regional fisheries management organizations, provide assistance to developing States Parties in order to, *inter alia*:

- (a) enhance their ability, in particular the least-developed among them and small island developing States, to develop a legal basis and capacity for the implementation of effective port State measures;

- (b) facilitate their participation in any international organizations that promote the effective development and implementation of port State measures; and
- (c) facilitate technical assistance to strengthen the development and implementation of port State measures by them, in coordination with relevant international mechanisms.

2. Parties shall give due regard to the special requirements of developing port States Parties, in particular the least-developed among them and small island developing States, to ensure that a disproportionate burden resulting from the implementation of this Agreement is not transferred directly or indirectly to them. In cases where the transfer of a disproportionate burden has been demonstrated, Parties shall cooperate to facilitate the implementation by the relevant developing States Parties of specific obligations under this Agreement.

3. Parties shall, either directly or through FAO, assess the special requirements of developing States Parties concerning the implementation of this Agreement.

4. Parties shall cooperate to establish appropriate funding mechanisms to assist developing States in the implementation of this Agreement. These mechanisms shall, *inter alia*, be directed specifically towards:

- (a) developing national and international port State measures;
- (b) developing and enhancing capacity, including for monitoring, control and surveillance and for training at the national and regional levels of port managers, inspectors, and enforcement and legal personnel;

- (c) monitoring, control, surveillance and compliance activities relevant to port State measures, including access to technology and equipment; and
- (d) assisting developing States Parties with the costs involved in any proceedings for the settlement of disputes that result from actions they have taken pursuant to this Agreement.

5. Cooperation with and among developing States Parties for the purposes set out in this Article may include the provision of technical and financial assistance through bilateral, multilateral and regional channels, including South-South cooperation.

6. Parties shall establish an ad hoc working group to periodically report and make recommendations to the Parties on the establishment of funding mechanisms including a scheme for contributions, identification and mobilization of funds, the development of criteria and procedures to guide implementation, and progress in the implementation of the funding mechanisms. In addition to the considerations provided in this Article, the ad hoc working group shall take into account, *inter alia*:

- (a) the assessment of the needs of developing States Parties, in particular the least-developed among them and small island developing States;
- (b) the availability and timely disbursement of funds;
- (c) transparency of decision-making and management processes concerning fundraising and allocations; and

- (d) accountability of the recipient developing States Parties in the agreed use of funds. Parties shall take into account the reports and any recommendations of the ad hoc working group and take appropriate action.

PART 7

DISPUTE SETTLEMENT

Article 22

Peaceful settlement of disputes

1. Any Party may seek consultations with any other Party or Parties on any dispute with regard to the interpretation or application of the provisions of this Agreement with a view to reaching a mutually satisfactory solution as soon as possible.
2. In the event that the dispute is not resolved through these consultations within a reasonable period of time, the Parties in question shall consult among themselves as soon as possible with a view to having the dispute settled by negotiation, inquiry, mediation, conciliation, arbitration, judicial settlement or other peaceful means of their own choice.
3. Any dispute of this character not so resolved shall, with the consent of all Parties to the dispute, be referred for settlement to the International Court of Justice, to the International Tribunal for the Law of the Sea or to arbitration. In the case of failure to reach agreement on referral to the International Court of Justice, to the International Tribunal for the Law of the Sea or to arbitration, the Parties shall continue to consult and cooperate with a view to reaching settlement of the dispute in accordance with the rules of international law relating to the conservation of living marine resources.

PART 8**NON-PARTIES****Article 23****Non-Parties to this Agreement**

1. Parties shall encourage non-Parties to this Agreement to become Parties thereto and/or to adopt laws and regulations and implement measures consistent with its provisions.
2. Parties shall take fair, non-discriminatory and transparent measures consistent with this Agreement and other applicable international law to deter the activities of non-Parties which undermine the effective implementation of this Agreement.

PART 9**MONITORING, REVIEW AND ASSESSMENT****Article 24****Monitoring, review and assessment**

1. Parties shall, within the framework of FAO and its relevant bodies, ensure the regular and systematic monitoring and review of the implementation of this Agreement as well as the assessment of progress made towards achieving its objective.
2. Four years after the entry into force of this Agreement, FAO shall convene a meeting of the Parties to review and assess the effectiveness of this Agreement in achieving its objective. The Parties shall decide on further such meetings as necessary.

PART 10
FINAL PROVISIONS

Article 25

Signature

This Agreement shall be open for signature at FAO from the Twenty-second day of November 2009 until the Twenty-first day of November 2010 by all States and regional economic integration organizations.

Article 26

Ratification, acceptance or approval

1. This Agreement shall be subject to ratification, acceptance or approval by the signatories.
2. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Depositary.

Article 27

Accession

1. After the period in which this Agreement is open for signature, it shall be open for accession by any State or regional economic integration organization.
2. Instruments of accession shall be deposited with the Depositary.

Article 28

Participation by Regional Economic Integration Organizations

1. In cases where a regional economic integration organization that is an international organization referred to in Annex IX, Article 1, of the Convention does not have competence over all the matters governed by this Agreement, Annex IX to the Convention shall apply *mutatis mutandis* to participation by such regional economic integration organization in this Agreement, except that the following provisions of that Annex shall not apply:

- (a) Article 2, first sentence; and
- (b) Article 3, paragraph 1.

2. In cases where a regional economic integration organization that is an international organization referred to in Annex IX, Article 1, of the Convention has competence over all the matters governed by this Agreement, the following provisions shall apply to participation by the regional economic integration organization in this Agreement:

- (a) at the time of signature or accession, such organization shall make a declaration stating:
 - (i) that it has competence over all the matters governed by this Agreement;
 - (ii) that, for this reason, its member States shall not become States Parties, except in respect of their territories for which the organization has no responsibility; and
 - (iii) that it accepts the rights and obligations of States under this Agreement;

- (b) participation of such an organization shall in no case confer any rights under this Agreement on member States of the organization;
- (c) in the event of a conflict between the obligations of such organization under this Agreement and its obligations under the Agreement establishing the organization or any acts relating to it, the obligations under this Agreement shall prevail.

Article 29

Entry into force

1. This Agreement shall enter into force thirty days after the date of deposit with the Depositary of the twenty-fifth instrument of ratification, acceptance, approval or accession in accordance with Article 26 or 27.
2. For each signatory which ratifies, accepts or approves this Agreement after its entry into force, this Agreement shall enter into force thirty days after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.
3. For each State or regional economic integration organization which accedes to this Agreement after its entry into force, this Agreement shall enter into force thirty days after the date of the deposit of its instrument of accession.
4. For the purposes of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by its Member States.

Article 30

Reservations and exceptions

No reservations or exceptions may be made to this Agreement.

Article 31

Declarations and statements

Article 30 does not preclude a State or regional economic integration organization, when signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Agreement, from making a declaration or statement, however phrased or named, with a view to, *inter alia*, the harmonization of its laws and regulations with the provisions of this Agreement, provided that such declaration or statement does not purport to exclude or to modify the legal effect of the provisions of this Agreement in their application to that State or regional economic integration organization.

Article 32

Provisional application

1. This Agreement shall be applied provisionally by States or regional economic integration organizations which consent to its provisional application by so notifying the Depositary in writing. Such provisional application shall become effective from the date of receipt of the notification.
2. Provisional application by a State or regional economic integration organization shall terminate upon the entry into force of this Agreement for that State or regional economic integration organization or upon notification by that State or regional economic integration organization to the Depositary in writing of its intention to terminate provisional application.

Article 33

Amendments

1. Any Party may propose amendments to this Agreement after the expiry of a period of two years from the date of entry into force of this Agreement.
2. Any proposed amendment to this Agreement shall be transmitted by written communication to the Depositary along with a request for the convening of a meeting of the Parties to consider it. The Depositary shall circulate to all Parties such communication as well as all replies to the request received from Parties. Unless within six months from the date of circulation of the communication one half of the Parties object to the request, the Depositary shall convene a meeting of the Parties to consider the proposed amendment.
3. Subject to Article 34, any amendment to this Agreement shall only be adopted by consensus of the Parties present at the meeting at which it is proposed for adoption.
4. Subject to Article 34, any amendment adopted by the meeting of the Parties shall come into force among the Parties having ratified, accepted or approved it on the ninetieth day after the deposit of instruments of ratification, acceptance or approval by two-thirds of the Parties to this Agreement based on the number of Parties on the date of adoption of the amendment. Thereafter the amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendment.
5. For the purposes of this Article, an instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by its Member States.

Article 34

Annexes

1. The Annexes form an integral part of this Agreement and a reference to this Agreement shall constitute a reference to the Annexes.

2. An amendment to an Annex to this Agreement may be adopted by two-thirds of the Parties to this Agreement present at a meeting where the proposed amendment to the Annex is considered. Every effort shall however be made to reach agreement on any amendment to an Annex by way of consensus. An amendment to an Annex shall be incorporated in this Agreement and enter into force for those Parties that have expressed their acceptance from the date on which the Depositary receives notification of acceptance from one-third of the Parties to this Agreement, based on the number of Parties on the date of adoption of the amendment. The amendment shall thereafter enter into force for each remaining Party upon receipt by the Depositary of its acceptance.

Article 35

Withdrawal

Any Party may withdraw from this Agreement at any time after the expiry of one year from the date upon which the Agreement entered into force with respect to that Party, by giving written notice of such withdrawal to the Depositary. Withdrawal shall become effective one year after receipt of the notice of withdrawal by the Depositary.

Article 36

The Depositary

The Director-General of FAO shall be the Depositary of this Agreement. The Depositary shall:

- (a) transmit certified copies of this Agreement to each signatory and Party;
- (b) register this Agreement, upon its entry into force, with the Secretariat of the United Nations in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations;
- (c) promptly inform each signatory and Party to this Agreement of all:
 - (i) signatures and instruments of ratification, acceptance, approval and accession deposited under Articles 25, 26 and 27;
 - (ii) the date of entry into force of this Agreement in accordance with Article 29;
 - (iii) proposals for amendment to this Agreement and their adoption and entry into force in accordance with Article 33;
 - (iv) proposals for amendment to the Annexes and their adoption and entry into force in accordance with Article 34; and
 - (v) withdrawals from this Agreement in accordance with Article 35.

Article 37

Authentic texts

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of this Agreement are equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized, have signed this Agreement.

DONE in Rome on this Twenty-second day of November, 2009.

ANNEX A

Information to be provided in advance by vessels requesting port entry

1. Intended port of call																					
2. Port State																					
3. Estimated date and time of arrival																					
4. Purpose(s)																					
5. Port and date of last port call																					
6. Name of the vessel																					
7. Flag State																					
8. Type of vessel																					
9. International Radio Call Sign																					
10. Vessel contact information																					
11. Vessel owner(s)																					
12. Certificate of registry ID																					
13. IMO ship ID, if available																					
14. External ID, if available																					
15. RFMO ID, if applicable																					
16. VMS			No		Yes: National			Yes: RFMO(s)			Type:										
17. Vessel dimensions				Length						Beam						Draft					
18. Vessel master name and nationality																					
19. Relevant fishing authorization(s)																					
Identifier			Issued by			Validity			Fishing area(s)			Species			Gear						
20. Relevant transshipment authorization(s)																					
Identifier						Issued by						Validity									
Identifier						Issued by						Validity									
21. Transshipment information concerning donor vessels																					
Date	Location	Name	Flag State	ID number	Species	Product form	Catch area	Quantity													
22. Total catch onboard										23. Catch to be offloaded											
Species			Product form			Catch area			Quantity			Quantity									

ANNEX B**Port State inspection procedures****Inspectors shall:**

- a) verify, to the extent possible, that the vessel identification documentation onboard and information relating to the owner of the vessel is true, complete and correct, including through appropriate contacts with the flag State or international records of vessels if necessary;
- b) verify that the vessel's flag and markings (e.g. name, external registration number, International Maritime Organization (IMO) ship identification number, international radio call sign and other markings, main dimensions) are consistent with information contained in the documentation;
- c) verify, to the extent possible, that the authorizations for fishing and fishing related activities are true, complete, correct and consistent with the information provided in accordance with Annex A;
- d) review all other relevant documentation and records held onboard, including, to the extent possible, those in electronic format and vessel monitoring system (VMS) data from the flag State or relevant regional fisheries management organizations (RFMOs). Relevant documentation may include logbooks, catch, transshipment and trade documents, crew lists, stowage plans and drawings, descriptions of fish holds, and documents required pursuant to the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora;

- e) examine, to the extent possible, all relevant fishing gear onboard, including any gear stowed out of sight as well as related devices, and to the extent possible, verify that they are in conformity with the conditions of the authorizations. The fishing gear shall, to the extent possible, also be checked to ensure that features such as the mesh and twine size, devices and attachments, dimensions and configuration of nets, pots, dredges, hook sizes and numbers are in conformity with applicable regulations and that the markings correspond to those authorized for the vessel;
- f) determine, to the extent possible, whether the fish on board was harvested in accordance with the applicable authorizations;
- g) examine the fish, including by sampling, to determine its quantity and composition. In doing so, inspectors may open containers where the fish has been pre-packed and move the catch or containers to ascertain the integrity of fish holds. Such examination may include inspections of product type and determination of nominal weight;
- h) evaluate whether there is clear evidence for believing that a vessel has engaged in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing;
- i) provide the master of the vessel with the report containing the result of the inspection, including possible measures that could be taken, to be signed by the inspector and the master. The master's signature on the report shall serve only as acknowledgment of the receipt of a copy of the report. The master shall be given the opportunity to add any comments or objection to the report, and, as appropriate, to contact the relevant authorities of the flag State in particular where

the master has serious difficulties in understanding the content of the report. A copy of the report shall be provided to the master; and

- j) arrange, where necessary and possible, for translation of relevant documentation.

ANNEX C

Report of the results of the inspection

1. Inspection report no		2. Port State	
3. Inspecting authority			
4. Name of principal inspector		ID	
5. Port of inspection			
6. Commencement of inspection		YYYY	MM DD HH
7. Completion of inspection		YYYY	MM DD HH
8. Advanced notification received		Yes No	
9. Purpose(s)	LAN TRX	PRO	OTH (specify)
10. Port and State and date of last port call		YYYY	MM DD
11. Vessel name			
12. Flag State			
13. Type of vessel			
14. International Radio Call Sign			
15. Certificate of registry ID			
16. IMO ship ID, if available			
17. External ID, if available			
18. Port of registry			
19. Vessel owner(s)			
20. Vessel beneficial owner(s), if known and different from vessel owner			
21. Vessel operator(s), if different from vessel owner			
22. Vessel master name and nationality			
23. Fishing master name and nationality			
24. Vessel agent			
25. VMS	No	Yes: National	Yes: RFMOs Type:
26. Status in RFMO areas where fishing or fishing related activities have been undertaken, including any IUU vessel listing			
Vessel identifier	RFMO	Flag State status	Vessel on authorized vessel list
27. Relevant fishing authorization(s)			
Identifier	Issued by	Validity	Fishing area(s) Species Gear
28. Relevant transshipment authorization(s)			
Identifier	Issued by	Validity	
Identifier	Issued by	Validity	

29. Transshipment information concerning donor vessels						
Name	Flag State	ID no.	Species	Product form	Catch area(s)	Quantity
30. Evaluation of offloaded catch (quantity)						
Species	Product form	Catch area(s)	Quantity declared	Quantity offloaded	Difference between quantity declared and quantity determined, if any	
31. Catch retained onboard (quantity)						
Species	Product form	Catch area(s)	Quantity declared	Quantity retained	Difference between quantity declared and quantity determined, if any	
32. Examination of logbook(s) and other documentation				Yes	No	Comments
33. Compliance with applicable catch documentation scheme(s)				Yes	No	Comments
34. Compliance with applicable trade information scheme(s)				Yes	No	Comments
35. Type of gear used						
36. Gear examined in accordance with paragraph e) of Annex B				Yes	No	Comments
37. Findings by inspector(s)						
38. Apparent infringement(s) noted including reference to relevant legal instrument(s)						
39. Comments by the master						
40. Action taken						
41. Master's signature						
42. Inspector's signature						

ANNEX D

Information systems on port State measures

In implementing this Agreement, each Party shall:

- a) seek to establish computerized communication in accordance with Article 16;
- b) establish, to the extent possible, websites to publicize the list of ports designated in accordance with Article 7 and the actions taken in accordance with the relevant provisions of this Agreement;
- c) identify, to the greatest extent possible, each inspection report by a unique reference number starting with 3-alpha code of the port State and identification of the issuing agency;
- d) utilize, to the extent possible, the international coding system below in Annexes A and C and translate any other coding system into the international system.

Countries/territories:	ISO-3166 3-alpha Country Code
Species:	ASFIS 3-alpha code (known as FAO 3-alpha code)
Vessel types:	ISSCFV code (known as FAO alpha code)
Gear types:	ISSCFG code (known as FAO alpha code)

ANNEX E**Guidelines for the training of inspectors**

Elements of a training programme for port State inspectors should include at least the following areas:

1. Ethics;
2. Health, safety and security issues;
3. Applicable national laws and regulations, areas of competence and conservation and management measures of relevant RFMOs, and applicable international law;
4. Collection, evaluation and preservation of evidence;
5. General inspection procedures such as report writing and interview techniques;
6. Analysis of information, such as logbooks, electronic documentation and vessel history (name, ownership and flag State), required for the validation of information given by the master of the vessel;
7. Vessel boarding and inspection, including hold inspections and calculation of vessel hold volumes;
8. Verification and validation of information related to landings, transshipments, processing and fish remaining onboard, including utilizing conversion factors for the various species and products;

9. Identification of fish species, and the measurement of length and other biological parameters;
10. Identification of vessels and gear, and techniques for the inspection and measurement of gear;
11. Equipment and operation of VMS and other electronic tracking systems; and
12. Actions to be taken following an inspection.

CERTIFIED TRUE COPY of the English version of the Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing which was approved on 22 November 2009 at the Thirty-sixth Session of the FAO Conference.

ภาคผนวก ข

แบบคำร้องขอนำเรือประมงต่างประเทศเข้าเทียบท่า ท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง การแจ้งข้อมูลล่วงหน้าและกำหนดท่าเทียบเรือของเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทย
ที่ประสงค์จะเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560²

กรณียื่นผ่านระบบ

 ADVANCE REQUEST FOR PORT ENTRY (แบบคำร้องขอนำเรือประมงต่างประเทศเข้าเทียบท่า)			1. Title (ชื่อย่อ) AREP	
			2. No. (เลขที่)	
3. Submit to (ยื่นคำขอต่อ)			4. Application Date (วันที่ยื่นคำขอ)	
			5. Vessel Type (ประเภทเรือ)	
6. Vessel Name (ชื่อเรือ)			7. Flag State (รัฐเจ้าของธง)	
8. Length (ความยาว)/M (เมตร)	9. Beam (ความกว้าง)/M (เมตร)	10. Draft (กินน้ำลึก)/M (เมตร)	11. Size (ขนาดเรือ)/GT (ตันกรอส)	
12. Last Port (ท่าเรือที่จอดครั้งสุดท้าย), Last Port State (รัฐเจ้าของท่าที่จอดครั้งสุดท้าย)			13. Date of Last Port (วันที่จอดครั้งสุดท้าย)	
14. Intended Port (ท่าเรือที่ต้องการจะเทียบท่า)		15. Port State (รัฐเจ้าของท่า)	16. Estimated Date - Time Arrival (วัน-เวลาที่คาดว่าจะถึง)	
17. Purpose(s) (วัตถุประสงค์)	18. Have Products (มีสินค้า) ☐ No (ไม่มี) ☐ Yes (มี)	19. Offloading (ขนถ่ายสัตว์น้ำ) ☐ No (ไม่ขนถ่าย) ☐ Yes (ขนถ่าย)	20. Port after Inspection (ท่าหลังตรวจเรือ)	
21. Certificate of Registry ID (รหัสจดทะเบียนเรือ)	22. IMO Ship ID (รหัส IMO)	23. IRCS (รหัสวิทยุสากล)/MMSI	24. TH Registry ID (เลขอ้างอิงกรมเจ้าท่า)	
25. External ID (รหัสแสดงภายนอกเรือ)		26. RFMO(s) Member - RFMO(s) ID (สมาชิก RFMO(s) - รหัส RFMO(s))		
27. VMS (ระบบติดตามเรือ) ☐ No (ไม่มี) ☐ Yes : National (มี: ของรัฐเจ้าของธง) ☐ Yes : RFMO(s) (มี: ขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค)		28. VMS TYPE (ประเภทอุปกรณ์ติดตามเรือ)		
29. Vessel Agent (ตัวแทนสายเรือ)	Tax No./Branch (เลขประจำตัวผู้เสียภาษี/สาขาสายเรือ)		30. Vessel Owner(s) Information (เจ้าของเรือ)	
31. Vessel Master (ชื่อผู้บังคับการเรือ), Nationality (สัญชาติผู้บังคับการเรือ)			32. Attorney (ผู้ทำการแทนเจ้าของเรือ)	
33. Submitted Date (วันที่ยื่นคำขอ)	35. Signature (ลายมือชื่อ)		36. Officer Position and Emblem of Office (ตำแหน่งและตราประทับหน่วยงาน)	
34. Accepted Date (วันที่ลงรับคำขอ)				

หน้า 1 จาก 3

² สืบค้นเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2561, จาก
https://www4.fisheries.go.th/local/file_document/20171117163434_1_file.PDF.

กรณียื่นผ่านระบบ

		ADVANCE REQUEST FOR PORT ENTRY (แบบคำร้องขอนำเรือประมงต่างประเทศเข้าเทียบท่า)		1. Title (ชื่อย่อ) AREP	
				2. No. (เลขที่)	
39. Information in Stowage Plan (ข้อมูลในถังเรือ)					
A	Hold No. (เลขระวางเรือ)	Donor/Fishing Vessel Name (เรือจับ)	Flag State (ธงเรือจับ)	Registration No. (เลขทะเบียนเรือจับ)	IMO Ship ID (รหัส IMO)
	Fishing Trip Duration (ช่วงวันที่ทำการประมง)	Catch Area on Board EEZ, FAO/RFMO(s) (แหล่งจับของปลาบนเรือ)	Species on board (ชนิดพันธุ์ของปลาบนเรือ)	Gear (เครื่องมือประมง)	
	Identifier (เลขที่อนุญาตเรือจับ)	Issued by (ออกให้โดย)			Validity (มีอายุใช้ได้จนถึง)
	Transshipment Duration (ช่วงวันที่ขนถ่าย)	Port of Loading (ประเทศต้นทางบรรทุก)	Transshipment Port (ท่าที่ขนถ่าย)	Transshipment Area (บริเวณที่ขนถ่าย)	
	Identifier (เลขที่อนุญาตเรือขนถ่าย)	Issued by (ออกให้โดย)			Validity (มีอายุใช้ได้จนถึง)
	Product Form (รูปแบบผลผลิต)	Catch on Board/KGM (ปริมาณบนเรือ/กก.)	Import/Transit/Stalled (นำเข้า/นำผ่าน/ไม่ประสงค์ดำเนินการ)	Catch Offloaded/KGM (ปริมาณที่จะนำขึ้นท่า/กก.)	
	Offloading Port (ท่าขึ้นสัดหน้า)	Importer (ผู้นำเข้า)	Invoice No./Date (เลขที่/วันที่บัญชีราคาสินค้า)	BL No./Date (เลขที่/วันที่ใบตราส่งสินค้า)	
B	Hold No. (เลขระวางเรือ)	Donor/Fishing Vessel Name (เรือจับ)	Flag State (ธงเรือจับ)	Registration No. (เลขทะเบียนเรือจับ)	IMO Ship ID (รหัส IMO)
	Fishing Trip Duration (ช่วงวันที่ทำการประมง)	Catch Area on Board EEZ, FAO/RFMO(s) (แหล่งจับของปลาบนเรือ)	Species on board (ชนิดพันธุ์ของปลาบนเรือ)	Gear (เครื่องมือประมง)	
	Identifier (เลขที่อนุญาตเรือจับ)	Issued by (ออกให้โดย)			Validity (มีอายุใช้ได้จนถึง)
	Transshipment Duration (ช่วงวันที่ขนถ่าย)	Port of Loading (ประเทศต้นทางบรรทุก)	Transshipment Port (ท่าที่ขนถ่าย)	Transshipment Area (บริเวณที่ขนถ่าย)	
	Identifier (เลขที่อนุญาตเรือขนถ่าย)	Issued by (ออกให้โดย)			Validity (มีอายุใช้ได้จนถึง)
	Product Form (รูปแบบผลผลิต)	Catch on Board/KGM (ปริมาณบนเรือ/กก.)	Import/Transit/Stalled (นำเข้า/นำผ่าน/ไม่ประสงค์ดำเนินการ)	Catch Offloaded/KGM (ปริมาณที่จะนำขึ้นท่า/กก.)	
	Offloading Port (ท่าขึ้นสัดหน้า)	Importer (ผู้นำเข้า)	Invoice No./Date (เลขที่/วันที่บัญชีราคาสินค้า)	BL No./Date (เลขที่/วันที่ใบตราส่งสินค้า)	
33. Submitted Date (วันที่ยื่นคำขอ)		35. Signature (ลายมือชื่อ)		36. Officer Position and Emblem of Office (ตำแหน่งและตราประทับหน่วยงาน)	
34. Accepted Date (วันที่ลงรับคำขอ)					

หน้า 3 จาก 3

กรณียื่นด้วยตนเอง

 ADVANCE REQUEST FOR PORT ENTRY (แบบคำร้องขอนำเรือประมงต่างประเทศเข้าเทียบท่า)			1. Title (ชื่อย่อ) AREP		
			2. No. (เลขที่)		
3. Submit to (ยื่นคำขอต่อ)				4. Application Date (วันที่ยื่นคำขอ)	
				5. Vessel Type (ประเภทเรือ)	
6. Vessel Name (ชื่อเรือ)				7. Flag State (รัฐเจ้าของธง)	
8. Length (ความยาว)/M (เมตร)	9. Beam (ความกว้าง)/M (เมตร)	10. Draft (กินน้ำลึก)/M (เมตร)	11. Size (ขนาดเรือ)/GT (ตันกรอส)		
12. Last Port (ท่าเรือที่จอดครั้งสุดท้าย), Last Port State (รัฐเจ้าของท่าที่จอดครั้งสุดท้าย)			13. Date of Last Port (วันที่จอดครั้งสุดท้าย)		
14. Intended Port (ท่าเรือที่ต้องการจะเทียบท่า)		15. Port State (รัฐเจ้าของท่า)	16. Estimated Date - Time Arrival (วัน-เวลาที่คาดว่าจะถึง)		
17. Purpose(s) (วัตถุประสงค์)	18. Have Products (มีสินค้า) ☐ No (ไม่มี) ☐ Yes (มี)	19. Offloading (ขนถ่ายสัตว์น้ำ) ☐ No (ไม่ขนถ่าย) ☐ Yes (ขนถ่าย)	20. Port after Inspection (ท่าหลังตรวจเรือ)		
21. Certificate of Registry ID (รหัสจดทะเบียนเรือ)	22. IMO Ship ID (รหัส IMO)	23. IRCS (รหัสวิทยุสากล)/MMSI	24. TH Registry ID (เลขอ้างอิงกรมเจ้าท่า)		
25. External ID (รหัสแสดงภายนอกเรือ)			26. RFMO(s) Member – RFMO(s) ID (สมาชิก RFMO(s) – รหัส RFMO(s))		
27. VMS ☐ No (ไม่มี) ☐ Yes : National (มี: ของรัฐเจ้าของธง) ☐ Yes : RFMO(s) (มี : ขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค)				28. VMS TYPE (ประเภทอุปกรณ์ติดตามเรือ)	
29. Vessel Agent (ตัวแทนสายเรือ)	Tax No./Branch (เลขประจำตัวผู้เสียภาษี/ลำดับสาขา)		30. Vessel Owner(s) Information (เจ้าของเรือ)		
31. Vessel Master (ชื่อผู้บังคับการเรือ), Nationality (สัญชาติผู้บังคับการเรือ)			32. Attorney (ผู้ทำการแทนเจ้าของเรือ)		
33. Submitted Date (วันที่ยื่นคำขอ)	35. Signature (ลายมือชื่อ)		36. Officer Position and Emblem of Office (ตำแหน่งและตราประทับหน่วยงาน)		
34. Accepted Date (วันที่ลงรับคำขอ)					

หน้า 1 จาก 5

ภาคผนวก ค

บัญชีรายชื่อท่าเทียบเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยที่ประสงค์จะเข้ามา
ในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560 ท่าเทียบเรือประมงที่ประสงค์จะเข้ามา
เรื่อง การแจ้งข้อมูลล่วงหน้าและกำหนดท่าเทียบเรือของเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทย
ที่ประสงค์จะเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560³

ท่าเทียบเรือ	ที่ตั้ง
กรุงเทพมหานคร	
๑. ท่าเทียบเรือบริษัท โกดังไทยฟ้า จำกัด	เลขที่ ๒๖ หมู่ที่ ๗ ถนนราษฎร์บูรณะ แขวงบางปะกอก เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๔๐
๒. ท่าเทียบเรือ ๓๓A-B	เลขที่ ๑๘๕ แขวงบางปะกอก เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๔๐
๓. ท่าเทียบเรือองค์การคลังสินค้า (คลังสินค้า ๒ ท่าเรือหมายเลข ๒๗ A)	เลขที่ ๑๑ แขวงราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๔๐
จังหวัดสมุทรปราการ	
๑. ท่าเทียบเรือบริษัท ธนาพรชัย จำกัด	เลขที่ ๔๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลบางยอ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๑๓๐
๒. ท่าเทียบเรือบริษัท ที เจ แอนด์ จำกัด	เลขที่ ๒๓ หมู่ที่ ๗ ตำบลบางยอ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๑๓๐
๓. ท่าเทียบเรือหมายเลข ๑๑B	เลขที่ ๗๑, ๗๑/๑-๔ หมู่ที่ ๑ ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลบางจาก อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๑๓๐
๔. ท่าเทียบเรือท่า ๗C	เลขที่ ๘๘ หมู่ที่ ๔ ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลบางจาก อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๑๓๐
๕. ท่าเทียบเรือท่าหมายเลข ๗	เลขที่ ๕๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลบางจาก อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๑๓๐
จังหวัดสมุทรสาคร	
๑. ท่าเทียบเรือบริษัท ท่าจีน ยูเนี่ยน พอร์ต จำกัด	เลขที่ ๘๔/๑๘ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าจีน อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ๗๔๐๐๐
๒. ท่าเทียบเรือท่าเรือชัยนาวิ	เลขที่ ๑๒๕๘/๑ ตำบลมหาชัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ๗๔๐๐๐
จังหวัดภูเก็ต	
๑. ท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต	เลขที่ ๒/๘ หมู่ที่ ๑ ถนนศรีสุทัศน์ ตำบลรัษฎา อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ๘๓๐๐๐
๒. ท่าเทียบเรือบริษัท ภูเก็ตศรีไทย จำกัด	หมู่ที่ ๗ ตำบลรัษฎา อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ๘๓๐๐๐
๓. ท่าเทียบเรือท่าเรือน้ำลึกภูเก็ต	หมู่ที่ ๗ ตำบลวิชิต อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ๘๓๐๐๐
จังหวัดสงขลา	
๑. ท่าเทียบเรือท่าเรือสงขลา	หมู่ที่ ๗ ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ๙๐๒๘๐
๒. ท่าเทียบเรือเจ้าท่าเจริญโลจิสติกส์ (๒๐๐๙)	เลขที่ ๑๕๙/๓ ถนนวิเชียรชม ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐
๓. ท่าเทียบเรือประมงสงขลา ๒ (ท่าสะพาน)	เลขที่ ๑ ถนนท่าเทียบเรือ ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐
จังหวัดสตูล (เฉพาะเรือประมงที่สหพันธรัฐมาเลเซีย และสาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นรัฐเจ้าของธง)	
๑. ท่าเทียบเรือประมงสตูล	เลขที่ ๑๑๖ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่ามะลิ อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ๙๑๐๐๐
จังหวัดระนอง (เฉพาะเรือประมงที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเป็นรัฐเจ้าของธง)	
๑. ท่าเทียบเรือธารสาร	เลขที่ ๘๙/๒๗ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ๘๕๐๐๐
จังหวัดตราด (เฉพาะเรือประมงที่ราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นรัฐเจ้าของธง)	
๑. ท่าเทียบเรือชลาลัย	เลขที่ ๒๔๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลหาดเล็ก อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด ๒๓๑๑๐
จังหวัดนราธิวาส (เฉพาะเรือประมงที่สหพันธรัฐมาเลเซียเป็นรัฐเจ้าของธง)	
๑. ท่าเทียบเรือประมงนราธิวาส	เลขที่ ๓๐๐ ตำบลบางนาค อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
๒. ท่าเทียบเรือตากใบแปซิฟิก	เลขที่ ๘ ตำบลเจ๊ะเห อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ๙๖๑๑๐
จังหวัดปัตตานี (เฉพาะเรือประมงที่สหพันธรัฐมาเลเซียเป็นรัฐเจ้าของธง)	
๑. ท่าเทียบเรือประมงปัตตานี	หมู่ที่ ๘ ตำบลบานา อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

³ เพิ่งอ้าง

ภาคผนวก จ

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ 907/2559

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558⁴

อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ในมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2559 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกคำสั่งไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 1194/2558 ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2558 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ข้อ 2 ให้ข้าราชการและลูกจ้างประจำในสังกัดกรมประมงผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558

(1) อธิบดีกรมประมง รองอธิบดีกรมประมง ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ตรวจราชการกรม ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการศูนย์เขต ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าศูนย์ หัวหน้าหน่วย หัวหน้าด่านซึ่ง สังกัดราชการบริหารส่วนกลาง ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตลอดเขตท้องที่ทุกจังหวัด

(2) นักวิชาการประมง นักวิชาการผลิตภัณฑ์อาหาร นักวิชาการสถิติ นักวิชาการ เผยแพร่ นักเดินเรือ นิติกร เศรษฐกร นายช่างกลเรือ เจ้าพนักงานประมง เจ้าพนักงานธุรการ เจ้าพนักงานสถิติ เจ้าพนักงานสื่อสาร เจ้าพนักงานเดินเรือ นายช่างเครื่องกล และลูกจ้างประจำกองตรวจการประมง ผู้ดำรงตำแหน่งนายท้ายเรือ นายท้ายเรือกลชายทะเล ช่างเครื่องยนต์ ช่างเครื่องเรือ ซึ่งสังกัดราชการบริหารส่วนกลาง กรมประมง ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 64 มาตรา 78 มาตรา 82 มาตรา 85 มาตรา 87 มาตรา 92 มาตรา 95 มาตรา 96 มาตรา 99 มาตรา 102 มาตรา 103 มาตรา 104 มาตรา 105 มาตรา 120 ตลอดเขตท้องที่ทุกจังหวัด

(2/1)¹ นักวิชาการผลิตภัณฑ์อาหาร ซึ่งสังกัดราชการบริหารส่วนกลาง กรมประมง ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา 10/1 ตลอดเขตท้องที่ทุกจังหวัด

(3) ประมงพื้นที่กรุงเทพมหานคร หัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าประมงเขตพื้นที่ นักวิชาการประมง เจ้าพนักงานประมง ซึ่งสังกัดสำนักงานประมงพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้มีอำนาจ

¹ข้อ 1 (2/1) เพิ่มโดยคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 1311/2560 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

⁴ สืบค้นเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2561, จาก

<http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%a125/%a125-2f-9999-update.pdf>.

หน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 64 มาตรา 78 มาตรา 82 มาตรา 85 มาตรา 87 มาตรา 95 มาตรา 96 มาตรา 99 มาตรา 102 มาตรา 103 มาตรา 105 มาตรา 120 ภายในเขตท้องที่รับผิดชอบ

(4) ประมงจังหวัด หัวหน้ากลุ่ม ประมงอำเภอ นักวิชาการประมง เจ้าพนักงานประมงซึ่งสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค กรมประมง ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 64 มาตรา 78 มาตรา 82 มาตรา 85 มาตรา 87 มาตรา 95 มาตรา 96 มาตรา 99 มาตรา 102 มาตรา 103 มาตรา 105 มาตรา 120 ภายในเขตท้องที่รับผิดชอบ

(4/1)² ประมงจังหวัด หัวหน้ากลุ่ม ประมงอำเภอ ซึ่งสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค กรมประมง ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา 10/1 ภายในเขตท้องที่รับผิดชอบ

(5) หัวหน้าฝ่าย นักจัดการงานทั่วไป เจ้าพนักงานธุรการ และลูกจ้างประจำผู้ดำรงตำแหน่ง นายท้ายเรือ นายท้ายเรือกลชายทะเล ช่างเครื่องเรือ ซึ่งสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาคกรมประมง ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 82 มาตรา 85 มาตรา 87 มาตรา 95 มาตรา 96 มาตรา 99 มาตรา 102 มาตรา 103 มาตรา 105 มาตรา 120 ภายในเขตท้องที่รับผิดชอบ

ข้อ 3 ให้ข้าราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทยผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558

(1) ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา 11 มาตรา 62 มาตรา 63 มาตรา 102 มาตรา 103 มาตรา 105 มาตรา 120 ภายในเขตท้องที่รับผิดชอบ

(2) นายอำเภอ ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา 11 มาตรา 31 มาตรา 79 มาตรา 102 มาตรา 103 มาตรา 105 มาตรา 120 ภายในเขตท้องที่รับผิดชอบ

ข้อ 4 คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

²ข้อ 2 (4/1) เพิ่มโดยคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 1311/2560 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

³ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133/ตอนพิเศษ 260 ง/หน้า 38/15 พฤศจิกายน 2559

ภาคผนวก ฉ
สถิติการทำประมงของโลก ปี 2554-2558

1) ปริมาณการจับสัตว์น้ำของประเทศต่างๆ ที่สำคัญทั่วโลก ปี 2554-2558

(Annex 2 Catch by country of the world, 2011 – 2015)

(ปริมาณ (Unit) : 1,000 ตัน (Ton))

ประเทศ Country	2554 (2011)	2555 (2012)	2556 (2013)	2557 (2014)	2558 (2015)
รวมทั่วโลก Total	92,044.2	89,364.9	90,442.8	91,141.4	92,630.5
จีน China	15,768.6	16,167.4	16,274.9	17,106.5	17,591.3
อินโดนีเซีย Indonesia	5,648.0	5,719.0	6,037.8	6,436.7	6,485.3
สหรัฐอเมริกา USA	5,113.4	5,091.4	5,141.9	4,975.9	5,038.8
อินเดีย India	4,311.1	4,872.1	4,645.2	4,982.1	4,843.4
รัสเซีย Russian Fed	4,254.9	4,331.4	4,360.7	4,259.1	4,457.1
พม่า Myanmar	1,975.9F	1,962.2F	1,919.0F	1,970.6F	1,953.5F
ญี่ปุ่น Japan	3,790.7F	3,663.8F	3,650.3F	3,641.5F	3,460.2F
เปรู Peru	8,249.2	4,849.2	5,854.3	3,573.4	4,824.1
เวียดนาม Viet Nam	2,362.1	2,487.2	2,583.7	2,694.6	2,757.3
ฟิลิปปินส์ Philippines	2,218.1	2,203.7	2,199.3	2,246.3	2,151.5
นอร์เวย์ Norway	2,282.3	2,150.3	2,079.3	2,301.8	2,293.8
ชิลี Chile	3,063.5	2,572.9	1,770.9	2,175.5	1,786.6
ไทย Thailand	1,835.1	1,719.6	1,824.8	1,670.0	1,693.1
เกาหลีใต้ Korea Rep	1,741.6	1,666.5	1,593.3	1,736.3	1,649.0
บังกลาเทศ Bangladesh	1,600.9	1,535.7	1,550.4	1,591.2	1,623.8
เม็กซิโก Mexico	1,566.1	1,575.0	1,615.9	1,519.9	1,467.2
มาเลเซีย Malaysia	1,378.8	1,477.3	1,488.5	1,464.6	1,492.0
โมร็อกโก Morocco	958.9	1,161.5	1,253.3	1,365.1	1,364.6
สเปน Spain	1,009.6	927.6	987.5	1,061.5	973.2
ไอซ์แลนด์ Iceland	1,138.5	1,358.6	1,366.7	1,076.8	1,317.3
ไต้หวัน China,Taiwan	906.1	907.2	924.4	1,068.4	987.9
แคนาดา Canada	865.3	818.8	852.1	862.4	851.1
อาร์เจนตินา Argentina	793.3	738.1	870.7	829.9	814.3
บราซิล Brazil	765.4	820.1	765.3	767.0	700.0F
ไนจีเรีย Nigeria	635.5	668.8	721.4	759.8	710.3
สหราชอาณาจักร UK	601.3	631.6	632.3	755.7	705.2
เดนมาร์ก Denmark	716.4	502.8	668.5	745.1	869.1

ประเทศ Country		2554 (2011)	2555 (2012)	2556 (2013)	2557 (2014)	2558 (2015)
เอกวาดอร์	Ecuador	506.4	512.3	513.3	662.4	641.9
อิหร่าน	Iran	488.3	542.1	559.2	627.2	637.8
กัมพูชา	Cambodia	560.8	566.7	639.5	625.3	608.2
แอฟริกาใต้	South Africa	534.0	703.0	418.3	596.0	565.0
หมู่เกาะแฟโร	Faroe Is	355.0	360.5	487.1	542.8	585.6
ศรีลังกา	Sri Lanka	426.8	473.8	492.1	527.9	506.6
ฝรั่งเศส	France	453.5	431.2F	470.1	496.3	485.3
ประเทศอื่นๆ	Other countries	13,168.8	13,195.5	13,230.8	13,425.8	13,739.1

2) ปริมาณการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศต่างๆ ที่สำคัญทั่วโลก

ปี 2554- 2558

(Annex 3 Production of aquaculture by country of the world , 2011 – 2015)

ประเทศ Country	2554 (2011)	2555 (2012)	2556 (2013)	2557 (2014)	2558 (2015)
รวมทั่วโลก Total	61,796.6	66,442.8	70,213.7	73,681.5	76,599.9
จีน China	38,621.3	41,108.3	43,549.7	45,469.0	47,610.0
อินเดีย India	3,673.1	4,209.5	4,550.7	4,881.0	5,235.0
อินโดนีเซีย Indonesia	2,718.4	3,067.7	3,973.8	4,253.9	4,342.5
เวียดนาม Viet Nam	2,845.6	3,084.8	3,206.5	3,340.0	3,438.4
บังกลาเทศ Bangladesh	1,523.8	1,726.1	1,859.8	1,956.9	2,060.4
นอร์เวย์ Norway	1,143.9	1,321.1	1,247.9	1,332.6	1,380.8
ชิลี Chile	954.8	1,071.4	1,033.2	1,214.5	1,045.8
อียิปต์ Egypt	986.8	1,017.7	1,097.5	1,137.1	1,174.8
พม่า Myanmar	816.8	885.2	929.2	962.2	997.3
ไทย Thailand	1,201.5	1,272.1	997.5	897.9	897.1
ฟิลิปปินส์ Philippines	767.3	790.9	815.0	788.0	781.8
ญี่ปุ่น Japan	558.2	633.0	609.6	647.9	703.9
บราซิล Brazil	435.4	480.1	477.0	563.5	574.5
เกาหลีใต้ Korea Rep	507.0	486.9	402.1	480.4	479.4
สหรัฐอเมริกา USA	397.3	420.4	429.0	421.2	426.0
เอกวาดอร์ Ecuador	309.5	322.5	332.2	368.2	426.4
ไต้หวัน China,Taiwan	314.4	344.4	345.7	340.4	313.4
อิหร่าน Iran	247.3	296.5	325.3	320.2	346.1
ไนจีเรีย Nigeria	221.1	254.0	278.7	313.2	316.7
สเปน Spain	272.0	264.2	223.7	282.2	289.8
มาเลเซีย Malaysia	287.2	303.4	261.3	275.7	246.2
เตอร์กีย์ Turkey	188.9	212.8	233.9	234.3	239.0
สหราชอาณาจักร UK	199.0	205.6	203.3	214.7	206.8
อาณานิคม France	193.6	205.0	200.3	204.0	206.5
เม็กซิโก Mexico	137.1	143.7	171.8	194.2	211.6

ประเทศ Country		2554 (2011)	2555 (2012)	2556 (2013)	2557 (2014)	2558 (2015)
แคนาดา	Canada	169.7	184.9	168.0	139.7	187.4
รัสเซีย	Russian Fed	128.8	144.9	155.0	161.2	151.2
ปากีสถาน	Pakistan	141.9	142.8	148.1	148.4	151.2
ประเทศอื่นๆ	Other countries	1,834.9	1,842.9	1,987.9	2,139.0	2,159.9

ภาคผนวก ข

สถิติการทำประมงของประเทศไทย ปี 2540 – 2559

1) ปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มและสัตว์น้ำจืด จำแนกตามวิธีทำการประมง ปี 2540 – 2559

(Fisheries production in quantity by sub-sector, 1997-2016)

ปริมาณ (Unit) : 1,000 ตัน (Ton)

ปี Year	รวม Total	จับธรรมชาติ (Capture)		เพาะเลี้ยง (Culture)	
		น้ำเค็ม (Marine)	น้ำจืด (Inland)	เพาะเลี้ยงชายฝั่ง (Coastal aquaculture)	น้ำจืด (Freshwater aquaculture)
2540 (1997)	3,384.4	2,679.5	205.0	299.7	200.2
2541 (1998)	3,505.8	2,709.0	202.3	367.6	226.9
2542 (1999)	3,625.9	2,725.2	206.9	441.2	252.6
2543 (2000)	3,713.2	2,773.7	201.5	467.0	271.0
2544 (2001)	3,648.4	2,631.7	202.5	534.5	279.7
2545 (2002)	3,797.0	2,643.7	198.7	660.1	294.5
2546 (2003)	3,914.0	2,651.2	198.4	703.3	361.1
2547 (2004)	4,099.6	2,635.9	203.7	736.3	523.7
2548 (2005)	4,118.5	2,615.6	198.8	764.7	539.4
2549 (2006)	4,065.1	2,484.8	214.0	826.9	539.4
2550 (2007)	3,675.4	2,079.4	225.6	845.3	525.1
2551 (2008)	3,204.2	1,644.8	228.6	808.3	522.5
2552 (2009)	3,287.3	1,663.8	206.8	894.8	521.9
2553 (2010)	3,062.6	1,601.3	209.3	755.4	496.6
2554 (2011)	3,036.5	1,610.4	224.7	817.0	384.4
2555 (2012)	2,991.6	1,500.2	219.4	817.7	454.3
2556 (2013)	2,822.1	1,614.5	210.3	561.5	435.8
2557 (2014)	2,567.8	1,488.3	181.8	482.6	415.1
2558 (2015)	2,421.5	1,317.2	184.1	508.7	411.5
2559 (2016)	2,413.4	1,343.3	188.9	499.6	381.6

2) ปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็ม จำแนกตามชนิดสัตว์น้ำและแหล่งทำการประมง
 ปี 2559 (Catch of marine fishery by species and fishing area, 2016)
 ปริมาณ (Unit) : ตัน (Ton)

ชนิดสัตว์น้ำ Species		รวม Total	อ่าวไทย Gulf of Thailand	มหาสมุทรอินเดีย Indian Ocean
รวมทั้งหมด	Total	1,343,283	950,219	393,064
รวมปลา	Sub-Total Fish	1,067,653	756,571	311,082
รวมปลาผิวน้ำ	Sub-Total Pelagic	555,602	400,019	155,583
ปลาหู	Indo-Pacific mackerel	31,120	26,657	4,463
ปลาลัง	Indian mackerel	49,897	28,709	21,188
ปลาอินทรี	King mackerel	7,514	6,284	1,230
ปลาตาบลา	Wolf-herrings	6,100	4,794	1,306
ปลาโอตัว	Longtail tuna	21,174	16,944	4,230
ปลาโอลาย	Eastern little tuna	18,675	11,381	7,294
ปลาหูแหก	Round scads	54,512	12,740	41,772
ปลาแซ่ไก่	Hardtail scad	44,854	34,696	10,158
ปลาสิ่กุน	Trevallies	67,988	46,100	21,888
ปลาสิ่กุนตาโต	Big-eye scad	21,770	12,165	9,605
ปลาสำลี	Black banded kingfish	128	80	48
ปลากระทุง	Threadfin	1,422	1,397	25
ปลาหลังเขียว	Sardines	72,729	63,455	9,274
ปลากระตัก	Anchovies	129,608	112,641	16,967
ปลากระบอก	Mullet	1,911	1,793	118
ปลาจะละเม็ดดำ	Black pomfret	1,752	1,657	95
ปลาจะละเม็ดขาว	Silver pomfret	955	852	103
ปลาน้ำดอกไม้	Barracudas	23,493	17,674	5,819
ปลาทูนา	Tunas	-	-	-

ปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็ม จำแนกตามชนิดสัตว์น้ำและแหล่งทำการประมง ปี 2559 (ต่อ)

ชนิดสัตว์น้ำ Species		รวม Total	อ่าวไทย Gulf of Thailand	มหาสมุทรอินเดีย Indian Ocean
รวมปลาหน้าดิน	Sub-Total Demersal fish	123,523	74,474	49,049
ปลาจวด	Croaker	7,759	6,194	1,565
ปลาทรายแดง	Threadfin breams	31,318	19,889	11,429
ปลาทรายขาว	Monocle breams	8,919	7,429	1,490
ปลาปากคม	Lizard fish	26,955	12,408	14,547
ปลาดาบเงิน	Hairtail	4,763	2,203	2,560
ปลากะพงแดง	Red snappers	10,535	4,583	5,952
ปลากะพงขาว	Sea bass	21	21	-
ปลาดาวหวาน	Big-eyes	17,603	10,419	7,184
ปลาเห็ดโคน	Sand whittings	1,218	772	446
ปลาดุกทะเล	Catfish eel	963	548	415
ปลากดทะเล	Sea catfish	510	240	270
ปลากะเบน	Rays	3,104	2,515	589
ปลาฉลาม	Sharks	628	533	95
ปลาลิ้นหมา	Flatfish	2,094	1,865	229
ปลาจักรฆาน	Indian halibut	458	338	120
ปลายอดจาก	Conger eel	2,172	1,746	426
ปลาเก๋า	Groupers	4,503	2,771	1,732
รวมปลาเลย	Other food fish	112,406	73,328	39,078
รวมปลาเป็ด	Trash fish	276,122	208,750	67,372
รวมกุ้ง,ปู	Sub-Total crustaceans	79,864	70,383	9,481
รวมกุ้ง	Sub-Total Shrimp&prawn	43,800	40,121	3,679
กุ้งแช่บ๊วย	Banana shrimp	7,982	7,227	755
กุ้งกุลาดำ	Giant tiger prawn	175	105	70
กุ้งกุลาลาย	Green tiger shrimp	1,765	992	773
กุ้งเหลือ	King prawn	342	287	55

ปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็ม จำแนกตามชนิดสัตว์น้ำและแหล่งทำการประมง ปี 2559 (ต่อ)

ชนิดสัตว์น้ำ Species		รวม Total	อ่าวไทย Gulf of Thailand	มหาสมุทรอินเดีย Indian Ocean
กุ้งโอคัก	School prawn	9,047	8,212	835
กุ้งอื่นๆ	Other shrimp	16,579	15,568	1,011
เคย	Acetes	6,563	6,561	2
กั้งกระดาน	Flathead Lobster	767	721	46
กั้งตักแตน	Mantis shrimp	580	448	132
รวมปู	Sub-Total Crabs	36,064	30,262	5,802
ปูมา	Swimming crabs	31,152	27,733	3,419
ปูทะเล	Mangrove crabs	539	230	309
ปูจักจั่น	Forg crabs	821	-	821
ปูอื่นๆ	Other crabs	3,552	2,299	1,253
รวมหมึก, หอย	Sub-Total Cephalopod	131,752	112,338	19,414
รวมหมึก	Sub-Total Squid&Cuttlefish	108,988	89,707	19,281
หมึกกล้วย	Squid	86,381	72,263	14,118
หมึกกระดอง	Cuttlefish	12,389	9,167	3,222
หมึกหอม	Bigfin reef squid	5,205	4,110	1,095
หมึกสาย	Octopus	5,013	4,167	846
รวมหอย	Sub-Total Molluscs	22,764	22,631	133
หอยแครง	Blood Cockle	675	675	-
หอยกะพง	Horse mussel	6	6	-
หอยลาย	Short necked clam	15,477	15,464	13
หอยเชลล์	Scallop	2,731	2,663	68
หอยอื่นๆ	Other shellfishes	3,875	3,823	52
รวมสัตว์น้ำอื่นๆ	Sub-Total Others	64,014	10,927	53,087
แมงกะพรุน	Jellyfish	61,426	9,426	52,000
สัตว์น้ำอื่นๆ	Others	2,588	1,501	1,087

3) ปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็ม จำแนกตามเครื่องมือทำการประมงและแหล่งทำการประมง ปี 2559 (Catch of Marine Fishery by Type of Fishing Gears and Fishing Area, 2016) ปริมาณ (Unit) : ตัน (Ton)

เครื่องมือทำการประมง Fishing gear		รวม Total	อ่าวไทย Gulf of Thailand	มหาสมุทรอินเดีย Indian Ocean
รวม	Total	1,343,283	950,219	393,064
รวมอวนลาก	Sub-Total for trawl	577,977	422,675	155,302
อวนลากแผ่นตะเฆ่	Otter board trawl	255,211	162,728	92,483
อวนลากคู่	Pair trawl	306,093	243,274	62,819
อวนลากคานถ่าง	Beam trawl	16,673	16,673	-
รวมอวนล้อมจับ	Sub-Total for purse seine	449,871	295,440	154,431
อวนล้อมจับ	Purse seine	387,018	240,857	146,161
อวนล้อมปลากระตัก	Anchovy purse seine	62,853	54,583	8,270
รวมอวนครอบ	Sub-Total for Falling nets	124,911	105,929	18,982
อวนครอบหมึก	Squid falling nets	31,398	30,164	1,234
อวนครอบปลากระตัก	Anchovy falling nets	93,513	75,765	17,748
รวมอวนช้อน อวนยก	Sub-Total for nets	66,061	14,061	52,000
อวนช้อนปลาจะละเม็ด	Pomfret lift net	220	220	-
อวนช้อน-ยกปลากระตัก	Anchovy lift net	4,415	4,415	-
ช้อนแมงกะพรุน	Jellyfish dip net	61,426	9,426	52,000
รวมประเภทลอบ	Sub-Total for Traps	27,468	22,074	5,394
ลอบปลา	Fish trap	8,383	7,250	1,133
ลอบปู	Crab trap	12,814	10,738	2,076
ลอบหมึก	Squid trap	2,924	1,750	1,174
ลอบหมึกสาย	Octopus trap	2,336	2,336	-
แผงยกปูจักจั่น	Frog crab trap	1,011	-	1,011

ตารางปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็ม จำแนกตามเครื่องมือทำการประมงและแหล่งทำการ
ประมง ปี 2559 (ต่อ)

เครื่องมือทำการประมง Fishing gear		รวม Total	อ่าวไทย Gulf of Thailand	มหาสมุทรอินเดีย Indian Ocean
รวมประเภทคราด	Sub-Total for Dredges	18,797	18,797	-
คราดหอยลาย	Short-necked clam dredges	15,441	15,441	-
คราดหอยอื่นๆ	Other dredges	3,356	3,356	-
รวมอวนติดตา	Sub-Total for gill net and Entangling nets	67,615	61,139	6,476
อวนลอยปลาอินทรี	King mackerel drift gill net	2,385	2,385	-
อวนล้อมติด	Encircling gill net	770	770	-
อวนจมปู	Crab gill net	18,637	17,532	1,105
อวนจมกุ้ง	Shrimp trammel net	4,417	3,044	1,373
อวนติดตาปลาทุ	Indo-Pacific mackerel gill net	28,549	27,205	1,344
อวนปลาหลังเขียว	Mullet gill net	1,248	217	1,031
อวนติดตาอื่น ๆ	Other gill nets	11,609	9,986	1,623
รวมเครื่องมือประมง อื่นๆ	Sub-Total for Other gear	8,181	8,179	2
อวนรุนเคย	Push nets	7,566	7,566	-
เครื่องมืออื่นๆ	Other gears	615	613	2
รวมเครื่องมือเบ็ด	Sub-Total for hook	2,402	1,925	477
เบ็ดราว	Long line	1,209	989	220
เบ็ดมือ	Handline and hook & lines	1,193	936	257

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายวัฒน์ วงศ์สินนาค
วันเดือนปีเกิด	16 ธันวาคม 2529
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2552: นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2556: เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ตำแหน่ง	พนักงานไตสวน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ผลงานทางวิชาการ	วัฒน์ วงศ์สินนาค. “พันธกรณีของประเทศไทยภายใต้ความตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่า เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2562.
ประสบการณ์การทำงาน	2552 – 2558 เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ